

GLÓWNA BIBLIOTEKA PRACY I ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

BIBLIOGRAFIE

(47)

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

II półrocze 1993 – I półrocze 1994

(literatura polska i obca w wyborze)

Warszawa 1994

Główna Biblioteka
Pracy i Zabezpieczenia
Społecznego

0039590

GLÓWNA BIBLIOTEKA PRACY I ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

II półrocze 1993 — I półrocze 1994

(literatura polska i obca w wyborze)

Opracowała: Alina Kulesza

Warszawa 1994

GLÓWNA BIBLIOTEKA PRACY I ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

00-496 Warszawa

ul. Mysia 2

Tel./fax 29-96-33

621-71-34

Sygn 38441
39590

16.01.95.

Social Security

1993 — 1994

(Selected Polish and Foreign Literature)

*bibliogr. specy:
ubezpiec. społ. - zag. og.*

SPIS TREŚCI

Przedmowa	VII
Wykaz tytułów czasopism i ich skrótów	IX
Objaśnienia skrótów nazw instytucji wydawniczych	XI
Wykaz skrótów	XII
Wykaz symboli	XIII

CZĘŚĆ I

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE W POLSCE

I. TEORETYCZNE PROBLEMY UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ..	1
II. ORGANIZACJA I FINANSOWANIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	3
1. Umowy rządowe międzynarodowe, bilateralne	3
2. Działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	4
3. Finansowanie ubezpieczeń społecznych	5
4. Obowiązki zakładu pracy	10
5. Kontrola wypłaty świadczeń	11
III. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	12
1. Zaopatrzenie emerytalno-rentowe	12
a. Podstawowy system	12
b. Odrębne systemy emerytalno-rentowe	16
c. Emerytura a praca	17
2. Zasiłki chorobowe i opiekuńcze	18
3. Zasiłki macierzyńskie i wychowawcze	19
4. Zasiłki rodzinne	20
5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	22
6. Świadczenia z tytułu bezrobocia	23
IV. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE GRUP POZAPRACOWNICZYCH	24
V. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE ROLNIKÓW	25
VI. KIERUNKI ZMIAN SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ...	30

CZĘŚĆ II

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE NA ŚWIECIE

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE	35
II. PRAWO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	40
1. Problemy ustawodawstwa socjalnego	40
2. Rola instytucji międzynarodowych	44
III. ORGANIZACJA I FINANSOWANIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	46
IV. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	55
1. System emerytalno-rentowy	55
a. Granica wieku emerytalnego	55
b. Świadczenia emerytalno-rentowe	60
2. Świadczenia chorobowe i macierzyńskie	71
3. Świadczenia rodzinne	75
4. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	76
5. Świadczenia z tytułu bezrobocia	78
V. ROZWIĄZANIA UZUPEŁNIAJĄCE	81
1. Renty zakładowe	81
2. Ubezpieczenia prywatne, dodatkowe	82
Indeks alfabetyczny	89
Indeks krajów / regionów	94
Wykaz haseł przedmiotowych	95

CONTENTS

Preface	VII
The register of periodical titles and its abbreviations	IX
The explanations concerning the names abbreviations of publishing institutions	XI
The abbreviations register	XII
The symbols register	XIII

PART I

SOCIAL SECURITY IN POLAND

I. THE THEORETICAL PROBLEMS OF THE SOCIAL SECURITY ...	1
II. SOCIAL SECURITY ORGANISATION AND FINANCING	3
1. International and bilaterenal agreements	3
2. The activity of Social Insurance Office	4
3. Social security financing	5
4. The duties of enterprises	10
5. The control of benefits' payment	11
III. SOCIAL SECURITY BENEFITS	12
1. The pension scheme	12
a. The basic system	12
b. Others pension systems	16
c. Work after retirement	17
2. Sickness and nursing benefits	18
3. Maternity and parental benefits	19
4. Family benefits	20
5. Benefits against employment accidents and occupational diseases.....	22
6. Unemployment benefits	23
IV. SOCIAL INSURANCE OF SELF-EMPLOYED	24
V. SOCIAL INSURANCE IN THE AGRICULTURAL SECTOR	25
VI. NEW TRENDS IN SOCIAL SECURITY SYSTEM	30

PART II
SOCIAL SECURITY IN THE WORLD

I. GENERAL PROBLEMS	35
II. SOCIAL INSURANCE LAW	40
1. The problems of social legislation	40
2. The role of the international institutions	44
III. SOCIAL SECURITY ORGANISATION AND FINANCING	46
IV. THE SOCIAL SECURITY BENEFITS	55
1. The pension scheme	55
a. Retirement age	55
b. Retirement benefits	60
2. Sickness and maternity benefits	71
3. Family benefits	75
4. Benefits against employment accidents and occupational diseases	76
5. Unemployment benefits	78
V. SUPPLEMENTARY SYSTEMS	81
1. Employee pension systems	81
2. Private and complementary insurance	82
The alphabetical index	89
The countries/regions index	94
The subject entries register	95

PRZEDMOWA

Prezentowana publikacja stanowi kontynuację bibliografii¹⁾ na temat ubezpieczeń społecznych w Polsce i na świecie, będących nadal przedmiotem powszechnego zainteresowania i jednym z centralnych problemów w polityce społecznej państwa.

Bibliografia rejestruje prace naukowe, popularyzatorskie, popularne, zarówno wydawnictwa zwarte, jak i artykuły z czasopism i prasy codziennej (szczególnie dotyczące polskich problemów) oraz akty prawne wydane w II półroczu 1993 i w I 1994 r.

W bibliografii zachowano dwuczęściowy podział i układ tematyczny, dążąc - o ile pozwalał na to zebrany materiał - do ich ujednoczenia. W obrębie poszczególnych działów i poddziałów zastosowano alfabetyczne szeregowanie pozycji, w niektórych działach pewne zagadnienia zaznaczone są przez wprowadzenie haseł przedmiotowych (wykaz haseł na końcu publikacji). W I części stosowano odsyłacze prowadzące do pozycji o pokrewnej problematyce zarejestrowane w innym dziale oraz odsyłacze międzydziałowe, a w II części zamieszczono odsyłacze do pozycji na końcu działów. Większość pozycji, szczególnie dotyczących ubezpieczeń za granicą, zawiera oprócz podstawowych danych bibliograficznych, adnotacje pozwalające zorientować się w treści i przydatności danej publikacji.

Zrąb główny bibliografii uzupełniają wykazy skrótów tytułów czasopism, instytucji wydawniczych oraz skrótów i symboli, indeks alfabetyczny, indeks krajów (regionów) oraz wykaz haseł przedmiotowych.

Warszawa, listopad 1994 r.

1) Ubezpieczenia społeczne 1980-1991: literatura polska i obca w wyborze. - Warszawa, 1993. - 422 s.; Ubezpieczenia społeczne 1992 - 1993 (I półrocze): literatura polska i obca w wyborze. - Warszawa, 1993. - 80 s.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint text at the bottom right of the page.

Faint text at the bottom center of the page.

WYKAZ TYTUŁÓW CZASOPISM I ICH SKRÓTÓW

- Acta UL Fol. Iur.* - Acta Universitatis Lodziensis. Folia Iuridica
Antidotum
Arb.u. Beruf - Arbeit und Beruf
Arb.u.Recht - Arbeit und Recht
Arb.u.Soz.-Polit. - Arbeit und Sozialpolitik
Arb.u.Wirtsch. - Arbeit und Wirtschaft
Atest - Atest. Ochrona Pracy
Bezp. Pr. - Bezpieczeństwo Pracy
Biul. Urz. PIP - Biuletyn Urzędowy Państwowej Inspekcji Pracy
Bull.Inf. INAMI - Bulletin d'Information. Institut National d'Assurance
Maladie-Invalidité
Bundesarbeitsblatt
Cash a. Care - Cash and Care
Čelovek Tr. - Čelovek i Trud
Comp. Labor Law J. - Comparative Labor Law Journal
Compens. a. Benefits Rev. - Compensation and Benefits Review
Droit Soc. - Droit Social
Dz. U. - Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz. Urz. Zakł. Ubezp. Społ. - Dziennik Urzędowy Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych
Ekon. i Rynek - Ekonomia i Rynek [dod. do czas. Rzeczpospolita]
Ekonomista
Employment Gaz. - Employment Gazette
European Ind. Relat. Rev. - European Industrial Relations Review
Gaz. Bank. - Gazeta Bankowa
Gaz. Wybor. - Gazeta Wyborcza
Gosp. Dom. - Gospodarstwo Domowe w Kraju i na Świecie
Ikonomika
Ind. Labor Relat. Rev. - Industrial and Labor Relations Review
Inspektor Pr. - Inspektor Pracy
Int. Labour Rev. - International Labour Review
J. European Soc. Policy - Journal of European Social Policy
J. Labor Econ. - Journal of Labor Economics
Közgazdasági Sz. - Közgazdasági Szemle

- Kur. Mazowska* - Kurier Mazowska [dod. do czas. Tygodnik Solidarność]
Labour Res. - Labour Research
Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Spol. - Materiały Informacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Mitbestimmung - Die Mitbestimmung
Mitt. Arb.-Markt Beruf. - Mitteilungen aus der Arbeitsmarkt und Berufsforschung
Mon. Labor Rev. - Monthly Labor Review
Monit. Pol. - Monitor Polski
Neue Z. Soz.-Recht - Neue Zeitschrift für Sozialrecht
Not. Et. Doc. - Notes et Etudes Documentaires
Nowa Europa
Occup. Outl. Q. - Occupational Outlook Quarterly
OECD Observ. - The OECD Observer
Państ. i Prawo - Państwo i Prawo
Personal - Personal. Personalführung Technik. Organisation
Polit.Spol. - Polityka Społeczna
Polityka
Pr. Nauk. AE Wroc. - Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu
Pr. Zabezp. Spol. - Praca i Zabezpieczenie Społeczne
Prawo Przedsięb. - Prawo Przedsiębiorcy
Prawo Rol. - Prawo Rolne
Probl. Rehab. Spol. - Problemy Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej
Probl. Rodz. - Problemy Rodziny
Prz. Rzqd. - Przegląd Rządowy
Prz. Sąd. - Przegląd Sądowy
Przyj. przy Pr. - Przyjacieli przy Pracy
Rev. Belge Secur. Soc. - Revue Belge de Sécurité Sociale
Rev. Fr. Aff. Soc. - Revue Française des Affaires Sociales
Rev.Int. Secur. Soc. - Revue Internationale de Sécurité Sociale
Rev. Int. Trav. - Revue Internationale du Travail
Ruch Praw. - Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Rynek Pr. - Rynek Pracy
Rzeczpospolita
Słowo Dz. Katol. - Słowo.Dziennik Katolicki
Służ. Prac. - Służba Pracownicza
Służ. Zdr. - Służba Zdrowia
Soc. Europe - Social Europe

Soc. Secur. Bull. - Social Security Bulletin
Soz. Sicherheit - Soziale Sicherheit
Stud. Iur. - Studia Iuridica
Stud. Praw.-Ekon. - Studia Prawno-Ekonomiczne
Sztand. Młod. - Sztandar Młodych
Trav. OIT - Travail. Le Magazine de Organisation Internationale du Travail
Trybuna
Tyg. Solid. - Tygodnik Solidarność
Wiad. Statyst. - Wiadomości Statystyczne
Więś i Państ. - Więś i Państwo
Wirtschaftswoche
Wprost
Zdr. Pub. - Zdrowie Publiczne
Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung - Zentralblatt für
Sozialversicherung Sozialhilfe und Versorgung
Zesz. Nauk. UJ Pr.Praw. - Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Prace Prawnicze
Życie Gosp. - Życie Gospodarcze
Życie Warsz. - Życie Warszawy

OBJAŚNIENIA SKRÓTÓW NAZW INSTYTUCJI WYDAWNICZYCH

Bacon a. Woodrow - Bacon and Woodrow
Bur.Int.Trav. - Bureau International du Travail
Cambridge Univ. - Cambridge University Press
Campus Verl. - Campus Verlag
Doc.Francaise - La Documentation Française
Ed.Dalloz - Edition Dalloz
Ed.Sigma - Edition Sigma Rainer Bohn Verlag
Expert Verl. - Expert Verlag
Fundacja F.Eberta - Fundacja im. Friedricha Eberta.Przedstawicielstwo
w Polsce
Int.Labour Off. - International Labour Office
Jagiell.Univ.Press - The Jagiellonian University Press
Longman
M.E.Sharpe

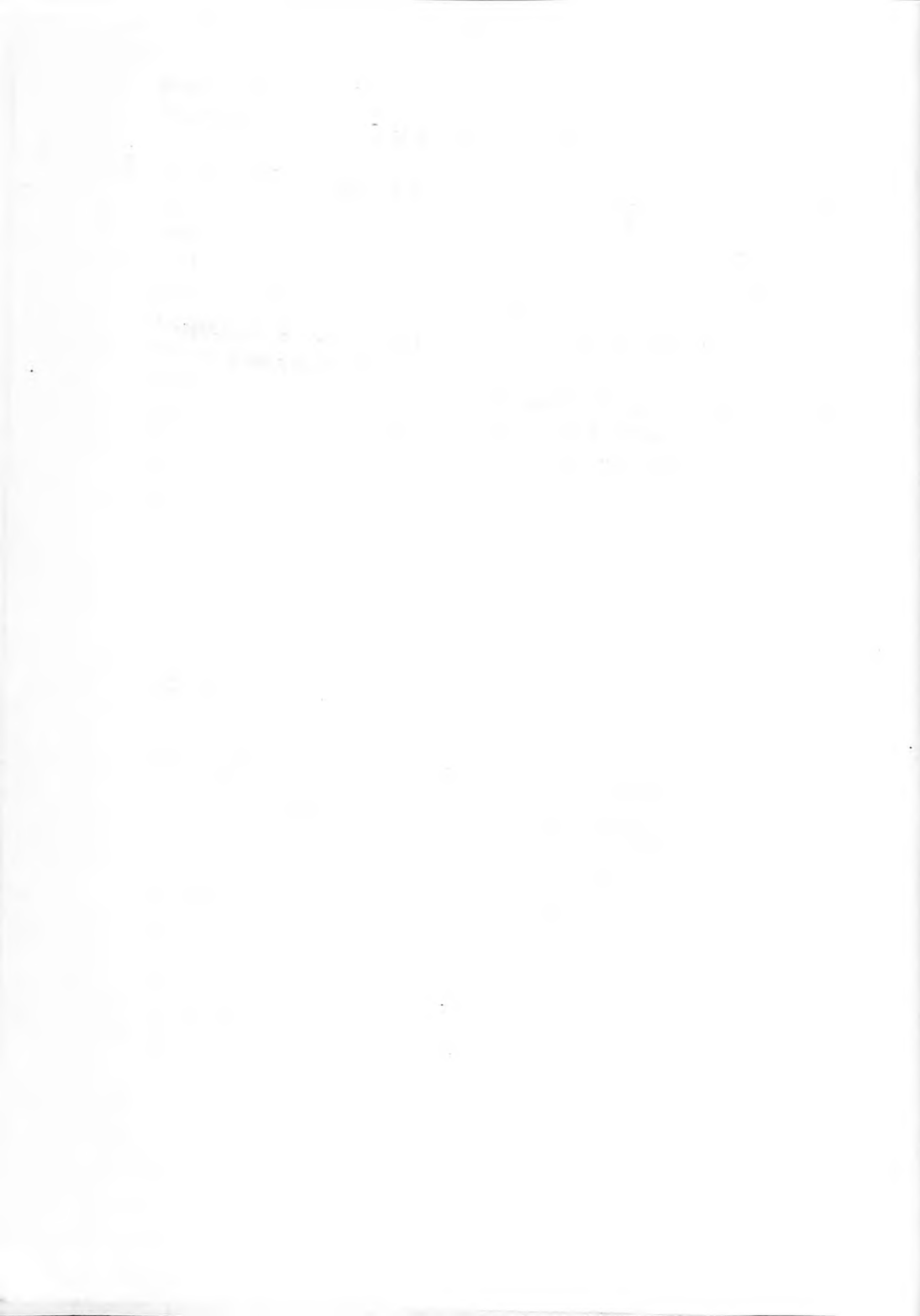
Nomos Verl. - Nomos Verlag
Oficyna Wydaw. OPO - Oficyna Wydawnicza Ośrodka Postępu
Organizacyjnego
Ośr.Doradz.Szkol. - Ośrodek Doradztwa i Szkolenia
Pol.Tow.Ekon. - Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
Reklam.-Wydaw.Ag.Dziennikarzy - Reklamowo-Wydawnicza Agencja
Dziennikarzy AG-RED
St.Martin`s Press
Un.Nat. - United Nations
Wayne State Univ.Press - Wayne State University Press
Wydaw.AE Pozn. - Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu
Wydaw.Ecostar - Wydawnictwo Ecostar
Wydaw.Nauk.PWN - Wydawnictwo Naukowe PWN
Wydaw.Praw. - Wydawnictwo Prawnicze
Wydaw."Wokół Nas - Wydawnictwo "Wokół Nas"

WYKAZ SKRÓTÓW

aut. - autor	omów. - omówienie
bibliogr. - bibliografia	oprac. - opracowanie
cz. - część	poz. - pozycja
czas. - czasopismo	przedm. - przedmowa
dod. - dodatek	rec. - recenzja
ed. - edition, editor	red. - redakcja
Hrsg. - Herausgeber	rozm. - rozmowa
i in. - i inni	ser. - seria
k. - karta	tab. - tabela
konf. - konferencja	tł. - tłumaczenie
kwart. - kwartalnik	wyd. - wydanie
nadb. - nadbitka	z. - zeszyt
nr - numer	zm. - zmiana
nt. - na temat	zob. - zobacz

WYKAZ SYMBOLI

- AISS - Association Internationale de la Sécurité Sociale
GUS - Główny Urząd Statystyczny
ILO - International Labour Organization
IPiSS - Instytut Pracy i Spraw Socjalnych
MPiPS - Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej
MSZS - Międzynarodowe Stowarzyszenie Zabezpieczenia Społecznego
OECD - Organisation for Economic Cooperation and Development
OPO - Ośrodek Postępu Organizacyjnego
PSUS - Polskie Stowarzyszenie Ubezpieczenia Społecznego
ZUS - Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WYDZIAŁ EKONOMIKI
KRAJOWA SZKOŁA WYŻSZA
W OLSZTYNIE

CZĘŚĆ I
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE W POLSCE

Wydawnictwo: Olsztyn, 1994 r. 232 str.
Cena: 12,00 zł (z 5% podatkiem VAT)
ISBN 83-7001-111-1

Wydawnictwo: Olsztyn, 1994 r. 232 str.
Cena: 12,00 zł (z 5% podatkiem VAT)
ISBN 83-7001-111-1

Wydawnictwo: Olsztyn, 1994 r. 232 str.
Cena: 12,00 zł (z 5% podatkiem VAT)
ISBN 83-7001-111-1

Wydawnictwo: Olsztyn, 1994 r. 232 str.
Cena: 12,00 zł (z 5% podatkiem VAT)
ISBN 83-7001-111-1

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

I. TEORETYCZNE PROBLEMY UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1. BIŃCZYCKA-MAJEWSKA T.: Uwagi o winie w prawie ubezpieczenia społecznego. *Acta UL Fol.Iur.* 1993 t.58 s.213-229.

2. FUDAŁA T.: Ubezpieczenie społeczne w Polsce. *Wiad.Statyst.* 1993 nr 11 s.41-43.

3. JONCZYK J.: Obowiązek ubezpieczenia społecznego i składka - zagadnienia ogólne. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 8 s.3-11.

Przedmiot i zakres ubezpieczeń społecznych.

4. KOLASIŃSKI K.: Problemy postępowania w sprawach z ubezpieczeń społecznych w orzecznictwie Sądu Najwyższego. *Prz.Sąd.* 1993 nr 2 s.24-37.

MALAKA A.: Konferencja na temat zmian w ubezpieczeniu społecznym Czech, Polski i Saksonii = *poz.236.*

5. MALINOWSKA A.: Seminarium z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 4 s. 29-30.

Osuchów, luty 1994 r.

6. MUSZALSKI W.: Zatrudnienie a ubezpieczenie społeczne = *poz. 8/92.*

Rec: Opolski K., *Ekonomista* 1993 nr 5/6 s.755-757; Sucholiński A., *Polit.Spol.* 1993 nr 4 s.26-28; Jędrasik-Jankowska I., *Pr.Zabezp.Spol.* 1993 nr 3 s.82-84.

7. ONISZCZUK J.: Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego w latach 1986-1992. (1-2). *Pr.Zabezp.Spol.* 1993 nr 5/6 s.58-70, nr 7 s.51-69.

8. PŁAWUCKA H.: Obowiązek ubezpieczenia społecznego a autonomia woli ubezpieczonego. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 8 s.11-22.

9. PRACKA H.: Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. *Mater. Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1993 nr 4 s.40-46.

10. RAPORT o stanie państwa. *Prz.Rząd.* 1993 nr 10 s. 1-93.

Rozdz. VII zawiera informacje o stanie ubezpieczeń społecznych.

11. ROZWÓJ ubezpieczeń społecznych w Polsce = *poz. 11/93.*

Rec.: Jończyk J., *Państ. i Prawo* 1993 z. 4 s.85-86; Sobczak W., *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 1 s.42-48.

12. STUDIA i Materiały z Historii Ubezpieczeń Społecznych w Polsce / Zakład Ubezpieczeń Społecznych. - Warszawa: ZUS, 1993. - Z.9. - 124 s.

Z treści: Założenia i wyniki polskiej społecznej polityki ubezpieczeniowej (1918-1935).- Sadowska J.: Prawno-organizacyjne podstawy ubezpieczenia na wypadek choroby w Polsce (1920-1939).- Współpraca Zakładu Ubezpieczenia od Wypadków we Lwowie w akcji opieki nad inwalidami wojennymi (1915-1916).- Szubert W.: Instytut Spraw Społecznych w mojej pamięci (1936-1939).

Nadto: Sadowska J.: Polski system ubezpieczenia na wypadek choroby w latach 1920-1939. *Służ. Zdr.* 1993 nr 34 s. 6-7,8.

13. ŚWIĄTKOWSKI A.: Democracy and /in/security in Polish social security. *Int. J.Comp.Labor Law Ind.Relat.* 1993 nr 2 s.164-175.

Demokracja a /nie/zabezpieczenie w polskim systemie zabezpieczenia społecznego.

Charakterystyka regulacji prawnej zabezpieczenia społecznego uwzględniająca zmiany wprowadzone w okresie przemian demokratycznych. Przegląd ustawodawstwa obejmuje: system organizacji i finansowania, świadczenia emerytalno-rentowe, świadczenia wypadkowe, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki na wypadek choroby i macierzyństwa. Analiza ustawodawstwa prowadzi do sformułowania podstawowych wad systemu zabezpieczenia społecznego w Polsce. Niewydolność systemu, a zwłaszcza jego uzależnienie od budżetu i sytuacji gospodarczej państwa, rodzi poczucie braku bezpieczeństwa socjalnego.

14. TOMANEK A.: Zasada *lex retro non agit* w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego z zakresu ubezpieczenia społecznego. *Pr. Zabezp. Spol.* 1994 nr 8 s.10-21.

Ochrona praw nabytych.

15. WYKAZ aktów prawnych z zakresu ubezpieczeń społecznych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim w 1993 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 10 s.37-38, nr 11 s. 37, nr 12 s. 45-46, 1994 nr 1 s.48-49, nr 2 s.45-46, nr 3 s.26, nr 4 s. 41-42, nr 5 s. 34, nr 6/7 s. 48.

YEARBOOK of Polish Labour Law and Social Policy = *poz.254*.

Z treści: Świątkowski A.: Descriptive models of judicial protection in social security cases in Poland. Diacronic analysis. - Romer T.: The social security matters in judiciary of the Supreme Court in Poland.- Baran K.W.: Legal - organizational status of social insurance judicature in the system of Polish legislation. - Wierzińska H.: Protection of claims resulting from occupational accidents in the light of judicial decisions of the Supreme Court. - Król J.: The Polish social insurance law in the light of international rules of social security.

16. ZIELIŃSKI T.: Ubezpieczenia społeczne pracowników: zarys systemu prawnego - część ogólna. - Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 1994. - 238 s.

Geneza i rozwój ubezpieczeń. Ogólna charakterystyka prawa ubezpieczeń społecznych, jego źródeł, zasad i związków z innymi gałęziami prawa. Tworzenie i stosowanie prawa ubezpieczeń społecznych /pracowniczy stosunek ubezpieczenia społecznego/.

17. ZIMAKOWSKA-ŚWIĘCKA K.: Ubezpieczenie w Polsce a uprawnienia pracownika do leczenia za granicą. *Służ.Prac.* 1993 nr 5 s.23-25.

II. ORGANIZACJA I FINANSOWANIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1. Umowy rządowe międzynarodowe, bilateralne

GOLINOWSKA S.: Ubezpieczenie społeczne ludności migrującej = *poz.249*.

M.in. problemy zabezpieczenia społecznego polskich migrantów.

18. ŁOZIŃSKA E., WIĘCKOWSKA-MEISNER E.: Ubezpieczenie społeczne Polaków zatrudnionych na obszarze Republiki Federalnej Niemiec i przysługujące im świadczenia. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 4 s.10-17.

19. ŁOZIŃSKA E., WIĘCKOWSKA-MEISNER E.: Ubezpieczenie społeczne Polaków zatrudnionych w Republice Federalnej Niemiec i przysługujące im świadczenia / Zakład Ubezpieczeń Społecznych. - Warszawa: ZUS, 1994. - 59 s.

20. PAWŁOWSKA-CHŁYSTOWSKA J.: Cudzoziemcy pracujący w Polsce. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.74-75. * Więckowska-Meisner E.: Świadczenia ubezpieczeniowe. *Tamże* nr 22 s.75-78.

Świadczenia przysługujące cudzoziemcom zatrudnionym przez polskiego pracodawcę i zgłoszonym do ubezpieczenia społecznego.

21. PAWŁOWSKA-CHŁYSTOWSKA J.: Ubezpieczenie społeczne Polacy pracujący czasowo w Niemczech. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.79-83.

22. PĘDZIERSKI A., KONOPIELKO P., KALINOWSKI I.: Ubezpieczenie cudzoziemców zatrudnionych w Polsce i Polaków pracujących za granicą. - Warszawa: Wydaw. Ecostar, 1993. - 183 s.

Uprawnienia do świadczeń krótkoterminowych oraz emerytalno-rentowych.

2. Działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

23. BORZYM W., GROSS B., SZATKOWSKI A.: Wyniki współpracy Biura Rent Zagranicznych [ZUS] z instytucjami ubezpieczeniowymi państw powstałych po rozpadzie ZSRR i Jugosławii w latach 1992-1993. *Mater. Inf.Zakł.Ubezp. Spół.* 1994 nr 1 s.3-10.

24. DZIAŁALNOŚĆ prasowa i informacyjno-wydawnicza w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w 1992 r. Oprac. M. Mikucki. *Mater. Inf. Zakł.Ubezp. Spół.* 1993 nr 5 s.9-15. * Mikucki M.: ZUS w prasie. *Tamże* nr 6 s.13-18, nr 9 s.22-27, nr 11 s.6-11.

25. MICHALSKA E.: Zadania ZUS a podatek dochodowy od osób fizycznych. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s. 92-95.

26. MOJKOWSKI J.: Ceny na latach. Emeryt sam się wyżywi. *Polityka* 1993 nr 51 s.12-13. * Gajdziński P., Kwiatkowski P.: Ratuj ZUS kto może. *Tamże* s. 12.

Sytuacja finansowa ZUS, dysponowanie funduszem ubezpieczeń.

27. NYRKOWSKA T.: Realizacja dochodów i wydatków ZUS w 1992 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 6 s. 3-7. * Taż: Realizacja dochodów i wydatków ZUS w 1993 r. *Tamże* 1994 nr 5 s.3-8.

28. PĘDZIERSKI A.: Kto rujnuje ZUS. Rozm. J.Kroner. *Rzeczpospolita* 1994 nr 124: 30 V s. 9.

29. PISZ B.: Działalność szkoleniowa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w 1993 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 5 s.31-32.

30. URBANIAK M.: Mity i prawdy o ZUS. *Gaz. Bank.* 1994 nr 33 s.3. * Zapowiedź reformy ZUS. [Przez] D.W., J.K. *Rzeczpospolita* 1994 nr 3: 5 I *Ekon. i Rynek* s. 7.

3. Finansowanie ubezpieczeń społecznych

31. BIŃCZAK H.: Kto nam sfinansuje emerytury? *Gaz. Bank.* 1993 nr 49 s. 1, 20-21. * Cienka czerwona linia. [Przez] (M.K.) *Tamże* nr 49 s.20-21.

Przyczyny kryzysu finansowego ubezpieczeń w Polsce i na świecie.

32. DESKUR A., WIELEMBOREK B.: Sytuacja finansowa funduszu ubezpieczeń społecznych w 1993 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 4 s.3-10. * Sytuacja finansowa ubezpieczeń społecznych w Polsce [w 1994 r.]. *Polit. Społ.* 1994 nr 5/6 s.22.

33. GOLINOWSKA S.: Miękkie miejsca twardych ograniczeń. Wydatki socjalne. *Życie Gosp.* 1993 nr 46 s. 1, 6.

Oszczędności w sferze ubezpieczeń społecznych.

34. INFORMACJA o Świadczeniach Pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Alimentacyjnego. [Kwart.]. -Warszawa: ZUS, 1993, 1994.

Informacja kwartalna o dochodach i świadczeniach pieniężnych z funduszu ubezpieczeń społecznych.

35. JOŃCZYK J.: Problemy finansowania ubezpieczenia społecznego w Polsce i w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej na drodze do gospodarki rynkowej. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 10 s.29-36.

36. MERING K.: Czy dopłacamy do emerytur? Fakty i liczby. *Życie Gosp.* 1994 nr 14 s.50. * Polem.: Wiktorow A.: Ile faktycznie dopłacamy do emerytur? *Tamże* nr 22 s. 42-43.

Dopłaty z budżetu państwa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

37. PRASZNIC U.: Ewolucja dochodów ubezpieczenia społecznego ze składki i dotacji budżetowej (w systemie pozarolniczym). *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 8 s.39-45.

38. PRASZNIC U.: Konferencja naukowa nt. problemy finansowania i organizacji ubezpieczenia emerytalno-rentowego, Osuchów 12-13 maja 1993. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 7/8 s.25-30. * Żukowski M.: Problemy finansowania i organizacji ubezpieczenia emerytalno-rentowego. *Polit. Społ.* 1993 nr 8 s.33-37.

Omów. konferencji Polskiego Stowarzyszenia Ubezpieczenia Społecznego.

39. WĘGRZYN M.: Ubezpieczenia społeczne w procesie transformacji gospodarki Polski. *Pr.Nauk. AE Wroc.* 1993 nr 666 s.157-167.

Analiza dochodów funduszu ubezpieczeń społecznych oraz wydatków na świadczenia.

40. WINIECKI J.: List do emerytów. *Wprost* 1993 nr 30 s.68-69.

Finanse systemów ubezpieczeń społecznych w Polsce i w innych krajach.

41. WOJTULEWICZ I.: ZUS plajtuje - emeryci bankrutują. *Słowo Dz.Katol.* 1993 nr 238: 28 XII s.3. * Wierziński M.: Uwagi na tle kryzysu ubezpieczeń społecznych. *Tamże* 1994 nr 48: 9 III s.1. * Gościński J.: Kiedy załamą się ubezpieczenia i co zrobić by do tego nie doszło. *Rzeczpospolita* 1994 nr 85: 12 IV *Ekon. i Rynek* s. 15. * Jastrzębski R.: Niebezpieczne ubezpieczenia [społeczne]. *Tyg. Solid.* 1994 nr 4 *Kur.Mazowska* nr 4 s.1.

42. WYBRANE informacje dotyczące pozarolniczych systemów ubezpieczeń społecznych (1987-I półrocze 1992). *Mater. Inf.Zakł.Ubezp.Społ.* 1993 nr 4 s.12-16.

Dochody i wydatki funduszu ubezpieczeń społecznych. Obciążenie funduszu finansowaniem świadczeń dla osób nie płacących składek.

S k ł a d k i

JOŃCZYK J.: Obowiązek ubezpieczenia społecznego i składka - zagadnienia ogólne = *poz. 3.*

43. [KORAL J.] (jol): ZUS podnosi składki. *Gaz.Wybor.* 1993 nr 268: 17 XI s.3. * Taż: Wyższe składki na ZUS. *Tamże* 1994 nr 195: 23 VIII s.4.

44. KRONER J.: ZUS zbiera o 1 proc. więcej. Składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. *Rzeczpospolita* 1994 nr 36: 12-13 II s.9.

45. KRZYŚKÓW B.: Jeszcze o zróżnicowanej składce na ubezpieczenie wypadkowe. *Bezpr.Pr.* 1994 nr 4 s.10-11.

46. ŁACH M.: Podwyższenie składki ZUS. *Inspektor Pr.* 1993 nr 12 s. 20.

Możliwość podwyższenia składki na wniosek okręgowego inspektora pracy.

47. MALAKA A.: Problemy zadłużeń składkowych. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Społ.* 1994 nr 8 s.30-39.

Rozmiary, struktura i przyczyny zadłużeń. Egzekucja administracyjna zadłużeń składkowych, sankcje wobec dłużników funduszu ubezpieczeń społecznych.

48. NANIEWICZ K.: Zasady opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od wartości ubioru służbowego (umundurowania). *Służ.Prac.* 1994 nr 2 s.22-23.

49. PAWŁOWSKA-CHŁYSTOWSKA J.: Składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 8 s.26-27. * Taż: Składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy. *Tamże* 1994 nr 16 s.24-25.

50. PRZYMUSOWE dochodzenie nie opłaconych składek ZUS. Oprac. D. Tarczyński. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 6 s.5.

51. RZEPECKI J.: Zróżnicowana składka na ubezpieczenie wypadkowe. *Bezp. Pr.* 1993 nr 11 s. 6-11.

52. SKALSKI E.: Bzdura goni bzdurę. *Gaz. Wybor.* 1994 nr 76: 31 III s. 8.

Krytyka polskiego systemu pobierania składek na ubezpieczenie społeczne oraz zasad naliczania emerytury.

53. SKŁADKA od ryzyka. [Przez] ECH. *Trybuna* 1994 nr 95: 23/24 IV s. 14. * Tenże: Składki na ZUS. *Tamże* nr 193: 19 VIII s. 2.

Model zróżnicowanej składki ubezpieczeniowej od wypadków przy pracy.

54. WIELEMBOREK B.: ZUS pobiera nowe składki. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 4 s. 6.

Składki płacone przez pracodawców na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

55. ZAKŁAD Ubezpieczeń Społecznych. Korekta podstaw wymiaru składek. *Rzeczpospolita* 1994 nr 192: 19 VIII s. 11.

56. ŻUKOWSKI M.: Problemy podziału składki na ubezpieczenie społeczne według rodzajów ryzyka oraz między pracodawcę i pracownika. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 8 s.23-30.

Składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce i w państwach Unii Europejskiej.

57. Instrukcja Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nr 2 z dnia 5 kwietnia 1993 r. zmieniająca instrukcję określającą szczegółowe zasady postępowania w sprawie zgłoszeń do ubezpieczenia społecznego, rozliczania i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przez zakłady pracy zatrudniające ponad 20 pracowników i członków spółdzielni. *Dz.Urz. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 3 poz.6. * nr 3 z dnia 5 kwietnia 1993 r. zm. instrukcję określającą szczegółowe zasady postępowania w sprawie zgłaszania pracowników do ubezpieczenia społecznego oraz opłacania składek na

ubezpieczenie społeczne i na Fundusz Pracy przez zakłady pracy zatrudniające nie więcej niż 20 pracowników i członków spółdzielni. *Tamże* nr 3 poz. 7.

58. Komunikat Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 maja 1993 r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i na Fundusz Pracy od czerwca 1993 r. do sierpnia 1993 r. dla niektórych grup ubezpieczonych. *Dz.Urz.Zakł.Ubezp.Społ.* 1993 nr 4 poz.10. * z dnia 13 sierpnia 1993 r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i na Fundusz Pracy od września do listopada 1993 r. dla niektórych grup ubezpieczonych. *Tamże* nr 6 poz. 16. * z dnia 10 listopada 1993 r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i na Fundusz Pracy od grudnia 1993 r. do lutego 1994 r. dla niektórych grup ubezpieczonych. *Tamże* nr 7 poz. 19. * z dnia 15 lutego 1994 r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, na Fundusz Pracy i na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od marca do maja 1994 roku dla niektórych grup ubezpieczonych. *Tamże* 1994 nr 1 poz. 3. * z dnia 14 maja 1994 r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, na Fundusz Pracy i na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od czerwca do sierpnia 1994 r. dla niektórych grup ubezpieczonych. *Tamże* nr 3 poz. 9. * z dnia 3 czerwca 1994 r. w sprawie składki na ubezpieczenie społeczne opłacanej przez zakłady pracy za pracowników i członków spółdzielni zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji rolniczej. *Tamże* nr 4 poz. 11.

59. Obwieszczenie Min. Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 7 lipca 1993 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego. *Dz.U.* 1993 nr 68 poz. 330.

60. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 1994 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego. *Dz.U.* 1994 nr 25 poz. 86.

Zob. też Obowiązki zakładu pracy (s.10).

4. Obowiązki zakładu pracy

61. DOLIŃSKI A.: Postępowanie odwoławcze w sprawach zasiłków. Uprawnienia zakładu pracy. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s. 90-92.

62. JELIŃSKA U.: Odprawa emerytalno-rentowa. *Służ. Prac.* 1994 nr 1 s.22-25.

63. KALINOWSKI I., MUCHIN I.: Obowiązki ubezpieczenia społecznego i świadczenia emerytalno-rentowe dla pracowników i pracodawców: stan prawny na dzień 1 maja 1993 r. - Jaktorów: Ośr. Doradz. Szkol., 1993. -139 s.

64. KOBIERSKA A.: Zaopatrzenie emerytalne pracowników i ich rodzin. Obowiązki zakładów pracy. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.84-88.

65. KONOPIELKO P.: Dokumentacja i wypłata zasiłków w zakładach pracy. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 9 s.31-35.

66. KONOPIELKO P., PĘDZIERSKI A.: Rozliczenia z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w 1993 roku. - Warszawa: Wydaw. Ecostar, 1993. - 127 s.

Stan prawny maj 1993 r. Ubezpieczenie społeczne pracowników i członków spółdzielni: składki na ich ubezpieczenie i na Fundusz Pracy; świadczenia w razie choroby i macierzyństwa; zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne.

67. KONOPIELKO P., STAROŃ B.: Zaświadczenia i zwolnienia lekarskie: poradnik dla służb placowych, pracowniczych i socjalnych zakładów pracy oraz dla lekarzy wydających zwolnienia lekarskie i zaświadczenia dotyczące chorych dzieci. -Warszawa: Wydaw. Ecostar, 1994. - 96 s.

68. PAWŁOWSKA-CHŁYSTOWSKA J.: Obowiązek ubezpieczenia społecznego i składki. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.45-50.

69. SOBCZAK W.: Obowiązek ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia członka rodziny. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Społ.* 1994 nr 3 s.27-33.

70. STAROŃ B.:Co warto wiedzieć o legitymacjach ubezpieczeniowych. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp. Społ.* 1993 nr 11 s.5-6.

71. TYMOREK K.: Legitymacje ubezpieczeniowe. *Służ.Prac.* 1993 nr 3 s. 13-16. *Kroner J.: Najważniejszy z pracowniczych dokumentów. Legitymacja ubezpieczeniowa. *Rzeczpospolita* 1994 nr 9: 12 I *Prawo co Dnia* s.14.

UŚCIŃSKA G.: System ubezpieczeń pracowniczych w Polsce = *poz.132*.

M.in. zadania zakładów pracy w zakresie rozliczania świadczeń i składek na ubezpieczenie społeczne.

72. ZASADY postępowania w sprawach wypłat zasiłków w oddziałach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych / oprac. S. Mondygraf; Zakład Ubezpieczeń Społecznych. - Warszawa: ZUS, 1993. - 52 s.

5. Kontrola wypłaty świadczeń

73. KONCZEWSKI J.: Ocena terminowości wypłat zasiłków chorobowych i opiekuńczych zrealizowanych przez oddziały ZUS w I kwartale 1994 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1994 nr 5 s. 11-12.

74. KONCZEWSKI J.: Problemy dotyczące wypłaty zasiłków związane ze zmianami gospodarczymi zachodzącymi w kraju. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1993 nr 12 s. 13-15.

Nierzetelność zakładów pracy w wypłacaniu świadczeń pieniężnych z tytułu ubezpieczeń społecznych.

75. PIĘTKA H.: Kontrola prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy w 1993 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1994 nr 5 s.8-11.

76. SEJDEL E.: Zasada miesięcznego rozliczania świadczeń emerytów i rencistów. *Służ.Prac.* 1993 nr 4 s.3-9.

77. TUROWSKA Z., PIETRAKIEWICZ M.: Odsetki z tytułu opóźnienia realizacji świadczeń emerytalno-rentowych. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1994 nr 2 s.6-11.

III. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1. Zaopatrzenie emerytalno-rentowe

a. Podstawowy system

78. BALCERZAK-PARADOWSKA B., GŁOGOSZ D.: Świadczenia na wypadek śmierci żywiciela / Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.- Warszawa: IPiSS, 1994. - 37 s.- (*Ekspertyzy-Informacje* / IPiSS; z. 4).

Kierunki zmian w latach 90 w systemie emerytalno-rentowym, wpływające w sposób pośredni i bezpośredni na zasady świadczeń w przypadku śmierci głównego żywiciela. Renta rodzinna, traktowana jako integralna część systemu emerytalno-rentowego podlegająca podobnym jak on zmianom.

79. JANISZEWSKA M.: Zmiany w przepisach dotyczących zaopatrzenia emerytalno-rentowego. *Służ. Prac.* 1994 nr 5 s.10-13.

80. JĘDRASIK-JANKOWSKA I.: Prawo do emerytury i rent z ubezpieczenia społecznego. -Warszawa: Wydaw.Praw., 1992. - 188 s.

Rec.: Bińczycka-Majewska T., *Pr.Zabezp.Społ.* 1993 nr 8 s.85-87.

81. JĘDRASIK-JANKOWSKA I.: Staż pracy jako miernik uprawnień emerytalno-rentowych. *Stud.Iur.* 1992 t. 23 s.55-70.

82. KALINOWSKI I.: Podstawowe unormowania pracowniczego systemu emerytalno-rentowego w latach 1991-1993: aneks. - Jaktorów: Ośr. Doradz.Szkol., 1994.- 55 s.

83. KONDRACKI P.T.: Wybrane zagadnienia z zakresu świadczeń emerytalno-rentowych z zaopatrzenia pracowniczego i wypadkowego: stan prawny na 1.06.93 r. - Bydgoszcz: Oficyna Wydaw. OPO, 1993. - 153 s.-(*Biblioteczka Służby Pracowniczej IOPO*; z. 64).

84. MACKIEWICZ-GOLNIK L.: Uwarunkowania świadczeń ubezpieczeniowych w regionie łódzkim. *Stud.Praw.-Ekon.* 1993 t. 48 s.185-194.

Informacje statystyczne nt. struktury świadczeń emerytalno-rentowych.

85. MARKOWSKA H.: Emerytury i renty przyznawane według nowych zasad. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp. Spol.* 1993 nr 7/8 s. 8-16.

86. ONISZCZUK J.: Świadczenia emerytalno-rentowe jako własność osobista ubezpieczonego - orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 19.10.1993. *Pr.Zabezp.Spol.* 1994 nr 3 s.58-61.

87. SZYMAŃSKA S.: Problematyka prawna art. 64 ustawy o z.e.p. [zaopatrzeniu emerytalnym pracowników] - w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego. *Pr.Zabezp.Spol.* 1993 nr 3 s.68-73.

88. SZYMAŃSKA S.: Problematyka prawna związana z ponownym ustaleniem podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych - w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego. *Pr.Zabezp.Spol.* 1994 nr 2 s.47-52.

Nadto: Lewandowska I.: Ponowne ustalenie prawa do emerytury. Nauka w gimnazjum - tak, w liceum - nie. *Rzeczpospolita* 1994 nr 17: 21. I *Prawo co Dnia* s.12.

89. TOBIASZ B.: Okresy mając wpływ na wysokość emerytur i rent. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1993 nr 1 s.8-16.

90. TYMOREK K.: Wyjaśnienia z zakresu ubezpieczeń społecznych. *Służ.Prac.* 1993 nr 5 s. 20-23, nr 6 s.13-16.

Wyjaśnienia dotyczące zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury lub renty.

UŚCIŃSKA G.: System ubezpieczeń pracowniczych w Polsce = *poz. 132.*

M.in. świadczenia emerytalno-rentowe.

91. WAGNER B.: Emerytury i renty w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Krakowie. *Pr.Zabezp.Spol.* 1994 nr 3 s.37-50.

92. Ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących zaopatrzenia emerytalnego. *Dz.U.* 1993 nr 129 poz. 602.

93. Obwieszczenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 czerwca 1994 r. o utracie mocy obowiązującej art. 84 ust. 1 pkt. 1 oraz ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. *Dz.U.* 1994 nr 74 poz. 339.

94. Obwieszczenie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 listopada 1993 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty od 1 grudnia 1993 r. *Monit.Pol.* 1993 nr 57 poz. 530. * z dnia 9 lutego 1994 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty od 1 marca 1994. *Tamże* 1994 nr 11 poz. 92. * z dnia 12 maja 1994 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty od 1 czerwca 1994 r. *Tamże* nr 27 poz. 226.

Zob. też poz. 22.

W c z e ś n i e j s z e e m e r y t u r y

95. "GASNAĆA fala" emerytów. [Przez] (K.K.). *Trybuna* 1994 nr 113: 16 V. s. 4.

Zmniejszanie się tempa przyrostu liczby wcześniejszych emerytur, wg badań Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych.

96. MARKOWSKA H.: Wcześniejsze emerytury. *Mater. Inf. Zakł.Ubezp.Społ.* 1993 nr 11 s.3-5.

97. SZUBSTARSKA J.: Wcześniejsze emerytury a rynek pracy. *Polit.Społ.* 1993 nr 10 s.19-21.

W a l o r y z a c j a ś w i a d c z e ń

98. JAŚKÓLSKI Z.: Ubezpieczeniowy mit. Dopłaty z budżetu. *Rzeczpospolita* 1994 nr 226: 28 IX *Prawo co Dnia* s. 14.

Zmiany zasad waloryzacji rent i emerytur.

99. JOŃCZYK J.: Kłopot z waloryzacją (indeksacją). Emerytury i renty. *Rzeczpospolita* 1994 nr 195: 23 VIII s. 12.

100. KOMUNIKATY Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o waloryzacji emerytur i rent w grudniu 1993 r. *Służ.Prac.* 1993 nr 12 s. 16.

101. KORAL J.: Policz to sam. Emerytury wzrosną w marcu. *Gaz.Wybor.* 1994 nr 37: 14 II s.2.*Będzie waloryzacja [rent i emerytur]. *Trybuna* 1994 nr 34: 10 II s. 2.

102. [KORAL J.](jol):Zwaloryzują. *Gaz.Wybor.* 1994 nr 111: 14-15 V s.1.* Czerwiec miesiącem waloryzacji. *Tamże* nr 117: 21-22 V s.2. * Wyższe emerytury i renty.[Przez] A.F.T., J.K. *Rzeczpospolita* 1994 nr 116: 20 V s. 2. * [Wojtulewicz I.] (woj): Waloryzacja rent i emerytur. *Słowo Dz.Katol.* 1994 nr 97: 20-22 V s. 2. * [Sieradziński J.](J.Sier). *Trybuna* 1994 nr 110: 12 V s. 1. * Rosną emerytury i świadczenia [od 1 czerwca b.r.]. [Przez] (ECH). *Tamże* nr 111: 13 V s.2.

103. KRONER J.: Wyższe najniższe świadczenia. Waloryzacja wskaźnikiem 93 proc. *Rzeczpospolita* 1993 nr 260: 6-7 XI *Prawo co Dnia* s. 20. * Taż: Waloryzacja znowelizowana. Emerytury i renty. *Tamże* 1994 nr 1: 3 I *Prawo co Dnia* s. 12.

104. MEANDRY waloryzacji. *Życie Gosp.* 1994 nr 1 *Emerytury i Renty* s. 30.

Informacja ZUS nt. kształtowania się poziomu emerytur i rent w r.1992 i w 3 kwartałach 1993 r.

105. MILLER L.: Łatwo można zmniejszyć, zwiększyć jest znacznie trudniej. *Życie Gosp.* 1994 nr 1 *Emerytury i Renty* s.27-28.

106. SPOŁECZEŃSTWO ma głos. Minister pracy przeciwny szybkiej zmianie metody waloryzacji [emerytur i rent]. *Nowa Europa* 1994 nr 160: 19-21 VIII s. 2. * Koral J.,Skipietrow N.: Według płac czy cen. Jak wyjdą emeryci na zmianie zasad waloryzacji? *Gaz.Wybor.* 1994 nr 175: 29 VII s.1,2. * Kroner J.: Miller przeciw waloryzacji cenowej. *Rzeczpospolita* 1994 nr 192: 19 VIII s. 1. *[Wojtulewicz I.](woj): Waloryzacja wedle cen? *Słowo Dz.Katol.* 1994 nr 160: 19-21 VIII s.1.* Emeryci nie chcą zmian.[Przez] KB.*Sztand.Mł.* 1994 nr 160: 19-21 VIII s.1. * Domarecki P.: Strata lub zysk. *Tamże* nr 164: 25 VIII s.8. * Zagawa W.: Miller o krok od "Strategii...". *Trybuna* 1994 nr 193: 19 VIII s. 3. * Indeksacja rent i emerytur. *Tyg. Solid.* 1994 nr 36 s.22-23. * Ile straciliby emeryci na nowej waloryzacji. *Życie Warsz.* 1994 nr 222: 8 IX s. 3.

107. SZUBERT W.:Problematyka waloryzacji rent i emerytur. *Acta UL Fol.Iur.* 1993 nr 58 s.199-211.

108. Ustawa z dnia 2 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o waloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw. *Dz.U.* 1993 nr 127 poz.583.

Omów.: Kobierska A., *Mater. Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 3 s.5-6.

b. Odrębne systemy emerytalno-rentowe

109. KORAL J.: Wracają emerytury mundurowe. *Gaz.Wybor.* 1994 nr 41: 18 II s. 2. * Taż: Wracają mundurowe. *Tamże* nr 42: 19-20 II s.3.

Emerytury mundurowe : policjantów, funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, straży granicznej, służby więziennej.

110. MAŁECKI S., PABISIAK-KARWOWSKI P.: Świadczenia emerytalno-rentowe żołnierzy zawodowych i ich rodzin. *Służ.Prac.* 1994 nr 5 s.13-22.

111. NAZIEMNI jak podziemni.Projekt emerytur górniczych. *Gaz.Wybor.* 1994 nr 147: 27 VI s.5.

112. ZAGAWA W.: Finiszują policyjne emerytury. *Trybuna* 1994 nr 19: 24 I s. 2. * Świątkowska B.: Policjanci uciekają przed nową ustawą emerytalną. *Życie Warsz.* 1994 nr 22: 26 I s.5.

113. Ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. *Dz. U.* 1994 nr 10 poz. 36. * *Rzeczpospolita* 1994 nr 22: 27 I *Prawo co Dnia* s. 12-13.

114. Ustawa z dnia 17 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. *Dz.U.* 1994 nr 10 poz. 37.

115. Ustawa z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej,

Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. *Dz.U.* 1994 nr 53 poz.214.

Toż: *Rzeczpospolita* 1994 nr 97: 26 IV *Prawo co Dnia* s.12-13.

115. Ustawa z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw. *Dz.U.* 1994 nr 84 poz. 385.

Omów.: Tomala G., *Życie Warsz.* 1994 nr 154: I VII s. 6.

117. Rozporządzenie Min. Sprawiedliwości z dnia 13 lipca 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad waloryzacji emerytur i rent funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin. *Dz.U.* 1994 nr 82 poz. 381.

118. Rozporządzenie Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 29 czerwca 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad waloryzacji policyjnych emerytur i rent. *Dz.U.* 1994 nr 79 poz. 366.

c. Emerytury a praca

119. HAJN Z.: Prawo do pracy po przekroczeniu wieku emerytalnego. *Acta UL Fol. Jur.* 1993 nr 58 s.39-49.

120. MICHALSKA E.: Zawieszenie lub zmniejszenie emerytury i renty. Dodatkowe dochody emerytów i rencistów. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.88-90.

121. SEJDEL E.: Zasady zawieszania emerytur i rent lub zmniejszania ich wysokości w 1993 r. *Służ. Prac.* 1993 nr 7/8 s. 11-13.

122. TYMOREK K.: Zarabkowanie emerytów i rencistów a uprawnienia do pobierania świadczeń. *Prz. Ustawod. Gosp.* 1993 nr 5 s. 15-20.

123. Komunikat Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 sierpnia 1993 r. w sprawie wysokości kwot dochodu równych 60% i 120% kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznie od 1 września 1993 r. *Monit.*

Pol. 1993 nr 42 poz. 425. * z dnia 9 lutego 1994 r. w sprawie kwot dochodu równych 60% i 120% kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznie od 1 marca 1994 r. *Tamże* 1994 nr 11 poz. 93.

2. Zasiłki chorobowe i opiekuńcze

124. DOLIŃSKI A.: Zasiłki chorobowe i odszkodowania za wypadki. *Rzeczpospolita* 1994 nr 50: 1 III *Prawo co Dnia* s. 10.

125. JOŃCZYK J.: Likwidacja ubezpieczenia chorobowego. *Rzeczpospolita* 1994 nr 94: s.22 IV s. 11.

• O projektowanych zmianach w zasiłkach chorobowych.

126. LIS E.: Ubezpieczenie społeczne w razie choroby i macierzyństwa. Cz.1-2. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 6 s.32-34, nr 7 s. 19-21.

127. LIS E.: Zasiłek chorobowy. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.51-55. * Taż: Zasiłek opiekuńczy. *Tamże* nr 22 s.59-64.

128. PIĘTKA H., STAROŃ B.: Zasady wystawiania zaświadczeń lekarskich uprawniających do zasiłków na chore dzieci. *Mater. Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 2 s.3-5.

129. PŁAŻEK S.: Problemy zbiegu zasiłku chorobowego z innymi świadczeniami // W: *Studia z zakresu prawa pracy i polityki społecznej* / red. A.Świątkowski; Uniwersytet Jagielloński. - Kraków: UJ, 1994. - S.363-369.

130. SKIPIETROW N.: Reforma zasiłków. Resort pracy proponuje. *Gaz.Wybor.* 1994 nr 24: 29-30 I s. 3.* Taż: Wszystkim tak samo. Nowy projekt zasiłków chorobowych. *Tamże* nr 46: 24 II s. 2. * Kroner J.: Zrównanie w chorobie. Propozycje resortu pracy. *Rzeczpospolita* 1994 nr 38: 15 II s. 9. *Frydrychowicz A.: Nadumieralność leczona mniejszymi zasiłkami. *Trybuna* 1994 nr 46: 24 II s. 2. * Zasiłki chorobowe - nowe zasady. *Tyg.Solid.* 1994 nr 17 s.20-21.

131. STAROŃ B., PIĘTKA H.: Zaświadczenia lekarskie inaczej. Zasiłki z ubezpieczenia społecznego na chore dzieci. *Rzeczpospolita* 1994 nr 2: 4 I *Prawo co Dnia* s. 14. * Ciż: Zmienione zasady orzekania i wystawiania

zaświadczeń lekarskich uprawniających do zasiłków na chore dzieci. *Śłuż. Prac.* 1994 nr 2 s. 20-22.

132. UŚCIŃSKA G.: System ubezpieczeń pracowniczych w Polsce: stan prawny na dzień 30.09.93. - Bydgoszcz: Oficyna Wydaw. OPO, 1993. - 196 s.- (*Biblioteczka Służby Pracowniczej*; z. 68).

Ogólne zasady ubezpieczenia społecznego pracowników. Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego : w razie choroby i macierzyństwa, z tytułu urlopu wychowawczego, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, świadczenia emerytalno-rentowe. Zadania zakładów pracy w zakresie rozliczania świadczeń i składek na ubezpieczenie społeczne.

133. WYKAZ aktów prawnych oraz zbiorów nie publikowanych wyjaśnień Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych / [oprac.] H. Perło [i in.]; Zakład Ubezpieczeń Społecznych. -Warszawa: ZUS, 1993. - 180 s.

Zob. też Zasiłki rodzinne (s.20).

Ś w i a d c z e n i a r e h a b i l i t a c y j n e

134. PIĘTKA H.: Świadczenia rehabilitacyjne. *Śłuż. Prac.* 1994 nr 4 s.15-17.

135. STAROŃ B.: Świadczenie rehabilitacyjne. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 11 s. 31-33.

136. ŚWIADCZENIE rehabilitacyjne.[Przez] (ECH). *Trybuna* 1994 nr 122: 26 I s. 9.

3. Zasiłki macierzyńskie i wychowawcze

137. KONOPIELKO P.: Weryfikacja uprawnień do zasiłku wychowawczego w marcu 1994 r. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 11 s. 6.

138. MUSZAŁSKI W.: Zasady zatrudniania i zwalniania kobiet. - Warszawa: Wydaw. Ecostar, 1993. - 78 s. - (*Prawo*; 4).

M.in. zasiłki wychowawcze, macierzyńskie, porodowe i opiekuńcze.

139. PERŁO H.: Zasiłek macierzyński. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.56-59.

140. PERŁO H.: Zasiłek porodowy. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.55.

141. TRZASKA-DURSKA M.: Dochody od których zależy prawo do zasiłku wychowawczego. *Służ. Prac.* 1993 nr 4 s. 14-16.

142. WOJTASZCZYK E.: Zasiłek wychowawczy weryfikowany. Od 1 marca 1994 r. do 28 lutego 1995 r. *Rzeczpospolita* 1994 nr 59: 11 III *Prawo co Dnia* s. 13.

143. Instrukcja nr 1 Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 maja 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wypłaty zasiłków wychowawczych. *Dz.Urz.Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 4 poz. 10.

144. Obwieszczenie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 maja 1993 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji i kwot zasiłku wychowawczego. *Dz.Urz. Zakł.Ubezp. Społ.* 1993 nr 4 poz. 8. * z dnia 9 sierpnia 1993 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji i kwot zasiłku wychowawczego. *Tamże* nr 6 poz. 14. * z dnia 10 listopada 1993 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji i kwot zasiłku wychowawczego. *Tamże* nr 7 poz. 17. * z dnia 15 lutego 1994 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji i kwot zasiłku wychowawczego. *Tamże* 1994 nr 1 poz. 1. * z dnia 12 maja 1994 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji i kwot zasiłku wychowawczego. *Tamże* nr 3 poz. 7.

4. Zasiłki rodzinne

145. GĄSZCZAK R.: W sprawie systemu zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. *Polit.Społ.* 1993 nr 10 s.39-40.

146. KONOPIELKO P.: Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne. *Prawo Przedsięb.* 1994 nr 22 s.66-73.

147. MAŃKOWSKI M.: Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne. *Służ.Prac.* 1994 nr 1 s.3-5.

148. SKIPIETROW N.: Janosikowe zasiłki.Reforma zasiłków od 1 lipca. *Gaz.Wybor.* 1994 nr 36:12-13 II s. 4. * Zmiany w systemie zasiłków [rodziny i pielęgnacyjnych]. *Nowa Europa* 1994 nr 117: 20 VI s. 23. * Kroner J.: Zasiłek rodzinny według nowych zasad. Resort pracy proponuje. *Rzeczpospolita* 1994 nr 33: 9 II s. *Prawo co Dnia* s. 11. * [Wojtulewicz I.] (woj): Zasiłkowa równość. *Słowo Dz.Katol.* 1994 nr 117: 20 VI s. 1.* Bondar J.: Szykują się zmiany w zasiłkach rodzinnych. *Trybuna* 1994 nr 95: 23-24 IV s.15. * [Tomala G.] GT: Zasiłki rodzinne wyższe, ale nie dla wszystkich. *Życie Warsz.* 1994 nr 141: 18 VI s. 5.

149. SZEMPLIŃSKA E.: Dziecko w cenie biletu. Czy Sejmowi starczy odwagi na reformę systemu zasiłków rodzinnych? *Polityka* 1994 nr 27 s.4.

150. Komunikat Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 maja 1993 r. w sprawie wysokości zasiłków z ubezpieczenia społecznego w związku z ogłoszeniem przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w I kwartale 1993 r. *Dz.Urz.Zakł.Ubezp.Społ.* 1993 nr 4 poz.9. * z dnia 11 sierpnia 1993 r. w sprawie wysokości zasiłków z ubezpieczenia społecznego w związku z ogłoszeniem przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w II kwartale 1993 r. *Tamże* nr 6 poz. 15. * z dnia 10 listopada 1993 r. w sprawie wysokości zasiłków z ubezpieczenia społecznego w związku z ogłoszeniem przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w III kwartale 1993 r. *Tamże* nr 7 poz. 18. * z dnia 15 lutego 1994 r. w sprawie wysokości zasiłków z ubezpieczenia społecznego w związku z ogłoszeniem przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w IV kwartale 1993 r. *Tamże* 1994 nr 1 poz. 2. * z dnia 12 maja 1994 r. w sprawie wysokości zasiłków z ubezpieczenia społecznego w związku ogłoszeniem przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w I kwartale 1994 r. *Tamże* nr 3 poz. 8.

151. Obwieszczenie Min. Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej w sprawie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. *Dz.U.* 1994 nr 110 poz.492.

5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

152. HILDEBRANDT Z.: Nowy wzór protokołu powypadkowego. Podwyższenie kwot jednorazowych odszkodowań. *Służ. Prac.* 1993 nr 10 s.10-13.

153. HILDEBRANDT Z.: Podwyższenie kwot jednorazowych odszkodowań (z tytułu wypadków przy pracy). *Służ. Prac.* 1994 nr 1 s.25-26.

154. KANIA A.: Renty inwalidzkie i renty rodzinne z tytułu wypadków przy pracy, w drodze do i z pracy oraz chorób zawodowych przyznane w 1992 r. *Mater.Inf.Zakł.Ubezp.Spol.* 1994 nr 1 s.11-17.

155. SOJKA T.: Wypadki przy pracy. Świadczenia wypadkowe i wyrównawcze: komentarz, przypisy, orzecznictwo Sadu Najwyższego stan prawny na dzień 1 stycznia 1994 r. - Zielona Góra: Pol. Tow. Ekon., 1994. - 204 s.

156. WYPADKI przy pracy i choroby zawodowe.(Jakie świadczenia? Od kogo? W jaki sposób je uzyskać?) *Atest* 1994 nr 5 s.12-14.

157. Obwieszczenie Min. Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 3 czerwca 1993 r. w sprawie podwyższenia kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. *Monit. Pol.* 1993 nr 29 poz. 316. * z dnia 3 czerwca 1993 r. w sprawie podwyższenia kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. *Tamże* nr 47 poz. 452. * z dnia 1 grudnia 1993 r. w sprawie podwyższenia kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. *Tamże* nr 64 poz. 573. * z dnia 2 marca 1994 r. w sprawie podwyższenia kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. *Tamże* 1994 nr 17 poz. 132. * z dnia 3 czerwca 1994 r. w sprawie podwyższenia kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. *Tamże* nr 33 poz. 275.

158. Rozporządzenie Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 13 grudnia 1993 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyznawania i wypłaty odszkodowań

przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej. *Dz.U.* 1993 nr 127 poz. 589.

Zob. też poz. 124.

6. Świadczenia z tytułu bezrobocia

159. FUNDUSZ Pracy pod kreską. Zasiłki dla 47 proc. bezrobotnych. [Przez] A.K. *Rzeczpospolita* 1993 nr 221: 21 IX *Ekon. i Rynek* s. 7.

160. ONISZCZUK J.: Zasiłek dla bezrobotnego małżonka. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 6.IV.1993. *Pr.Zabezp.Społ.* 1993 nr 9 s.62-68. * Tenże: Zasiłek dla bezrobotnych w orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego z 1.VI. 1993 oraz z 13. VII .1993. *Tamże* 1993 nr 12 s.54-66.

161. SKIPIETROW N.: Bezrobotnym i chorym. Decyzja rządu. *Gaz. Wybor.* 1993 nr 303: 29 XII s.2. * Nowakowska A., Skipietrow N.: Ulżyć bezrobotnym. Propozycje sejmowej komisji polityki społecznej. *Tamże* 1994 nr 3 :5 I s. 3.

162. ŻUKOWSKI M.: Porównanie zasiłków dla bezrobotnych w Polsce i w innych krajach EWG // W: Wybrane aspekty bezrobocia w Polsce w warunkach transformacji systemu gospodarczego / Akademia Ekonomiczna . -Poznań: AE, 1994. - S. 73-84.

163. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 1993 r. zm. rozporządzenie w sprawie wydłużenia okresu pobierania zasiłków w rejonach administracyjnych /gminach/ zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym. *Dz.U.* 1993 nr 45 poz. 206. * z dnia 28 grudnia 1993 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wydłużenia okresu pobierania zasiłków w rejonach administracyjnych /gminach/ zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym. *Tamże* nr 132 poz. 632.

Z a s i ł e k p r z e d e m e r y t a l n y

164. KRONER J.: Zasiłek przedemerytalny. Dla rejonów o strukturalnym bezrobociu. *Rzeczpospolita* 1993 nr 228:29 IX *Prawo co Dnia* s. 12.

165. ZASIŁKI od dziś. *Gaz. Wybor.* 1994 nr 87: 14 IV s. 3. * Bezrobotnym dłużej i więcej. [Przez] ECH. *Trybuna* 1994 nr 87: 14 IV s. 2. * Zasiłki przedemerytalne i jedyni żywiciela. Urząd Pracy komentuje. [Przez] A.Sz. *Tamże* nr 95: 23-24 IV s. 17.

IV. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE GRUP - POZAPRACOWNICZYCH

166. GERSDORF M.: Ubezpieczenie społeczne zatrudnionych na podstawie umowy agencyjnej i umowy zlecenia. *Pr.Zabezp. Społ.* 1993 nr10/11 s.77-85.

167. ŁOZIŃSKA E.: Ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą i członków ich rodzin. *Służ. Prac.* 1993 nr 3 s. 16-20.

168. ŁOZIŃSKA E.: Ubezpieczenie społeczne osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia i członków ich rodzin. *Służ. Prac.* 1993 nr 4 s.10-14.

169. PERŁO H.: Zasiłki z ubezpieczenia społecznego. Zmiana kryterium klasyfikacji zakładów pracy. *Rzeczpospolita* 1994 nr 167: 20 VII s.*Prawo co Dnia* s.15.

SOBCZAK W.: Obowiązek ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia członka rodziny = *poz. 69.*

170. UBEZPIECZENIE społeczne: według stanu prawnego na dzień 01.02.1993 r. / Wojewódzki Urząd Pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Oddział w Płocku - Płock, 1993. - 18 s. - (*Vademecum dla przedsiębiorczych i bezrobotnych*).

Ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz pracowników zatrudnionych w nie uspołecznionych zakładach pracy.

YEARBOOK of Polish Labour Law and Social Policy = *poz.254*.

Z treści: Świątkowski A.: Social security protection of self-employed.

V. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE ROLNIKÓW

171. BIŃCZYCKA-MAJEWSKA T.: Rolnicy a system zabezpieczenia społecznego na wypadek bezrobocia. *Pr. Zabezp. Społ.* 1994 nr 9 s.47-53.

172. JANISZEWSKI M.: Okresy pracy w gospodarstwie rolnym a uprawnienia do świadczeń emerytalno-rentowych. *Służ.Prac.* 1993 nr 12 s. 12-16.

173. [KRONER J.] J.K.: Rolnicze emerytury i renty będą zwaloryzowane od 1 czerwca. *Rzeczpospolita* 1994 nr 113: 17 V *Ekon. i Rynek* s. 8.

174. MICHNA W.: Ubezpieczenia społeczne rolników indywidualnych - w przeszłości i obecnie. *Więć i Państ.* 1993 nr 1 s. 80 -87.

175. ORZESZKO E.: Minimalna powierzchnia gospodarstwa rolnego rodząca obowiązek ubezpieczenia społecznego rolników. *Prawo Rol.* 1992 z. 1 s.100-102.

176. PTASZYK M.: Ustawowe przesłanki nabycia przez rolników prawa do świadczeń emerytalno-rentowych. *Prawo Rol.* 1992 z. 1 s.75-84.

177. SEJDEL E.: Zwiększenie świadczeń emerytalno-rentowych z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1994 nr 4 s.26-28.

178. [SKIPIETROW N.] (ski): Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Więcej emerytów, mniej składkowiczów. *Gaz. Wybor.* 1994 nr 16: 20 I s. 3. * Kroner J.: Rolnicza ubezpieczalnia po trzech latach.

Rzeczpospolita 1994 nr 26: 1. II s. 12. * Delekta M.: Bez dotacji nie będzie rolniczych emerytur. Rozm. J. Kroner. *Tamże* nr 68: 22 III s.12.

179. SOLSKA J.: Do kasy i w pole. *Polityka* 1994 nr 9 s.3.

Emerytury rolnicze.

180. SZYMAŃSKA S.: Realizacja ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego. *Prz. Sąd.* 1994 nr 5 s. 19-34.

181. TOMKIEWICZ E.: Zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu ustawy ubezpieczeniowej. *Prawo Rol.* 1992 z. 1 s.85-90.

182. TRUSZKIEWICZ Z.: Zachówek ze spadku obejmującego gospodarstwo rolne. *Zesz.Nauk. UJ Pr. Praw.* 1993 z. 148 s.1-139.

Świadczenia dla spadkodawców.

183. WIERZBOWSKI B.: Ubezpieczenie społeczne a inne systemy świadczeniowe w rolnictwie. *Wieś i Państ.* 1993 nr 3 s. 111-122.

184. Obwieszczenie Min. Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 marca 1993 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. *Dz.U.* 1993 nr 71 poz. 342.

185. Obwieszczenie Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia w sprawie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w III kwartale 1993 r. *Monit.Pol.* 1993 nr 30 poz. 323. * z dnia 3 września 1993 r. w sprawie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w IV kwartale 1993 r. *Tamże* nr 47 poz. 455. * z dnia 8 grudnia 1993 r. w sprawie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w I kwartale 1994 r. *Tamże* nr 66 poz. 588. * z dnia 24 lutego 1994 r. w sprawie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w II kwartale 1994 r. *Tamże* 1994 nr 14 poz. 110. * z dnia 6 czerwca 1994 r. w sprawie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w III kwartale 1994 r. *Tamże* nr 33 poz. 276.

186. Rozporządzenie Min. Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 stycznia 1994 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad przyznawania zasiłków na dzieci osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników. *Dz.U.* 1994 nr 8 poz. 30.

187. Rozporządzenie Min. Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 11 lutego 1994 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia zasad ustalania wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej i chorób zawodowych oraz zasiłku chorobowego. *Dz.U.* 1994 nr 26 poz. 94. * z dnia 12 maja 1994 r. zm. rozporządzenie w sprawie określenia zasad ustalania wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej i chorób zawodowych oraz zasiłku chorobowego. *Tamże* nr 64 poz. 277.

188. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 marca 1994 r. w sprawie nadania statusu Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. *Dz.U.* 1994 nr 33 poz. 120.

VI. KIERUNKI ZMIAN SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

189. BOŁDOK J.: Niezbyt złota jesień. Uczestnictwo w funduszach emerytalnych to więcej loterii niż pewności. *Polityka* 1994 nr 28 s.7. * Domarecki P., Grzegorzczak W.: Fundusze z przyszłością. *Sztand. Młod.* 1994 nr 147: 1 VII s. 10.

190. CZEPULIS-RUTKOWSKA Z.: Tworzenie prywatnych funduszy emerytalnych w Polsce. *Polit. Społ.* 1994 nr 5/6 s.34-37. * Koral J.: Emerytura w poczekalni. *Gaz. Wybor.* 1994 nr 84: 11 IV s. 5. * Emerytura - zrób to sam. [Przez] ECH. *Trybuna* 1994 nr 84: 11 IV s. 2.

Międzynarodowe seminarium , Warszawa, 7-9 VI 1994 r.

191. EMERYTURY i renty pracownicze - szanse i zagrożenia, budowa systemu = *poz. 165/93*.

Omów.: Jończyk J., *Rzeczpospolita* 1993 nr 182: 6 VIII s.11.

192. GOLINOWSKA S.: Przywrócić ekwiwalentność. System emerytalno-rentowy przed reformą. *Rzeczpospolita* 1993 nr 285: 7 XII *Prawo co Dnia* s.13. * Taż: Uporządkować bazę, stworzyć drugi filar. Jak reformować system emerytalno-rentowy. *Tamże* 1994 nr 130: 7 VI *Prawo co Dnia* s.13.

193. GROBELNA A., BAKUNIAK G.: Co wydaje się sprawiedliwe. *Życie Gosp.* 1994 nr 1 *Emerytury i Renty* s.27-29.

Omów. sondażu przeprowadzonego na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej nt. przyczyn niewydolności obecnego systemu emerytalnego oraz oczekiwań związanych z jego reformą.

194. JAKIE ubezpieczenia społeczne? *Polit. Spół.* 1993 nr 3 s.7-17.

Wypow.: J. Hryniewicz, A. Wiktorow, M. Żukowski, L. Milewicz.

195. JOŃCZYK J.: Raport o reformie ubezpieczenia społecznego w Polsce. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Spół.* 1994 nr 8 s.46-76.

196. JOŃCZYK J.: Strategia socjalna, czyli nowy podział dóbr. *Rzeczpospolita* 1994 nr 226: 28 IX *Prawo co Dnia* s. 14.

Opinia o projekcie reformy zabezpieczenia społecznego, zawartym w "Strategii dla Polski".

197. KIERUNKI przebudowy systemu emerytur i rent pracowniczych (projekt Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej). *Pr. Zabezp. Spół.* 1993 nr 8 s. 1-8.

198. KIJOWSKI A.: Książeczki czy legitymacje. *Inspektor Pr.* 1993 nr 2 s. 8-10.

Uwagi do projektu Głównego Inspektoratu Pracy o książeczkach pracy, które miałyby zastąpić legitymacje ubezpieczeniowe.

199. KOŁODZIEJCZYK E.: Przebudowa systemu ubezpieczeń społecznych. *Inspektor. Pr.* 1993 nr 6 s.7-9.

200. KONOPIELKO P.: Projekty zmian przepisów. *Prawo Przesięb.* 1994 nr 22 s.96-97.

Świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz z ubezpieczenia rodzinnego.

201. KRONER J.: Parasol polityczny dla reformy ubezpieczeń [społecznych]. *Rzeczpospolita* 1994 nr 4 : 6 I *Prawo co Dnia* s. 11. * Taż: Start do reformy. Ubezpieczenia społeczne. *Tamże* nr 114: 18 V s.11.

202. KRONER J.: Zapowiedź dodatkowych ubezpieczeń emerytalnych. *Rzeczpospolita* 1994 nr 132: 9 VI *Prawo co Dnia* s. 11.

203. MAGNUSZEWSKA-OTULAK G.: Kontrowersje wokół systemu zabezpieczenia społecznego // W: Zagrożenia i szanse polityki społecznej w Polsce w okresie transformacji / red. M.Księżopolski, J. Supińska. - Warszawa: Fundacja F. Eberta, 1993. - S.114-126.

204. MUSZALSKI W., PŁAWUCKA H., SZURGACZ H.: Problemy reformy ubezpieczenia społecznego. *Pr. Zabezp. Spół.* 1994 nr 7 s.1-10, nr 8 s. 1-10.

205. NAWACKI L.: Drogi reformy ubezpieczeń społecznych. Rozm. I. Wojtulewicz. *Słowo Dz. Katol.* 1994 nr 125: 30 VI s. 3.

206. RYMSZA M.: O reformie ubezpieczeń społecznych. Na spotkaniu u marszałka Senatu. *Polit. Spół.* 1994 nr 3 s.31-33.

Warszawa, 5 stycznia 1994 r.

207. SEMENOWICZ A., RYMSZA M.: Omówienie prac prowadzonych w Senacie nad reformą ubezpieczeń społecznych. *Polit. Spół.* 1993 nr 3 s.36-40.

208. SIENKIEWICZ T.: Tylko małe sprzątanie. Reforma ubezpieczeń społecznych w Polsce. *Służ. Zdr.* 1994 nr 5 s.1, 4.

209. SZUBERT W.: System emerytalny w obliczu niezbędnych zmian. *Pr. Zabezp. Spół.* 1993 nr 8 s. 8-20.

210. TULO A.: Jeszcze o "Białej księdze" ubezpieczeń społecznych. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1993 nr 12 s. 24-27. * Kroner J.: Rewolucja w ubezpieczeniach jest zbyt techniczna. Zdaniem rad nadzorczych ZUS. *Rzeczpospolita* 1993 nr 235: 7 X *Prawo co Dnia* s. 8.

211. WIKTOROW A.: Łatwo zepsuć, trudniej zreperować. Ubezpieczenia społeczne nie są polityczne. *Rzeczpospolita* 1994 nr 58: *Ekon. i Rynek* s. 8.

212. ZYBAŁA A.: Emeryt na własną rękę. *Wprost* 1993 nr 42 s.31-33. * Tomala G.: Tylko dla młodych. *Życie Warsz.* 1994 nr 179: 26 VII s. 5.

Prywatne ubezpieczenia emerytalne.

Wzory i projekty ubezpieczeń zdrowotnych

213. BUNSCH-KONOPKA H.: U źródeł ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce. *Zdr. Pub.* 1993 nr 9/10 s. 372-376.

214. CHĘCIŃSKI P.: Ubezpieczenia zdrowotne kolejarzy w okresie międzywojennym a możliwość ich kontynuacji. *Antidotum* 1993 nr 11 s.30-34.

215. NOWAKOWSKA A.: Parada projektów. Ubezpieczenia zdrowotne. *Gaz. Wybor.* 1993 nr 81: 6 IV s. 3. * Taż : Trzy projekty = czwarty. *Tamże* 116: 20 V s. 3. * Jończyk J.: Ubezpieczenia zdrowotne: magia słów i gra interesów. *Rzeczpospolita* 1993 nr 80: 5 IV *Prawo co Dnia* s.II.

216. PAWLIK A.: Reforma ze znakiem zapytania. Leczenie poprzez fundusz ubezpieczeń zdrowotnych. *Nowa Europa* 1993 nr 52: 16 II s. 1. * Pomysł na zdrowie. *Życie Gosp.* 1994 nr 6 s.42-43.

217. PÓŁTORAK C.: Uwagi do projektu dotyczącego modelu orzecznictwa lekarskiego w postępowaniu rentowym. *Pr. Zabezp. Społ.* 1993 nr 1 s.24-29. * [Wojtulewicz I.] (woj): Zamiast inwalidów - niezdolni do pracy. *Słowo Dz.Katol.* 1994 nr 157: 16 VIII s.6.

218. PROJEKT związkowy. Reforma ubezpieczeń zdrowotnych. *Rzeczpospolita* 1994 nr 192: 19 VIII s. 2. * Grzonkowski S.: Oprócz regionalnych kas chorych istniałyby branżowe lub zakładowe, a pacjent miałby możliwość wyboru. Rozm. K. Kwiatkowska-Pinkosz. *Tyg. Solid.* 1994 nr 9 s.

18-19. * Kwiatkowska-Pinkosz K.: Ubezpieczyć własne zdrowie. *Tamże* 1994 nr 36 s.19.

Projekt Społecznej Komisji Zdrowia NSZZ "Solidarność".

219. SKWIECIŃSKA O.: Jaki koszyk, jaka składka. *Gaz. Wybor.* 1994 nr 163: 15 VII s. 3. * [Wojtulewicz I.] (woj): Który lepszy. *Słowo Dz.Katol.* 1994 nr 159: 18 VIII s. 4.

Projekty ubezpieczeń zdrowotnych opracowane przez Ministerstwo Zdrowia oraz przez NSZZ "Solidarność".

220. TYMOWSKA K.: Równość w chorobie.Prawa pacjenta. Rozm. Ż. Semprich. *Rzeczpospolita* 1993 nr 241: 14 X *Prawo co Dnia* s. 10.

Przed reformą polskiej opieki zdrowotnej i wprowadzeniem ubezpieczeń zdrowotnych. Przykłady rozwiązań w Holandii i USA.

221. TYMOWSKA K.: Ubezpieczeniowe i budżetowe źródła finansowania opieki zdrowotnej - kryteria oceny. *Antidotum* 1993 nr 4 s. 22-26.

Wieloaspektowa analiza funkcjonowania ubezpieczeń zdrowotnych.

222. ZAŁOŻENIA ubezpieczeń zdrowotnych - opieka zdrowotna dla wszystkich. *Antidotum* 1993 nr 5 s. 43-47.

Projekt opracowany przez międzyresortowy zespół powołany przez Radę Ministrów 20.10.1992 r.

1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

CZĘŚĆ II
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE NA ŚWIECIE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE

223. The AGING of the American work force / ed. I. Bluestone, R.J.V. Montgomery, J.D. Owen. - Detroit: Wayne State Univ. Press, 1990. - 429 s.

Starzenie się amerykańskich zasobów pracy.

Eseje m.in. nt. wpływu starzenia się demograficznego społeczeństwa na systemy ubezpieczeniowe - emerytalne i zdrowotne.

224. ANALYSE quantitative et planification de la protection sociale / Association Internationale de la Sécurité Sociale. - Genève: AISS, 1992. - 212 s. - Bibliogr.

Analiza ilościowa i planownie ochrony socjalnej.

Materiały z III międzynarodowej konferencji nt. stosowania metod analizy ilościowej w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Bristol, 12-14.11.1990). Charakterystyka metodologii prognozowania potrzeb w zakresie zabezpieczenia społecznego oraz prezentacja modeli stosowanych w różnych krajach (np. przewidywania dochodów w W. Brytanii, ustawowego zabezpieczenia emerytalnego w RFN oraz belgijskich doświadczeń). Przedstawiono metody finansowania funduszy emerytalnych w W. Brytanii, rent w Szwajcarii, zmiany w finansowaniu szwedzkiego systemu zabezpieczenia społecznego, a także kanadyjskiego i francuskiego.

225. CENTILLON B.: Les limites de la sécurité sociale. *Rev. Belge Secur.Soc.* 1993 nr 1 s.3-41, bibliogr.35-39.

Granice ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczenia społeczne stają się coraz kosztowniejsze, a poziom minimalnych zasiłków zbliża się do poziomu płacy minimalnej. Dane porównawcze z 8 bogatych krajów Europy Zachodniej: Francji, Niemiec, Holandii, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Norwegii, Belgii i Luksemburga wskazują na względnie wyrównany poziom opieki społecznej. Zjawisko utrzymania względnie wysokiego i niezmiennego poziomu świadczeń, mimo kryzysu gospodarczego, tłumaczy się ideą zapewnienia minimalnego poziomu życia oraz słusznym podziałem dóbr w społeczeństwie.

226. COLLOQUE: familles, revenus et societe. 31 mars - 1 avril 1994.
Rev. Belge Secur. Soc. 1994 nr 1 s. 3-324, nr 1bis s. 327-481.

Kolokwium: rodziny, dochody, społeczeństwo.

Materiały, opublikowane pod hasłem międzynarodowego roku rodziny, dotyczą m. in. problemów prawa członków rodziny do ubezpieczenia społecznego, systemów ubezpieczeń pracowniczych i rodzinnych, praw ubezpieczonych bezpośrednich i pochodnych, związanych z relacjami rodzinnymi.

227. DELEECK H., BOSCH van den K.: Poverty and adequacy of social security in Europe: a comparative analysis. *J. European Soc. Policy* 1992 nr 2 s.107-120.

Ubóstwo, a adekwatność zabezpieczenia socjalnego w Europie: analiza porównawcza.

Fragmety studium omawiającego badania przeprowadzone w 7 krajach (regionach) Wspólnoty Europejskiej. Zaprezentowano m.in. analizy oddziaływania systemu zabezpieczenia socjalnego na ubogie gospodarstwa oraz skuteczność systemów zabezpieczenia w eliminowaniu ubóstwa.

228. DUFOURCO N.: Sécurité sociale: le mythe de l'assurance. *Droit Soc.* 1994 nr 3 s.291-297.

Zabezpieczenie społeczne: mit o gwarancjach.

Analiza ujawniająca anachronizmy i niewydolność francuskiego systemu ubezpieczeń społecznych, zbudowanego w latach 1967-1978 wg koncepcji solidarności narodowej. Wzrost demograficzny oraz rozpowszechnienie świadczeń spowodowały deficyt systemu.

229. DULEEP H.O.: Social security and the emigration of immigrants. *Soc. Secur.Bull.* 1994 nr 1 s.37-51.

Zabezpieczenie społeczne a emigracja imigrantów.

Pomimo braku oficjalnych danych o wpływie migracji na stan systemów zabezpieczenia społecznego w USA, podjęto próbę oceny m.in. udziału imigrantów w systemach zabezpieczenia społecznego w latach 1900-1939. Analizowano wpływ posiadanych uprawnień z tytułu ubezpieczenia społecznego na decyzje o reemigracji.

230. EUROPEAN Year of Older People and Solidarity between Generations: 1993. *Soc. Europe* 1993 nr 1 s.5-116.

Europejski Rok Ludzi Starszych i Solidarności między Pokoleniami.

Starzenie się społeczeństw krajów europejskich, a stanowiska krajów Wspólnoty Europejskiej w sprawie przyszłości systemów emerytalnych, gwarantowanych dochodów i zasiłków.

231. FERBER M.A.: Women's employment and the social security system. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 3 s.33-55.

Zatrudnienie kobiet a system zabezpieczenia społecznego.

Wpływ zmian na rynku pracy, wzrostu zatrudnienia kobiet na wymagania stawiane systemowi zabezpieczenia społecznego.

232. GUHAN S.: Strategies de sécurité sociale dans les pays en developpement. *Rev. Int. Trav.* 1994 nr 1 s.37-58.

Strategie w zakresie zabezpieczenia społecznego w krajach rozwijających się.

Systemy ubezpieczeń społecznych w krajach rozwijających się obejmują przeważnie tylko pracowników sektora państwowego, nie wszystkie formy opieki społecznej są praktykowane, mniej rozpowszechnione są ubezpieczenia chorobowe, macierzyńskie i zasiłki rodzinne, sporadycznie występują zasiłki dla bezrobotnych.

233. KANGAS O., PALME J.: Statism eroded? Labor-market benefits and challenges to the Scandinavian welfare states / Swedish Institute for Social Research. - Stockholm, 1993. - S.3-24.

Nadb. z: Welfare trends in the Scandinavian countries. - New York: M.E. Sharpe, 1993.

Erozja roli państwa? Zasiłki związane z pracą, a wyzwania dla skandynawskich państw dobrobytu społecznego.

Zaprezentowano coraz częściej zgłaszane propozycje zmian dotychczasowych zasad udzielania niektórych świadczeń, szczególnie chorobowych i emerytalnych, a nawet wprowadzenia nowego systemu ubezpieczeniowego o charakterze mieszanym tj. publiczno-prywatnym. Pomimo znacznych różnic w systemach zasiłków chorobowych poszczególnych państw skandynawskich, wspólnym dążeniem jest eliminacja krótkotrwałej absencji chorobowej oraz nadmiernego obciążenia funduszy ubezpieczeniowych wypłatami z tego tytułu, proponuje się obciążenie pracodawców kosztami świadczeń zdrowotnych i zwiększenie udziału pracobiorców w finansowaniu świadczeń emerytalnych.

234. KARGER H.J., STOESZ D.: American social welfare policy: a structural approach. - New York: Longman, 1990. - 371 s.

Amerykańska polityka zabezpieczenia społecznego.

Podręcznik zabezpieczenia społecznego w USA.

235. KRUEGER A.B., PISCHKE J.S.: The effect of social security on labor supply: a cohort analysis on the notch generation. *J.Labor Econ.* 1992 nr 4 s.412-437, bibliogr.

Wpływ zabezpieczenia społecznego na podaż siły roboczej: analiza kohorty luki pokoleniowej.

Próba oceny wpływu zmian systemu zabezpieczenia społecznego na podaż siły roboczej. Badania ujawniły, że zasady dostosowywania poziomu emerytur do poziomu kosztów utrzymania spowodowały różnicowanie sytuacji różnych grup emerytów, przyczyniło się to do wcześniejszego wycofywania się pewnych grup z rynku pracy. Zjawisko to jest również związane z sytuacją w ubezpieczeniach prywatnych, ze wzrostem prywatnych oszczędności oraz zmianami postaw wobec pracy.

236. MALAKA A.: Konferencja na temat zmian w ubezpieczeniu społecznym Czech, Polski i Saksonii. Drezno, 10-11 listopada 1993 r. *Mater. Inf. Zakł.Ubezp. Społ.* 1994 nr 3 s. 23-26.

237. ROSS J.L., UPP M.M.: Treatment of women in the social security system, 1970-88. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 12 s. 56-67, bibliogr.

Sytuacja kobiet w systemie zabezpieczenia społecznego Stanów Zjednoczonych.

Analiza czynników uzasadniających konieczność przeprowadzenia reformy systemu zabezpieczenia społecznego.

238. SAINT-JOURS Y.: La sécurité sociale en déficit de supports culturels et scientifiques. *Droit Soc.* 1993 nr 11 s.896-900.

Zabezpieczenie społeczne wobec braku podpory kulturowej i naukowej.

Instytucja ubezpieczeń społecznych, chroniąca przed skutkami nieszczęść, reprezentowała kulturę społeczną kształtowaną przez zasady godności, solidarności oraz aspiracji do dobrobytu. Kryzys gospodarczy ujawnił słabość systemu zabezpieczenia społecznego, niepewność gwarancji socjalnych.

239. SOCIAL policy in a changing Europe / ed. Z. Ferge, J.E. Kolberg; European Centre for Social Welfare Policy and Research. - Frankfurt am Main: Campus Verl., 1992. - 315 s. - Bibliogr.

Polityka socjalna w zmieniającej się Europie.

Ewolucja zabezpieczenia społecznego w krajach rozwiniętych, relacje między gospodarką rynkową a systemami zabezpieczenia socjalnego; wpływ sytuacji kryzysowej na instytucje ubezpieczeniowe.

240. SOCIAL security: a workers' education guide / International Labour Organization. - Geneva: Int. Labour Off., 1992. -103 s.

Zabezpieczenie społeczne: przewodnik dla pracowników.

Pierwszy podręcznik zabezpieczenia społecznego opracowany przez Międzynarodową Organizację Pracy ukazał się w 1958 r. Obecny przewodnik ma również charakter podręcznika, opracowany został dla użytkownika krajów i regionów świata, w których system zabezpieczenia społecznego jeszcze nie funkcjonuje lub wymaga ulepszeń (np. w Europie Centralnej i Wschodniej). Zawiera m. in. definicję zabezpieczenia społecznego, jego rys historyczny, zasady finansowania i administrowania funduszami, rodzaje zabezpieczeń, w tym specjalne dla pracowników-emigrantów. Podaje również informacje o roli MOP w kształtowaniu programu zabezpieczenia społecznego w świecie.

241. TRYFAN B.: Ochrona socjalna w krajach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. *Probl. Rodz.* 1993 nr 6 s. 53-56.

242. VOIRIN M.: La sécurité sociale dans les pays d'Europe centrale et orientale: reformes et continuité. *Rev. Int. Secur. Soc.* 1993 nr 1 s. 29-70.

Zabezpieczenie społeczne w krajach Europy Centralnej i Wschodniej: reformy i kontynuacja.

Modele opieki socjalnej w Europie Centralnej i Wschodniej są nadal kontynuacją dawnych systemów: w Związku Radzieckim ubezpieczenia społeczne były od 1933 r. scentralizowane w związkach zawodowych, które miały monopol na reprezentowanie pracowników i kontrolowały wypłatę świadczeń społecznych. W pozostałych krajach socjalistycznych obowiązywał system integracji funduszu ubezpieczeń społecznych z budżetem państwa. Cały "wschodni" system ubezpieczeń wymaga zmian w warunkach reform gospodarczych.

II. PRAWO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1. Problemy ustawodawstwa socjalnego

243. ACKER S.: Alterssicherungssysteme in der Europäischen Union. *Soz. Sicherheit* 1994 nr 4 s. 139-145.

Systemy zabezpieczenia na starość w Unii Europejskiej.

Problemy i perspektywy koordynacji działań w krajach UE w zakresie ubezpieczeń społecznych. Analiza porównawcza obowiązującego ustawodawstwa w poszczególnych krajach Unii.

244. ACKER S.: Die Alterssicherungssysteme in der Europäischen Union - Probleme und Perspektiven der Koordinierung. *Arb. u. Soz.-Polit.* 1994 nr 3/4 s.16-22.

Systemy zabezpieczenia na starość w Unii Europejskiej - problemy i perspektywy koordynacji.

W celu uproszczenia procedury ustalania prawa do świadczeń, Unia Europejska przyjęła pewne zasady obliczania ich wysokości wg: miejsca zatrudnienia (właściwym podmiotem ubezpieczającym jest instytucja ubezpieczeniowa, w którym pracownik był lub jest zatrudniony), równouprawnienia, sumowania przepracowanych okresów w różnych krajach, rent częściowych (wypłacane w odpowiedniej do przepracowanego okresu części przez ubezpieczycieli poszczególnych państw), wywozu świadczeń. Największe trudności występują przy ustalaniu rent inwalidzkich i rodzinnych.

245. ARBEITS - und Sozialraum im Europäischen Binnenmarkt / Hrsg. F. Buttler, U. Walwei, H. Werner. - Nürnberg, 1990. - 156 s. -Bibliogr.

Przestrzeń socjalna i zagadnienia pracy w europejskim rynku wewnętrznym.

M. in. na przykładzie zabezpieczenia emerytalnego zilustrowano związki między wysokością świadczeń społecznych (w 12 krajach Wspólnoty Europejskiej), liczebnością świadczeniobiorców i konkurencyjnością gospodarki. Podkreślana jest potrzeba wspólnych działań (w perspektywie unifikacji praw socjalnych) ochrony praw nabytych.

246. BIŃCZYCKA-MAJEWSKA T.: Tendencje w dziedzinie zabezpieczenia społecznego w ramach Unii Europejskiej. *Państ. i Prawo* 1994 z. 3 s.59-75.

Koordinacja narodowych systemów zabezpieczenia społecznego w celu zapewnienia praw socjalnych pracownikom przemieszczającym się w ramach Wspólnoty Europejskiej.

247. EMERYCI wszystkich krajów łączcie się! Poznajemy prawo Unii Europejskiej. [Przez] Z.K. *Nowa Europa* 1994 nr 51:14 III s. 19.

Dyrektywy UE dotyczące nadzoru nad instytucjami ubezpieczeniowymi, zarządzającymi funduszami emerytalnymi.

248. FINIS-SIEGLER B.: Soziale Deklassierung und die Definitionsmacht der Medizin. *Ar. u. Soz.-Polit.* 1994 nr 3/4 s.23-27.

Społeczna degradacja a uprawnienia definicyjne medycyny.

Analiza uprawnień lekarzy do definiowania statusu społecznego pacjentów. Dokonując oceny stanu zdrowia i kwalifikując pacjenta, jako wymagającego pielęgnacji, lekarz orzeka czy będzie on odbiorcą świadczeń ubezpieczeniowych, czy też z pomocy społecznej.

249. GOLINOWSKA S.: Ubezpieczenie społeczne ludności migrującej // W: Problemy migracji w Polsce na tle integracji europejskiej / Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej; Międzynarodowa Organizacja Współpracy Ekonomicznej i Rozwoju; Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Z.4. - Warszawa, 1994. - S.47-56.

Umowy bilateralne, wielostronne, zasady koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego dla migrantów z krajów Unii Europejskiej. Problemy zabezpieczenia społecznego polskich migrantów oraz transferu świadczeń.

250. GOLLOT A.P.: Droit social et protection sociale des expatriés dans la CEE. - Paris: Ed. Dalloz, 1993. - 187 s.

Prawo socjalne i ochrona opuszczających ojczyznę w krajach EWG.

Przepisy Wspólnoty o ubezpieczeniach społecznych stały się jednym ze sposobów zapewnienia wolnego przepływu pracowników. Analizowano migrację pracowników (specjalistów) w państwach Wspólnoty oraz odmienności w poszczególnych krajach w zakresie ubezpieczeń; np. Anglicy

i Niemcy niechętnie podejmują pracę w innych krajach ze względu na poziom płac i system dodatkowych emerytur.

251. LAROQUE M.: Coordination et convergence des systèmes de sécurité sociale des Etats membres de la CEE. *Droit Soc.* 1993 nr 9/10 s.792-800.

Koordinacja i zgodność systemów zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich EWG.

Charakterystyka funkcjonujących w Europie typów zabezpieczenia społecznego: system Beveridge'a, zapewniający ochronę socjalną dla wszystkich, realizowaną przez państwo, finansowaną z podatków, ze zryczałtowanymi świadczeniami dla wszystkich; system niemiecki (Bismarckowski) wprowadzający ubezpieczenia społeczno-zawodowe, wypłacane przez zdecentralizowane kasy, finansowane ze składek ustalanych według poziomu zarobków i proporcjonalnie do nich obliczane; kierunek francuski przejął niektóre zasady obu tych systemów. W celu umożliwienia wolnego przepływu pracowników w krajach Wspólnoty, ustalone są podstawowe uregulowania prawne dotyczące m.in.wysokości świadczeń, zakresu uprawnień dla członków rodziny, studentów i urzędników, opieki nad ludźmi starszymi.

252. RÈGLEMENTS de la C.E.E. et conventions bilatérales en matière de sécurité sociale. Etablissement des relevés individuels des forfaits mensuels pour des pensionnés et les membres de leur famille résidant en Belgique et qui sont a charge d'un autre pays. *Bull. Inf. INAMI* 1994 nr 1 s.24-25.

Zarządzenia Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i dwustronne umowy w zakresie zabezpieczenia socjalnego. Ustalanie indywidualnych miesięcznych ryczałtów dla emerytów i członków ich rodzin mieszkających w Belgii, a będących na utrzymaniu innego kraju.

Zarządzenia regulują zasady weryfikacji dokumentów rencistów i emerytów, mieszkańców Belgii, opłacanych przez inne państwo członkowskie, lub związane z Belgią umową o ubezpieczeniu społecznym. Zaleca się np. sprawdzenie, czy ubezpieczonemu (korzystającemu z renty lub emerytury innego państwa), który osiągnął wiek emerytalny mieszkając w Belgii, przysługuje (lub nie) prawo do opieki medycznej; należy wyjaśnić w przeciągu roku powody nieupominania się o świadczenia przez ubezpieczonego, który ukończył 75 lat. O wygaśnięciu prawa do renty lub emerytury Zakład Ubezpieczeń powinien natychmiast powiadamiać kompetentne władze danego kraju.

253. YEARBOOK of Polish Labor Law and Social Policy / ed. A. Świątkowski; Uniwersytet Jagielloński. - Kraków: Jagiell. Univ. Press, 1993. - Vol. 4. - 270 s. - ISBN-83-85474-24-2.

Rocznik Polskiego Prawa Pracy i Polityki Społecznej.

Z treści: Pennings F., Świątkowski A.: The right to work and its changing relationship with social security. Prawo pracy i zmiany w stosunkach pracowniczych z ubezpieczenia społecznego. (Analiza obejmuje Europę Wschodnią, Francję, W. Brytanię, RFN i Holandię). - Ferge Z.: Social security in Hungary. Zabezpieczenie społeczne na Węgrzech. - Świątkowski A.: History of social security in Poland. Historia zabezpieczenia społecznego w Polsce.

254. YEARBOOK of Polish Labour Law and Social Policy / ed. A. Świątkowski, Uniwersytet Jagielloński. - Kraków: Jagiell. Univ. Press, 1994. - Vol. 5. - 245 s. - Bibliogr. s. 240-245. - ISBN-83-85474-24-2.

Rocznik Polskiego Prawa Pracy i Polityki Społecznej.

Tom zawiera materiały z międzynarodowej konferencji (2-3 lipca 1993 r.) nt. ochrony prawnej zabezpieczenia społecznego.

Z treści: Adler M.: The judicial protection of social security in the United Kingdom. Ochrona prawna zabezpieczenia społecznego w W. Brytanii. - Nekrosius I.: Problems of legal protection of social rights in Lithuania. Problemy ochrony praw socjalnych na Litwie. - Świątkowski A.: Descriptive models of judicial protection in social security cases in Poland. Diachronic analysis. Modele ochrony prawnej zabezpieczenia społecznego w Polsce. - Perone G.C.: Judicial disputes in compulsory social security in Italy. Spory prawne dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia społecznego we Włoszech. - Pennings F.: Judicial protection of social security in the Netherlands: toward an integration in administrative litigation law. Ochrona prawna zabezpieczenia społecznego w Holandii. - Jorens Y.: Social security and social change in Belgium. Zabezpieczenie społeczne a przemiany społeczne w Belgii. - Wagner B.: Appeal as means of control of judicial decisions from the scope of social insurance. Apelacja jako forma decyzji prawnych z zakresu zabezpieczenia społecznego. - Eichenhofer E.: Judicial protection in social security - Germany. Ochrona prawna zabezpieczenia społecznego w Niemczech. - Romer T.: The social security matters in judiciary of the Supreme Court in Poland. Zagadnienia zabezpieczenia społecznego w orzecznictwie Sądu Najwyższego w Polsce. - Labanda A.: The basis of the right to social security and to judicial protection in Spanish constitution. Podstawa prawna zabezpieczenia społecznego w konstytucji Hiszpanii. - Żemojda M.: Legal protection of insured persons in the social insurance proceedings. Ochrona prawna osób ubezpieczonych w postępowaniu przed instytucjami ubezpieczeniowymi.

Cousins M.: Social security adjudication in Ireland. Orzecznictwo z zakresu zabezpieczenia społecznego w Irlandii.- da Rocha N.: The judicial protection in the Portuguese social security system. Ochrona prawna w portugalskim systemie zabezpieczenia społecznego.- Baran K.W.: Legal - organizational status of social insurance judicature in the system of Polish legislation. Organizacja i status prawny sądów pracy i ubezpieczeń społecznych w ustawodawstwie polskim.- Wierzińska H.: Protection of claims resulting from occupational accidents in the light of judicial decisions of the Supreme Court. Ochrona roszczeń dotyczących wypadków przy pracy na tle orzeczeń Sądu Najwyższego.- Król J.: The Polish social insurance law in the light of international rules of social security. Polskie prawo ubezpieczeń społecznych w świetle międzynarodowych standardów w tej dziedzinie.- Świątkowski A.: Social security protection of self-employed.(Polish national report). Zabezpieczenie społeczne osób zatrudnionych na własny rachunek .

Omów.: [Świątkowski A.] A. Ś., *Państ. i Prawo* 1993 z. 9 s.101.

255. WIERZBICKI B.: Sytuacja prawna uchodźcy w systemie międzynarodowej ochrony praw człowieka. - Białystok: Reklam.-Wydaw. Ag. Dziennikarzy, 1993. - 203 s.

256. WIERZBICKI B.: Uchodźcy w prawie międzynarodowym. - Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 1993. - 194 s.

Prawa socjalne uchodźcy.

Zob. też poz. 22.

2. Rola instytucji międzynarodowych

Międzynarodowa Organizacja Pracy

257. HANSENNE M.: Assurances sociales et protection sociale. -Genève: Bur. Int. Trav., 1993. - 98 s.

Ubezpieczenia społeczne i opieka socjalna.

Raport dyrektora generalnego ILO obejmuje sprawy ubezpieczeń społecznych - emerytury, zasiłki dla bezrobotnych, ubezpieczenia zdrowotne i rodzinne, zaznacza różnice w poziomie i zakresie opieki socjalnej. W większości państw występują podobne problemy związane z reformowaniem systemu finansowania ubezpieczeń społecznych i ich administrowaniem.

Omów., *Čelovek Tr.* 1993 nr 9 s. 50-56.

258. HENCZEL R.A.: Międzynarodowa Konferencja Pracy. Obrady w Genewie. *Polit. Spol.* 1993 nr 11/12 s.33-36.

Konferencja Międzynarodowej Organizacji Pracy (23.06.1993) poświęcona problemom zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej na świecie.

259. MORSKIE konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy nie ratyfikowane przez Polskę wraz z zaleceniami / Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej. - Warszawa: MPiPS, 1993. - Teka (73 k.).

M.in. konwencje i zalecenia MOP z zakresu ubezpieczeń społecznych.

260. OTTING A.: International labour standards: a framework for social security. *Int. Labour Rev.* 1993 nr 2 s.163-171.

Międzynarodowe normy pracy: normy ochrony socjalnej.

Kwestia ubezpieczeń społecznych w normach Międzynarodowej Organizacji Pracy.

261. UŚCIŃSKA G.: Normy Międzynarodowej Organizacji Pracy i Rady Europy dotyczące świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu choroby. *Mater. Inf.Zakł.Ubezp. Spol.* 1994 nr 5 s.25-28.

262. ZABEZPIECZENIE socjalne artystów wykonawców. Oprac.[W. Sanicz] W.S. *Przyj. przy Pr.* 1993 nr 7/8 s. 27.

Temat trójstronnego spotkania w Międzynarodowej Organizacji Pracy w maju 1992 r.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Zabezpieczenia Społecznego

263. BOROWCZYK E.: Migracja a zabezpieczenie społeczne. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Spol.* 1994 nr 1 s.30-38. * Taż: Migracje we współczesnym świecie. *Polit. Spol.* 1994 nr 1 s.34-37.

Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia Zabezpieczenia Społecznego, Sztokholm, 7-9 września 1993 r. na temat migracji i praw migrantów do zabezpieczenia socjalnego.

III. ORGANIZACJA I FINANSOWANIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

264. ACTUARIAL status of the social security and Medicare programs. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 1 s.52-59.

Aktualny status zabezpieczenia społecznego i ubezpieczenia chorobowego Medicare.

Zabezpieczenie społeczne w USA (w tym ubezpieczenie chorobowe) jest finansowane przez pracodawców i pracowników, przez osoby prowadzące działalność na własny rachunek, także przez władze federalne. Przedstawiono koszty zarządzania funduszami ubezpieczeniowymi, stanowią one od 0,9 do 3,4% wpływów w zależności od rodzaju ubezpieczenia. Omówiono zasady dokonywania obliczeń do określania potrzeb finansowych systemów zabezpieczenia społecznego. Obliczenia te służą organowi nadzorującemu działalność instytucji ubezpieczeniowych w planowaniu ich działalności.

265. ADAMY W.: Schlechtwettergeld für die konjunkturänfallige Arbeitslosenversicherung muss sein! *Mitbestimmung* 1993 nr 12 s.24-27.

Niepogoda dla ubezpieczeń na wypadek utraty pracy, podatnych na wahania koniunkturalne.

Niemieckie problemy związane z finansowaniem ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, szczególnie w nowych landach. Analiza wpływów i wydatków urzędów pracy, transferu środków finansowych z zachodniej do wschodniej części kraju, także dopłat pracobiorców.

266. BANCAREL M.: La crise du recouvrement des cotisations de sécurité sociale. *Droit Soc.* 1993 nr 9/10 s.779-786.

Kryzys pobierania składek na ubezpieczenie społeczne.

W raporcie z grudnia 1992 r. ogłoszono deficyt finansów publicznych, spowodowany m.in. zmniejszeniem się wpływów ze składek na ubezpieczenia społeczne; wypłaty dla bezrobotnych wraz z innymi świadczeniami przewyższyły wpływy ze składek wpłacanych od malejącej liczby zatrudnionych. Zanotowano ponadto opieszałość wielu przedsiębiorstw w ich regulowaniu, a organy powołane do ściągania należności na ubezpieczenie

społeczne nie mogą ich skutecznie egzekwować. Deficyt w funduszach ubezpieczeniowych pogłębiany jest różnorodnością dopuszczalnych form umowy o pracę. Polepszenia sytuacji oczekuje się po zreformowaniu systemu pobierania składek - od 1994 r. w układzie terytorialnym.

267. La BANQUE carrefour de la sécurité sociale. *Rev. Belge Sécur. Soc.* 1993 nr 2 s.189-362.

Bank informacji pochodzących z różnych instytucji zabezpieczenia społecznego.

Zeszyt specjalny poświęcony problemom organizacyjno-prawnym ochrony danych osobistych w różnych belgijskich instytucjach ubezpieczeniowych.

268. BARR N.: *Ekonomika polityki społecznej* / tł. M. Żukowski, przedm. J. Orczyk. - Poznań: Wydaw. AE Pozn., 1993. - 509 s.- Tabele, bibliogr.

M. in. analiza relacji indywidualnych składek na ubezpieczenie społeczne i świadczeń z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego; kosztów świadczeń składkowych (w razie choroby, inwalidztwa, bezrobocia, emerytur) i świadczeń nieskładkowych (świadczenia uzupełniające, zasiłki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne).

269. BEADLE C.E.: Health care reform: issues facing employers center on private vs government control. *Compens. a. Benefit. Rev.* 1993 nr 4 s.24-29.

Kontrowersje związane z kontrolowaniem przez organizację pracodawców sektora prywatnego lub przez rząd [wydatków na opiekę zdrowotną].

W związku z planowaną przez administrację reformą amerykańskiej służby zdrowia ujawniły się kontrowersje dotyczące głównie spraw finansowania i miejsca pracodawców w systemie kontrolnym. Rozstrzygnięcia wymaga kwestia, czy o wydatkach na opiekę zdrowotną (14% produktu krajowego brutto), decydować będzie rząd czy prywatni przedsiębiorcy. Wobec przyjętego założenia, że wszyscy obywatele USA powinni zostać objęci powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym, które gwarantowałoby podstawowe świadczenia medyczne, rozważane są różne warianty finansowania tej opieki: wprowadzenia jednolitej dla wszystkich składki lub składki zróżnicowanej, zależnej od wysokości wynagrodzenia, uiszczanej zarówno przez pracodawców, jak i pracowników. Są propozycje różnej partycypacji w płaconej składce w zależności od wielkości przedsiębiorstwa. Kwestie sporne związane z przejściem do nowego systemu opieki zdrowotnej dotyczą akceptacji przez pracodawców zaproponowanych rozwiązań, ich funkcji kontrolnej nad kosztami opieki, administrowania funduszami, nowej roli promocji zdrowia i prewencji.

270. DURIEZ M., LEQUET D.: La protection sociale complémentaire dans l'integration européenne. Problematique et perspectives. *Rev. Fr. Aff. Soc.* 1993 nr 1 s.119-133.

Dodatkowa ochrona socjalna w zintegrowanej Europie. Wątpliwości i perspektywy.

Główne kierunki reformowania systemów ochrony zdrowia w Krajach Wspólnoty Europejskiej m.in. funkcjonowania starego systemu kas ubezpieczeń społecznych (Niemcy, Francja, Belgia, Luksemburg, Holandia); tendencja do zwiększania udziału finansowego ubezpieczonych.

271. ELLIS W.H.: Employes benefits: trends and issues in the 1990-s. *Compens. a. Benefits Rev.* 1993 nr 6 s.37-41.

Urzędy rozporządzające zasiłkami: stan obecny i tendencje w latach 90-tych.

Analiza możliwości realizowania planowanych na lata 90 wypłat rent, zasiłków zdrowotnych i innych świadczeń.

272. ENOFF L.D.: Finansowa organizacja i zarządzanie systemami zabezpieczenia społecznego. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 11 s.28-35.

Referat na seminarium, Warszawa, 22-24.06.1993, dotyczy krajów OECD.

273. FREMDFINANZIERTE Rentenversicherung - Höchst kompliziert. *Wirtschaftswoche* 1993 nr 51 s.94.

Odmiennie finansowane ubezpieczenie rentowe - najbardziej skomplikowane.

Prezentacja nowego sposobu finansowania ubezpieczeń rentowych z kapitału obcego. Przedstawione są różne modele finansowania, ze szczególnym uwzględnieniem wspierającej roli skarbu państwa.

274. GOLLIER J.J.: Comparaison entre les systèmes de retraite europeens. *Rev. Belge Secur. Soc.* 1993 nr 3 s. 405-416.

Porównanie europejskich systemów emerytalnych.

Przegląd sposobów finansowania systemów emerytalnych w Europie: fundusze ze składek pracowniczych, dochody z lokat funduszy emerytalnych zarządzanych przez instytucje ubezpieczeniowe, z budżetu państwa zasilanego

wplywami ze skladek ubezpieczeniowych. Przewidywane przyszłe trudności finansowe różnych systemów.

275. HEALTH and welfare statistics in Japan / Health and Welfare Statistics Association. - Tokyo, 1991. - 177 s.

Statystyka opieki zdrowotnej i społecznej w Japonii.

Informacja statystyczna m.in. o zakresie zabezpieczenia socjalnego w Japonii: liczba ubezpieczonych, wysokości składek i wypłacanych świadczeń, rent i emerytur oraz zasiłków wg rodzaju ubezpieczenia.

276. ISENSEE J.: Föderalisierung der Sozialversicherung. *Neue Z. Soz.-Recht* 1993 nr 7 s.281-285.

Regionalizacja zabezpieczenia społecznego.

Na konferencji ministrów pracy i spraw socjalnych w 1991 r. rozpatrywano możliwość prowadzenia zróżnicowanej dla poszczególnych landów polityki zabezpieczenia społecznego, w 1993 r. wprowadzono już pewne zmiany w przepisach regulujących opiekę zdrowotną. Rozszerzenie samodzielności krajów związkowych pozwala na uwzględnianie narodowej specyfiki, wpływa pozytywnie na zainteresowanie obywateli sprawami instytucji zabezpieczenia społecznego. Istnieją opory administracji przed regionalizacją systemu i obawy, że landy nie mające doświadczenia w tej dziedzinie nie będą w stanie sprostać problemom finansowym, powstają trudności prawne związane z funkcjonowaniem różnych instytucji centralnych.

277. IVANSITS H.: Pensionsversicherung bleibt langfristig finanzierbar. *Arb.u. Wirtsch.* 1993 nr 6 s.8-15.

Ubezpieczenia społeczne będą długofalowo do sfinansowania.

Próba odpowiedzi na pytanie, dlaczego stała się niezbędna reforma austriackiego systemu ubezpieczeń społecznych. W okresie 1972-1992 na 1000 zatrudnionych nastąpił wzrost liczby emerytów z 360 do 581 osób. Wynika to nie tyle z przyczyn demograficznych, co z niekorzystnej sytuacji osób starszych lub o gorszym stanie zdrowia na rynku pracy. Ze względu na konieczność podwyższenia opłat ubezpieczeniowych w najbliższych latach proponuje się rozwiązania zmierzające do harmonizacji systemu ubezpieczeń dla poszczególnych grup pracowników.

278. IYER S.N.: Zasady finansowania ubezpieczenia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w Europie Środkowej i Wschodniej. *Mater. Inf. Zakł.Ubezp. Spol.* 1993 nr 11 s. 25-27.

279. JACOBS K.: Zur Zukunft des wettbewerblichen Krankenkassensystems. *Neue Z. Soz.-Recht* 1993 nr 5 s.194-200.

W sprawie przyszłości systemu kas chorych opartego na konkurencji.

W 1993 r. weszły nowe przepisy ujednociające strukturę organizacyjną kas chorych w RFN. Precyzują one cele działania kas, zmierzają do eliminacji nieuzasadnionych wypłat świadczeń, nadmiernych wydatków na diagnostykę i działania terapeutyczne. Uporządkowano katalog świadczeń, finansowanie działalności kas i ujednolicono definicję osób uprawnionych. Nowe przepisy nie rozwiązują problemów konkurencji poszczególnych kas.

280. KAIM K.: Social'naja politika na predpriyatii. *Čelovek Tr.* 1993 nr 12 s.93-101.

Polityka socjalna w przedsiębiorstwie.

W Niemczech, zarówno przedsiębiorca, jak i pracobiorca płacą połowę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz bezpłatne leczenie, wspólnie też opłacają składki na fundusz bezrobocia. Przedstawiono koszty ubezpieczeń emerytalnych i zdrowotnych.

281. KINGSON E.R.: Le vieillissement de la génération du baby boom aux Etats-Unis: état du débat politique. *Rev. Int.Sécur. Soc.* 1991 nr 1/2 s.5-30.

Starzenie się pokolenia eksplozji demograficznej w Stanach Zjednoczonych: wyniki debaty politycznej.

Problemy zabezpieczenia społecznego w USA związane ze starzeniem się pokolenia wyżu demograficznego: konieczność zwiększenia nakładów finansowych na instytucje ubezpieczeń społecznych, wzrost kosztów usług zdrowotnych, dostosowanie instytucji ubezpieczeniowych do nowych zadań.

282. LANDENBERGER M.: Die Beschäftigungsverantwortung der Rentenversicherung. - Berlin: Ed. Sigma, 1991. - 254 s. - Tabele, bibliogr.

Odpowiedzialność pracujących za ubezpieczenie rentowe.

Zasady finansowania i funkcjonowania niemieckiego systemu rentowego. Analiza oddziaływania ustawy o ubezpieczeniu społecznym na politykę rynku pracy.

283. LEOPOLD D.: Krankenkassen: Deutlicher Ausgabenrückgang. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1994 nr 1 s. 16-17.

Kasy chorych: wyraźny spadek wydatków.

Analiza funkcjonowania w Niemczech nowej ustawy o strukturze kas chorych; po rekordowym deficycie i eksplozji wydatków, nastąpił ich spadek, wzrosły wpływy, również w nowych landach uzyskano dodatnie wartości.

284. LEUTNER R.: Die Ärzteschaft in den Fängen der Sozialversicherung? *Arb. u. Wirtsch.* 1994 nr 2 s.10-14.

Lekarze w pułapce ubezpieczeń społecznych.

Analiza wydatków austriackich kas chorych na honoraria lekarskie. Stanowią one 1/3 ich wydatków, 80% lekarzy i stomatologów ma zawarte umowy z instytucjami ubezpieczeniowymi.

285. LEUTNER R.: Neue Strukturen für die Versicherten - von der Verwaltung zum modernen Dienstleistungsunternehmen. *Arb. u. Wirtsch.* 1993 nr 6 s.20-24.

Nowe struktury dla ubezpieczonych - od administracji do nowoczesnego przedsiębiorstwa sfery usług.

Omówiono wyniki analizy (przeprowadzanej na zlecenie Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych) systemu socjalnego Austrii. Zaleca się w niej modernizację procesów decyzyjnych w istniejących strukturach ubezpieczeniowych poprzez utworzenie m.in centrów socjalnych zapewniających możliwie szeroki zakres usług (przyjmowanie wniosków rentowych, doradztwo rehabilitacyjne, opieka zdrowotna, pomoc społeczna). Dostosowywanie dotychczasowych struktur administracyjnych do nowych potrzeb stanowić ma podstawę przemian systemu ubezpieczeń społecznych w Austrii.

286. LIU L.: Income security in transition for the aged and children in the Soviet Union and in the Russian Federation. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 1 s. 60-82.

Zabezpieczenie dochodów dzieci i osób starszych w Związku Radzieckim i Federacji Rosyjskiej w okresie transformacji.

Pierwsza reforma systemu ubezpieczeń w latach 1985-1990 polegała na działaniach łagodzących skutki inflacji (na 43 mln osób korzystających z zasiłków i rent 80% żyło na granicy ubóstwa lub poniżej, wśród mieszkańców wsi odsetek ten wynosił 90%). W 1985 r. wprowadzono mechanizm waloryzacji emerytur przyznanych przed 10 laty lub wcześniej, zobowiązano resorty gospodarcze do dodatkowych wpłat (subsydium) na rzecz

funduszków emerytalnych i rentowych, stworzono system dobrowolnych ubezpieczeń uzupełniających opłacanych przez pracowników w wieku 35-39 lat (mężczyźni) i 30-34 (kobiety). W 1990 r. nowa ustawa o emeryturach gwarantowała minimalny ich poziom w powiązaniu z płacą minimalną, wprowadziła emerytury socjalne i rewaloryzację świadczeń. W 1991 r. w związku z trudnościami finansowymi zniesiono odstępstwa od zasady powszechności składek, wprowadzono nowe mierniki poziomu świadczeń. W 1992 r. nastąpiły dalsze zmiany, wprowadzono umowy o dodatkowe ubezpieczenie opłacane przez zainteresowanych, powstała możliwość tworzenia systemów regionalnych.

287. LUND F.: Les prestations sociales de l'Etat en Afrique du Sud. *Rev. Int.Secur. Soc.* 1993 nr 1 s.5-27.

Świadczenia socjalne państwa w Afryce Południowej.

Przedstawiono ukształtowane w ostatnich dziesięcioleciach różne formy ubezpieczeń społecznych: kasa ubezpieczeń na wypadek bezrobocia powstała z comiesięcznych składek pracodawców i pracowników oraz rocznej dotacji państwa; fundusz odszkodowań za wypadki przy pracy i choroby zawodowe (również tworzony ze składek pracodawców i pracowników); ubezpieczenie społeczne dla starszych osób, obejmujące m.in emerytury dla byłych uczestników wojen; zasiłki dla inwalidów; renta dożywotnia dla tubylców. Specyfiką tego regionu są różnice rasowe w wysokości świadczeń.

288. ŁOZIŃSKA E.: Składki na ubezpieczenie społeczne w Republice Federalnej Niemiec. *Mater. Inf. Zakt.Ubezp. Społ.* 1994 nr 3 s 17-23.

289. MARBURGER H.: Aktuelle Rechtsentwicklung im Bereich der Versicherungspflicht und Kassenzuständigkeit zur Krankenversicherung der Arbeitslosen. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1994 nr 3 s.74-78.

Rozwój prawa dotyczącego obowiązku ubezpieczenia i kompetencji kas ubezpieczenia chorobowego.

Znaczenie ubezpieczenia chorobowego bezrobotnych; nie we wszystkich regionach jest przestrzegana zasada, że członkowie kas chorych utrzymują swój status mimo utraty pracy. Wyjaśnienie obowiązku ubezpieczenia bezrobotnych na wypadek choroby.

290. MEZGER E.: Finanzierung von Sozialen Sicherungs Systemen. *Mitbestimmung* 1994 nr 3 s. 55.

Finansowanie systemu ubezpieczeń społecznych.

Zasady finansowania świadczeń rentowych, ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i choroby.

291. PEHL G.: Aktuelle Entwicklungen in der Rentenversicherung. *Soz. Sicherheit* 1994 nr 4 s.137-139.

Aktualne kierunki w ubezpieczeniach rentowych.

Poprawa sytuacji finansowej ubezpieczeń społecznych w RFN po wprowadzeniu wyższej składki w 1994 r.; możliwość dofinansowywania ubezpieczeń w nowych landach przez landy zachodnie.

292. PENSIONS pocket book 1993. - London: Bacon a. Woodrow, 1992. -264 s.

Kieszonkowy poradnik rentowy.

Poradnik zawodowy dla osób zajmujących się ubezpieczeniami społecznymi oraz odpowiedzialnych za sprawy socjalne w przedsiębiorstwach.

293. PERSONALREPORT. *Personal* 1994 nr 6 s.260-300.

Raport personalny.

Raport nt. polityki personalnej w przedsiębiorstwach, poświęcony zagadnieniom kosztów i nakładów obejmuje m.in. wydatki pracodawców na składki ubezpieczeniowe. Analiza zmian od 1980 r. wysokości opłacanych przez pracodawców składek na ubezpieczenie emerytalne, chorobowe i na wypadek bezrobocia. W małych zakładach wystąpiła tendencja do ograniczania wydatków na zakładowe świadczenia socjalne, a szczególnie na dodatkowe zaopatrzenie emerytalne.

294. ROIK V.: Social'noe strachovanie: napravlenija reformy. *Čelovek Tr.* 1993 nr 3 s.52-61.

Ubezpieczenia społeczne: kierunek reformy.

Autor, powołując się na doświadczenia państw zachodnich, jako sprawdzony i do naśladowania system ubezpieczeń społecznych wskazuje taki, w którym koszty są rozkładane na pracodawców (55-70%), pracowników (30-30%) i państwo (20-30%). Tak skonstruowaną triadę zaleca się jako najbardziej odpowiadającą rosyjskim warunkom społeczno-gospodarczym.

Poinformowano o kierunkach prac nad reformą rosyjskiego systemu ubezpieczeniowego i obecnym ich etapie.

295. SCHNEIDER H.: Beiträge und Bezugsgrößen in der gesetzlichen Kranken- und Rentenversicherung für das Jahr 1994. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.- Hilfe u. Versorgung* 1993 nr 12 s.357-376.

Składka i stopień pokrycia potrzeb w 1994 r. w obligatoryjnych ubezpieczeniach chorobowych i rentowych.

Na stopień pokrycia wydatków z tytułu ubezpieczeń chorobowych rzutują: granica wieku emerytalnego, wysokość świadczeń, możliwość ograniczonego zatrudnienia, skala zwolnień od obowiązku ubezpieczenia. Poziom świadczeń wynika z przepisów prawnych określających wysokość zasiłków chorobowych, kosztów leków, leczenia szpitalnego, skali zwolnień z obowiązku ponoszenia przez ubezpieczonego różnych dopłat. O wysokości wydatków z tytułu emerytur decyduje granica wieku emerytalnego, przepisy dotyczące pracy i zarobków osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze; podobne czynniki wpływają na sytuację w zakresie rent inwalidzkich, zasiłków wychowawczych i innych świadczeń.

296. SCHNEIDER H.: Das Meldeverfahren zur Kranken-, Renten- und Arbeitslosenversicherung. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1994 nr 5 s.133-137.

Procedury wnioskowania o ubezpieczenie na wypadek choroby, renty i bezrobocia.

Obowiązki pracownika i pracodawcy zgłaszania się do kas chorych, które wydaniem dowodów ubezpieczeniowych potwierdzają zaistnienie ubezpieczenia. Postępowanie pracodawcy w zakresie opłacania składki ubezpieczeniowej każdego pracownika.

297. SOCIAL security programs in the United States 1993. *Soc. Secur.Bull.* 1993 nr 4 s.3-149, tab.

Programy zabezpieczenia społecznego w Stanach Zjednoczonych.

Charakterystyka funkcjonujących programów zabezpieczenia socjalnego: świadczeniobiorców, typów i wielkości wypłat świadczeń, finansowania i administrowania funduszami.

298. ZRAŁEK J.: Finansowanie ubezpieczenia społecznego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.[Seminarium, Warszawa, 22-24.06.1993]. *Mater. Inf. Zakł. Ubezp. Społ.* 1993 nr 9 s.35-38.

Zob. też poz. 56, 224, 233, 355, 360, 363, 364, 365, 367, 372, 376, 380, 381, 404, 406, 408.

IV. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1. System emerytalno-rentowy

a. Granica wieku emerytalnego

299. FLEXIBLE retirement resolution. European Communities. *European Ind. Relat. Rev.* 1993 nr 236 s.32.

Rezolucja w sprawie elastycznego przechodzenia na emeryturę. Wspólnoty Europejskie.

Rada Ministrów Wspólnot Europejskich przyjęła 30 czerwca 1993 r. rezolucję stanowiącą wykonanie zadań Komisji ds. Pracy i Spraw Socjalnych nt. konwergencji celów ochrony i polityki socjalnej. Uwzględniono zmiany sytuacji w zatrudnieniu i jego strukturze, w polityce społecznej niektórych krajów członkowskich, uwarunkowania i konsekwencje systemów emerytalnych oraz ich zbieżności z celami Wspólnot, oczekiwania społeczne dotyczące zwiększenia możliwości wyboru i elastyczności form uczestniczenia w rynku pracy. Oceniono pozytywnie zmiany systemów emerytalnych, rolę w pracy osób starszych oraz zalety systemów umożliwiających im powrót do pracy o ile tego sobie życzą, a próbuje się ułatwienia i uelastycznienia w przechodzeniu na emeryturę, w tym zasady pozwalające na częściowe przechodzenie na emeryturę.

300. LEONESIO M.V.: Social security and older workers. *Soc.Secur.Bull.* 1993 nr 2 s.47-57.

Społeczne zabezpieczenie a starsi pracownicy.

Analiza sytuacji starszych ludzi na amerykańskim rynku pracy, roli OASI - ubezpieczeń ludzi starszych; zmian wieku emerytalnego oraz tendencji do przechodzenia na wcześniejsze emerytury.

301. PETER E.: Unfreiwilliger Ruhestand. Probleme der Diskriminierung älterer Beschäftigter. *Arb. u. Recht* 1993 nr 12 s. 384-389.

Wymuszony stan spoczynku. Problemy dyskryminacji starszych pracowników.

Analiza problemu zwalniania z pracy starszych pracowników w RFN i USA, obniżania granicy wieku emerytalnego, przechodzenia na wcześniejsze emerytury lub renty. W RFN, granicę wieku emerytalnego (zazwyczaj po osiągnięciu 65 roku życia) określają przepisy taryfowe, wewnątrzzakładowe i inne, dąży się do wprowadzenia elastycznej granicy wieku emerytalnego, praktyka zmierza jednak do ograniczenia pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego. Przepisy USA i RFN formalnie nie pozwalają na dyskryminację pracowników starszych przy angażowaniu i zwalnianiu z pracy, ale kryterium wieku decyduje często o zwolnieniach z pracy przy restrukturyzacji zatrudnienia. W USA praktykę łagodzi zasada ochrony pracowników z długim stażem. W obu krajach opracowywane są programy umożliwiające przejście na emeryturę.

302. RADA Ministrów Wspólnoty Europejskiej uchwala nową rezolucję w sprawie uelastyczenia granicy wieku emerytalnego. *Oprac.(W.Ś.).Pr.Zabezp.Społ.* 1994 nr 8 s. 32.

303. SCHMIDT H.: Vorruhestand. *Personal* 1994 nr 5 s. 240-242.

Okres przedemerytalny.

Analiza zachorowalności w okresie przed przejściem na emeryturę. Propozycja przeciwdziałania sytuacjom stresowym w pracy osób starszych, indywidualnego rozwiązywania problemów związanych z przejściem na emeryturę.

304. SNELL N.W., HUEY B.W.: Requiem for procrastinators: designing a retirement education program for today's employees. *Compens. a. Benefits Rev.* 1994 nr 2 s.47-53.

Requiem dla osób odkładających sprawy na później: projektowanie programu edukacji emerytalnej dla pracowników.

Działania przedsiębiorstw w USA mające na celu przygotowanie pracowników do przyszłej emerytury: programy poradnictwa i edukacji finansowej dla przyszłych emerytów, popularyzacja udziału w ubezpieczeniach dobrowolnych dodatkowych.

305. WEAVER D.: The work and retirement decisions of older women: a literature review. *Soc. Secur. Bull.* 1994 nr 1 s.3-24.

Praca a decyzje starszych kobiet w sprawie przechodzenia na emeryturę.

Omówiono 13 publikacji poświęconych pracy kobiet w USA oraz ich decyzjom i postawom wobec przejścia na emeryturę.

Wcześniejsze emerytury

306. AGREEMENTS on early retirement and career breaks. Belgium. *European Ind. Relat. Rev.* 1994 nr 237 s.24-26.

Umowy dotyczące wczesnej emerytury i przerw w pracy zawodowej. Belgia.

Rząd belgijski oraz partnerzy społeczni, zaniepokojeni wysokim poziomem bezrobocia wśród osób starszych, na letniej krajowej trójstronnej konferencji nt. zatrudnienia, zawarli dwa krajowe porozumienia zbiorowe dające pracownikom prawo do większej elastyczności w kierowaniu swym życiem zawodowym. Zatrudnieni uzyskali prawo do zamiany ostatnich lat swojego zatrudnienia na zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy lub przejście na emeryturę (częściową lub wcześniejszą pełną).

307. ČERNYŠEV S.: O porjadke opredelenija prava na l'gotnye pensii. *Čelovek Tr.* 1993 nr 8 s.53-58.

O systemie określania uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Od stycznia 1992 r. niektóre grupy pracowników mogą przejść na emeryturę wcześniej niż określa to powszechny system ubezpieczeń społecznych Federacji Rosyjskiej. Wydano spis rodzajów produkcji, zawodów i stanowisk pracy, których wykonywanie daje prawo do wcześniejszej emerytury. Zamieszczono wykaz ustaw i rozporządzeń rządowych w tej sprawie oraz instrukcje dotyczące sposobów klasyfikowania rodzajów produkcji, zawodów i stanowisk pracy. Dyrektorzy przedsiębiorstw otrzymali polecenie dokonania przeglądu miejsc pracy, poszczególnych zawodów i stanowisk oraz ich nazewnictwa. Ma to na celu jednoznaczne określenie w zakładach pracy tych czynników, które decydują o przyznaniu uprawnień do wcześniejszych emerytur.

308. OKBA M.: The pros and cons of early retirement. *OECD Observ.* 1993 nr 185 s. 34-36.

Perspektywy i konsekwencje wcześniejszego przechodzenia na emeryturę.

Wcześniejsze przechodzenie na emeryturę było dawniej spowodowane bardziej czynnikami subiektywnymi (utrata zdrowia, chęć dłuższego korzystania ze środków funduszu emerytalnego), obecnie zaś wpływ na to mają znacznie lepsza opieka socjalna dla osób nieczynnych zawodowo, wzrastające bezrobocie i masowa likwidacja etatów. Rządowe programy oszczędnościowe w krajach rozwiniętych zmierzają do redukcowania osób w wieku 55-60 lat, a system podatkowy promuje pracodawców wypłacających osobom, które utraciły pracę, zasiłki lub emerytury. W wielu państwach tworzone są specjalne fundusze emerytalne, np. w W. Brytanii i USA. W latach 80-ych rządy kilku państw (Francji, Belgii i W. Brytanii) prowadziły aktywną politykę skłaniającą pracowników do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę (poprzez wzrost wysokości emerytur, wprowadzenie stopniowego i bardziej elastycznego przechodzenia), negatywnymi jej skutkami obecnie jest wzrost kosztów siły roboczej, wzrost liczby emerytów i osób pobierających świadczenia oraz wzrost podatków.

309. RENTENREFORM 1992 / Der Bundesminister für Arbeit und Sozialordnung. - Bonn, 1990. - 221 s. -Tabele.

Reforma rent w 1992.

Analiza negatywnych skutków wprowadzenia w latach 70-ych mechanizmów zachęcających pracowników do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę. Perspektywy świadczeń społecznych i ich koszty, szanse utrzymania systemów motywujących do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, sytuacja emerytów na rynku pracy (możliwość podejmowania pracy).

310. RYNIIEWICZ I.: Tak źle i tak niedobrze. *Gaz.Bank.* 1994 nr 6 s. 18.

Zmiana systemu motywującego do przechodzenia na wcześniejsze emerytury w krajach OECD.

311. STUDENT D.: Sozialstaat. Ex und hopp. *Wirtschaftswoche* 1993 nr 30 s. 14-18.

Państwo socjalne. Przenieść na emeryturę i problem z głowy.

Coraz więcej Niemców decyduje się na wcześniejsze przejście w stan spoczynku. System emerytalny zapewnia poziom życia zbliżony do pracowniczego. Mimo rosnących wydatków instytucji ubezpieczeniowych, istnieją opory i bariery nie pozwalające na reformę systemu. Utrzymuje się tendencja do obniżania granicy wieku emerytalnego; przemysł traktuje

wcześniejsze emerytury jako instrument ograniczania zatrudnienia lub rozwiązywania konfliktów społecznych.

312. TAYLOR P., WALKER A.: Employers and older workers. *Employment Gaz.* 1993 nr 8 s.371-378.

Pracodawcy a starsi pracownicy.

Wyniki badań przeprowadzonych w 1991 r. na zlecenie brytyjskiej Rady ds. Ekonomicznych i Społecznych w celu określenia polityki zatrudnieniowej brytyjskich pracodawców. Znaczna część pracodawców ma pozytywny stosunek do zatrudniania starszych pracowników, pomimo iż 43 % z nich uważa wiek pracownika za bardzo istotny czynnik przy rekrutacji załogi. Dość liczna grupa przedsiębiorców nie traktuje osób w wieku przedemerytalnym jako pełnowartościowych pracowników i nie chce ich zatrudniać. Dane wskazują, że w 57% przedsiębiorstw występuje zjawisko przechodzenia pracowników na wcześniejsze emerytury (50 lat dla mężczyzn i kobiet). Pokazano przykłady przedsiębiorstw prowadzących aktywną politykę zatrudnieniową i zatrudniających starszych pracowników.

313. TIME for retirement: comparative studies of early exit from labor force / ed. M. Kohli [i in.]. - Cambridge: Cambridge Univ., 1991. - 398 s.

Już czas na emeryturę: studium porównawcze wcześniejszego przejścia na emeryturę.

Prezentacja ewolucji systemów emerytalnych w Holandii, Francji, Niemczech, W. Brytanii, Szwecji, na Węgrzech i w USA. Rozważane są kontrowersje wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, problemy nowej postawy wobec oszczędzania i zabezpieczenia społecznego.

314. WORKSHARING and redundancies. France. *European Ind. Relat. Rev.* 1993 nr 239 s.16-18.

Dzielenie się pracą a nadwyżki zatrudnienia. Francja.

W ramach programu ograniczania bezrobocia zakłady Thompson stworzyły pracownikom możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, ograniczyły też czas pracy. Zmiany te są wprowadzane na drodze rokowań zbiorowych, np. składki z tytułu ubezpieczenia od bezrobocia opłacane przez pracowników. Dyskusje nad tymi rozwiązaniami objęły całą Francję, a w Parlamencie zgłoszono propozycje ograniczenia składek z tytułu ubezpieczeń społecznych dla przedsiębiorstw redukujących czas pracy w celu ochrony zatrudnienia.

b. Świadczenia emerytalno-rentowe

315. AGE, work and social security / ed. A.B. Atkinson, M. Rein. - New York: St. Martin's Press, 1993. - 374 s. - Tabele, bibliogr.

Wiek, praca a zabezpieczenie społeczne.

Studia o systemach emerytalno-rentowych w Australii, Kanadzie, Holandii, Szwecji, W. Brytanii, USA i Niemczech: polityka emerytalna rządów, metody naliczania świadczeń, wpływ wieku emeryta na dochody jego rodziny. Zagadnienia zabezpieczenia społecznego w kontekście negocjacji społecznych: składki i świadczenia powiązane z wynagrodzeniem i inflacją.

316. ANDORKÁ R.: Problemy socjalne na Węgrzech w okresie transformacji. Oprac. M. Dziubińska-Michalewicz. *Polit. Spol.* 1993 nr 8 s. 14-17.

Porównanie wydatków socjalnych na Węgrzech z innymi krajami. Analiza wydatków emerytalno-rentowych i zasiłków rodzinnych w latach 1970-1991, a także nowych świadczeń - zasiłków dla bezrobotnych.

317. BAZOWE systemy emerytalno-rentowe w świecie / red. S. Golinowska; Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. - Warszawa: IPISS, 1993. - 2 t. (220, 189 s.). - (*Studia i Materiały / IPI SS; z. 16 Ubezpieczenia*). - Tabele, bibliogr.

T.1. Treść: Golinowska S.: Ewolucja i kierunki reform bazowych systemów emerytalno-rentowych w świecie. - Golinowska S.: System emerytur ustawowych w Niemczech. - Żukowski M.: Państwowy system emerytalny w Wielkiej Brytanii - historia, zasoby, tendencje i funkcje. - Księżopolski M.: Powszechne emerytury bazowe w krajach nordyckich. - Strzelecka M., Uścińska G.: Bazowe systemy emerytalne we Francji.

T.2. Szczur M., Uścińska G.: Bazowy system emerytalny w Belgii. - Rutkowski W.: Bazowy system emerytur powszechnych w Holandii. - Borowczyk E.: Powszechne ubezpieczenia emerytalno-rentowe we Włoszech. - Golinowska S.: Bazowy system emerytalny i rentowy w Szwajcarii. - Czepulis - Rutkowska Z.: Bazowy system emerytalno-rentowy w USA. - Wiktorow A.: Powszechny system emerytalny w Australii. - Golinowska S.: Publiczne systemy emerytalne w Japonii.

Omów.: [Kroner J.] J.K., *Rzeczpospolita* 1994 nr 38: 15 II s. 11; M.K., *Życie Gosp.* 1994 nr 23 s. 49.

318. BONDAR J.: Beneficiaries affected by the annual earnings, test 1989. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 1 s.20-28.

Osoby pobierające emerytury objęte dorocznymi badaniami poziomu dochodów.

W 1989 r. zmieniono przepisy ubezpieczeniowe w W. Brytanii, ograniczono wysokość zarobków osób pobierających świadczenia emerytalne. Wpłynęło to na sytuację 1241 tys. osób, 75% z nich to pracownicy, którym wstrzymano świadczenia w całości lub częściowo, a 25% to uprawnieni członkowie rodzin pracowników. Granica wieku określona ustawą o zabezpieczeniu społecznym wynosi 65 lat, a w 2027 r. ma być podwyższona do 67 lat; osoby przechodzące na wcześniejsze emerytury w wieku 62 lat będą miały obniżone świadczenia do 70%. W 1977r. wprowadzono istotne zmiany do zasad ustalania wysokości zarobków (zależnie od wieku emeryta) rzutujących na wysokość emerytury. W 1989 r. z ogólnej liczby 9800 tys. emerytów, 926 tys. miało dodatkowe źródło utrzymania, byli to na ogół mężczyźni w wieku 65-69 lat. Odsetek kobiet mających dodatkowe dochody był znacznie niższy. Oceniono skutki nowych przepisów o ograniczaniu świadczeń dla różnych kategorii emerytów.

319. BURGMAIER S.: Nicht zu halten. *Wirtschaftswoche* 1993 nr 51 s.86-96.

Nie do utrzymania.

Stan obecny oraz perspektywy ubezpieczeń społecznych, a w szczególności systemów emerytalnych w starzejącym się społeczeństwie niemieckim.

320. DETER G.: Die Neuregelung des Rentenrechts für Aussiedler. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1993 nr 7 s.203-204.

Nowa regulacja prawna uprawnień rentowych osób przesiedlonych.

Ustawa z 1992 r. objęła przesiedleńców, osoby pochodzenia niemieckiego emigrujące z krajów w których dotychczas zamieszkiwały, cudzoziemców korzystających z prawa azylu oraz ich potomstwo. Osoby te często posiadają nabyte w innym kraju uprawnienia rentowe, a do niemieckiego systemu zabezpieczenia społecznego nie wносиły składek. Świadczenia dla osób, które przeniosły się z terenów b. NRD do Niemiec Zachodnich i nie nabyły uprawnień z tytułu opłacania składek w niemieckich instytucjach ubezpieczeń społecznych, są ustalane z zaliczeniem czasu pracy w NRD; w szczególnych przypadkach zalicza się do stażu pracy także pewne okresy nieskładkowe i równoważne.

321. ECONOMIC and social aspects of population ageing in Argentina / United Nations. - New York: Un.Nat., 1991. - 58 s.

Ekonomiczne i społeczne aspekty starzenia się ludności w Argentynie.

M.in. informacje o świadczeniach z systemów emerytalnych.

322. ERNESTUS H.: Altersarmut von Frauen. *Soz. Sicherheit* 1994 nr 2 s.50-58.

Bieda kobiecej starości.

Analiza danych statystycznych o dochodach osób starszych: 90% pobiera świadczenia z ustawowego ubezpieczenia rentowego, ich wysokość uzależniona jest od długości okresu ubezpieczenia i wielkości wynagrodzenia. System ten jest niekorzystny dla kobiet, w większości mają one krótszy okres ubezpieczenia i niższe wynagrodzenia, w rezultacie wartość ich świadczeń na starość jest niższa.

323. The FUTURE of basic and supplementary pension schemes in the European Community - 1992 and beyond / ed. W. Schmähl. - Baden-Baden: Nomos Verl., 1991. - 269 s.

Przyszłość podstawowych i uzupełniających systemów emerytalnych Wspólnoty Europejskiej -1992 i później.

Dyskusje publiczne nt. przyszłości podstawowego systemu emerytalnego w zjednoczonej Europie. Przedstawiono mniej rozpowszechnione systemy uzupełniające, głównie branżowe.

324. GĄSZCZAK R.: Jednolite prawo rentowe Niemiec korzystniejsze dla obywateli byłej NRD. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1994 nr 5 s.28-30.

325. GROSSE Probleme mit der Rentenversicherung. Tschechien. *Bundesarbeitsblatt* 1993 nr 9 s.16-17.

Duże problemy z ubezpieczeniami emerytalno-rentowymi.Czechy.

W Czechach żyje obecnie ponad 2,5 mln emerytów i rencistów, a wypłacanych jest ponad 3 mln emerytur z powodu starości. Podstawą wyliczania emerytur jest liczba lat pracy lub przeciętny dochód netto z ostatnich 5 lat. Obowiązujący system działa niwelująco na ich poziom; około 55% emerytur znajduje się w przedziale 2300-2800 koron miesięcznie (przeciętna 2492, dla mężczyzn - 2822, dla kobiet 2179). Dodatkowo każdy emeryt lub rencista otrzymuje miesięcznie 220 koron z tytułu likwidacji

subwencji państwowych do artykułów żywnościowych. Kobiety mogą przejść na emeryturę w wieku 55 lat (w zależności od liczby dzieci), podobnie górnicy i pracownicy przemysłu chemicznego. Bardzo trudna jest sytuacja finansowa wdów, które nie wypracowały własnej emerytury.

326. HERMANN J.: Die Altersversorgung in Österreich. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1994 nr 1 s.15-16.

Zaopatrzenie na starość w Austrii.

Charakterystyka austriackiego zabezpieczenia socjalnego na starość. Poruszono kwestię dodatkowej pracy dla emerytów (nie ma obowiązku przechodzenia w stan spoczynku po przekroczeniu granicy wieku emerytalnego - 65 mężczyźni, 60 - kobiety) oraz koniecznych przedsięwzięć usprawniających system świadczeń.

327. HOLZMAN R.: La réforme des régimes de pensions de retraite dans les pays en transition d'Europe centrale et l'Europe de l'Est. *Rev. Belge Secur. Soc.* 1993 nr 3 s.459-497, tab. bibliogr. s.489-493.

Reforma systemów emerytalnych w krajach Europy Centralnej i Wschodniej w okresie przemian.

Konieczność reformowania systemów emerytalnych (nadmiernie ujednoczonych) - zróżnicowanie ryzyk objętych ubezpieczeniem, podwyższenie granicy wieku emerytalnego, rozwój ubezpieczeń dodatkowych, prywatnych, zmiana struktury świadczeń.

328. KORPI W.: Old age pensions and poverty / Swedish Institute for Social Research. Stockholm University. - Stockholm, 1994. - S.77-88.

Nadb. z:Urban poverty and human dignity. - Milano,1994.

Emerytury a ubóstwo.

Analiza tzw. linii ubóstwa w 18 rozwiniętych krajach obejmuje pobierających świadczenia emerytalne i uwzględnia relacje wysokości świadczenia do przeciętnego wynagrodzenia w przemyśle.

329. LYNCH E. E.: Late-life crisis: a comparative analysis of the social insurance schemes for retirees of Japan, Germany and the United States. *Comp. Labor Law J.* 1993 nr 3 s.339-384.

Kryzys wśród ludzi w podeszłym wieku: analiza porównawcza zabezpieczenia socjalnego emerytów w Japonii, Niemczech i Stanach Zjednoczonych.

Analiza danych statystycznych z Japonii obejmuje systemy zatrudnienia, bezpieczeństwo socjalne, struktury i wysokość emerytur i rent, ich rodzaje w zależności od sektora gospodarczego, opiekę zdrowotną. W Niemczech analizowano także przeprowadzone w ostatnich latach reformy systemu emerytalnego. W przypadku USA wyszczególniono rodzaje i charakter zasiłków wypłacanych przez rząd oraz emerytury z firm prywatnych; rozważano również możliwość dokonania reformy systemu zasiłków, emerytur i rent oraz opieki zdrowotnej.

330. MARTIN J.-P.: Les systemes publics de pensions au Japon. *Rev.Int. Secur.Soc.* 1993 nr 1 s.123-127.

System powszechnych emerytur w Japonii.

Zapoczątkowany w 1939 r. system ubezpieczeń emerytalnych pracowników marynarki stopniowo był rozszerzany na pracowników sektora prywatnego, pracowników umysłowych. Powstało Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Urzędników Państwowych, poszerzone później o zawody specjalne, a w 1961 r. weszły w życie emerytury państwowe dla pracowników niezależnych i osób na ich utrzymaniu. Wszyscy mieszkańcy kraju w wieku od 20 do 60 lat objęci są obowiązkowym systemem emerytalnym w trzech kategoriach: pracownicy samodzielni i bierni zawodowo, ubezpieczeni z tytułu zatrudnienia lub w Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy, oraz współmałżonkowie. Najważniejszą kategorią są emerytury przysługujące z tytułu zatrudnienia, finansowane ze składek wnoszonych w równych częściach przez ubezpieczonych i pracodawców.

331. MARTOS B.: A nyugdíjak egyenlőtlensége es dekompozíciója. *Közgazdasági Sz.* 1994 nr 1 s.26-48.

Analiza zróżnicowania wysokości emerytur.

Analiza przyczyn dysproporcji emerytalnych i płacowych.

332. MILEVA G.: Pensii i inflacija. *Ikonomika* 1994 nr 2 s.32-34.

Emerytury a inflacja.

Relacje emerytur do średnich płac: na Węgrzech 66,8%, w Polsce 65%, w Czechosłowacji 60,9%, w Bułgarii 27-36%. Analiza dochodów i wydatków w bułgarskich rodzinach emeryckich.

333. MUSZALSKI W.: Sytuacja gospodarcza a systemy emerytalne. *Pr.Zabezp.Spol.* 1994 nr 2 s.25-30.

Analiza zależności systemów emerytalnych i stanu ubezpieczeń społecznych od poziomu rozwoju gospodarczego poszczególnych krajów.

334. OLD-AGE security for women in the twelve EC countries. *J. European Soc. Policy* 1994 nr 1 s. 1-18.

Zabezpieczenie socjalne starszych kobiet w 12 krajach Wspólnoty Europejskiej.

Przegląd systemów zabezpieczenia społecznego w krajach Wspólnoty w aspekcie realizowania zasady przyznawania minimalnych emerytur dla starszych kobiet oraz relacji minimalnych emerytur do minimum egzystencji.

335. PENSIONS -another scandal. *Labour Res.* 1994 nr 3 s.23-24.

Emerytury - kolejny skandal.

Przedstawiono efekty zmiany polityki emerytalno-rentowej w W. Brytanii po roku 1988. Część pracowników zmieniła system ubezpieczeniowy, pomimo wątpliwych zysków z tego tytułu; nie zmniejszyły się nakłady państwa i zróżnicowanie wysokości wypłacanych świadczeń.

336. PENSIONS reform legislation. Portugal. *European Ind. Relat. Rev.* 1994 nr 240 s.22-23.

Ustawodawstwo dotyczące reformy emerytur i rent. Portugalia.

Omówienie obowiązującego w Portugalii od 1 stycznia 1994 r. systemu gwarantowanych emerytur.

337. ROHLAND H.von : Du bol de riz pour tous a la sécurité sociale. *Trav. OIT* 1994 nr 7 s. 24-25.

Dla każdego miska ryżu z ubezpieczenia społecznego.

Przeobrażenia po roku 1978 chińskiego systemu ubezpieczeń społecznych, gwarantujących każdemu obywatelowi emeryturę i opiekę zdrowotną. Funkcjonują dwa systemy obowiązkowych ubezpieczeń zdrowotnych: dla pracowników sektora państwowego, emerytowanych funkcjonariuszy państwowych oraz dla pozostałych pracowników i emerytów.

338. RUELLAU R.: Retraites: l'impossible réforme est-elle achevée?
Droit Soc. 1993 nr 12 s.911-929.

Emeryci: czy niemożliwa reforma jest zakończona?

Podsumowanie prowadzonych prac nad przyszłym systemem ubezpieczeń na starość do roku 2040. Dotychczasowa reforma emerytur przyniosła poszerzenie źródeł finansowania przez stworzenie funduszy solidarności oraz pewne zmiany w nabywaniu uprawnień emerytalnych.

339. SOZIALE Sicherung. Neuregelungen zum 1.Januar.
Bundesarbeitsblatt 1994 nr 1 s.8-11.

Zabezpieczenie społeczne. Nowe regulacje od 1 stycznia.

W nowych (wschodnich) landach niemieckich podwyższono renty z ubezpieczeń społecznych (o 3,64%) oraz świadczenia rehabilitacyjne.

340. STAHLBERG A.C.: Pension reforms in Sweden / Swedish Institute for Social Research. - Stockholm, 1993. - S.11-15.
Nadb. z: *A Journal of Social Security Research, Policy and Practice* 1993 nr 1.

Reformy systemu emerytalnego w Szwecji.

Charakterystyka szwedzkiego systemu zabezpieczenia społecznego, w tym systemu emerytalnego nie zmienianego od 30 lat. Założenia przyszłej reformy systemu emerytalnego.

341. STATISTICAL notes from the new beneficiary data system.
Soc.Secur.Bull. 1994 nr 1 s.60-71.

Dane statystyczne z nowego systemu danych o świadczeniach.

Dane o uprawnieniach i świadczeniach ubezpieczeniowych m.in. o emeryturach.

342. Les SYSTEMES de soins et aides aux personnes âgées: analyses comparative dans cinq pays de la C.E.E. / [aut.] J.C. Henrard [i in.]. - Paris: Doc. Française, 1992. - 171 s. - Bibliogr.

System pomocy dla osób starszych: analiza porównawcza w pięciu krajach EWG.

We Francji obowiązuje dwupoziomowy system emerytur: emerytura bazowa uzależniona od całego okresu pracy zawodowej i wysokości płacy oraz emerytura uzupełniająca, dla pracujących za wynagrodzeniem od 1946 r. W Danii istnieją 3 poziomy: emerytura bazowa, ujednolicona, przyznawana wszystkim zamieszkałym od 4 lat obywatelom po 67 roku życia, niezależnie od zatrudnienia, emerytura obowiązkowa dla pracujących, zależna od wpłacanych składek oraz emerytura nadobowiązkowa. W Holandii obowiązuje powszechne prawo ujednoliczonego ubezpieczenia na starość (finansowanego z podatków i z obowiązkowych składek), w wysokości 70% płacy minimalnej, indeksowanego w stosunku do minimalnej płacy netto. W RFN dominuje system ubezpieczeń obligatoryjnych, emerytury obliczane są w dwóch systemach: dla pracowników umysłowych oraz dla robotników. W Zjednoczonym Królestwie całość ubezpieczeń społecznych finansowana jest ze składek pracowników i pracodawców, wszystkim obywatelom brytyjskim w wieku 65 (mężczyźni) i 60 (kobiety) przysługuje ujednolicona emerytura, zryczałtowana bazowa lub maksymalna, zależna od stażu pracy i opłacanych składek. Wszystkie kraje europejskie (oprócz Irlandii) dotknięte są demograficznym starzeniem się, społeczeństwa ponoszą rosnące ciężary świadczeń.

343. THIEDE R.: System zabezpieczenia na starość w Niemczech. Tł. T. Kowalak. *Polit. Spół* 1993 nr 8 s. 18-21.

344. TRYFAN B.: Wiejska starość w Europie / Polska Akademia Nauk. Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa. - Warszawa: PAN IRWiR, 1993. - 145 s.

Systemy emerytalno-rentowe dla ludności wiejskiej prowadzącej działalność rolniczą.

345. TUČKOVA E.: Rozmery pensij i porjadok ich isčislenija. *Čelovek Tr.* 1993 nr 1 s. 44-49.

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych i zasady ich wyznaczania.

Funkcjonowanie nowych zasad emerytalno-rentowych; mechanizmy obliczania wysokości świadczeń emerytalnych i rent rodzinnych, inwalidzkich i socjalnych oraz zasady ich waloryzacji.

346. UBEZPIECZENIA emerytalne / tł. M. Podlasek-Ziegler; Federalne Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej. - Gliwice: Wydaw. Wokół Nas, [1991]. - 129 s. -(*Rozwiązania niemieckie*; z. 9).

347. ZRAŁEK J.: Konferencja państw nadbałtyckich poświęcona problemom ubezpieczenia społecznego. Tallin, 3-5 sierpnia 1993 r. *Mater. Inf. Zakł. Ubezpie. Społ.* 1993 nr 12 s. 29-36.

Ubezpieczenia emerytalno-rentowe w Estonii, na Litwie, Łotwie, w Federacji Rosyjskiej, Niemczech i Szwecji.

Zob. też poz. 243, 244, 245, 252, 274, 286, 361, 385, 403, 409, 410, 412.

Renty inwalidzkie / Świadczenia rehabilitacyjne

348. BEHREND C.: Frühinvalidisierung und soziale Sicherung in der Bundesrepublik Deutschland / Deutsches Zentrum für Altersfragen. - Berlin, 1992. - 375 s. -Tabele, bibliogr. s.331-370.

Wcześniejsze przechodzenie na rentę inwalidzką.

Analiza zjawiska wcześniejszego przechodzenia na rentę inwalidzką. Wpływ sytuacji na rynku pracy na liczbę rencistów, a po reformie ubezpieczeń społecznych (wprowadzającej możliwość elastycznego ustalania granicy wieku emerytalnego) na wcześniejsze emerytury, zapewniające świadczeniobiorcy status emeryta, a nie przejściowy status rencisty.

349. CZAJKA Z.: System rent inwalidzkich w wybranych krajach gospodarki rynkowej. *Pr. Zabezp. Społ.* 1994 nr 3 s.24-30.

Różnice w organizacji i finansowaniu rent inwalidzkich w Belgii, Danii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Japonii, Portugalii, RFN, Szwecji, W. Brytanii i we Włoszech. Warunki przyznawania i wymiar świadczeń.

350. DISABILITY benefit and bargaining. Netherlands. *European Ind. Relat. Rev.* 1993 nr 234 s.13-15.

Zasiłek dla niepełnosprawnych. Holandia.

W 1968 r. wprowadzono renty (zasiłki) dla osób niepełnosprawnych. Liczba wypłacanych zasiłków w latach 1968 -1993 wzrosła z 160000 do 917000. Liczba inwalidów na 1000 pracowników wzrosła w tym samym czasie z 55 do 189 (dla porównania w Niemczech - 55, w USA - 40, w Szwecji - 70). Kwota wypłaconych zasiłków stanowi 6% holenderskiego produktu narodowego brutto (w Niemczech -3,5%, we Francji - 2,5%). Wzrost liczby osób pobierających ten rodzaj zasiłków jest spowodowany przez: wzrost liczby pracowników, zmienne definiowanie w przepisach prawa pojęcia inwalidztwa, brak odpowiednich porozumień

umożliwiających niepełnosprawnym powrót do pracy. W systemie holenderskim brak jest zróżnicowania pojęciowego pomiędzy czasową niezdolnością do pracy, a trwałym inwalidztwem, bardzo niski też jest próg (15%) utraty zdrowia uprawniający do pobierania renty. Nowe poprawki do ustawy o zasiłkach chorobowych z 1992 r. ograniczają wysokość zasiłku do 70% ostatnio pobieranego wynagrodzenia, zaostrzono kryteria przyznawania zasiłków przez komisje lekarskie; odrzucenie oferty pracy z biura pracy ma powodować otrzymywanie zasiłku dla bezrobotnego lub zasiłku z opieki społecznej.

351. GIERSZEWSKA B.: Zarys systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi w Stanach Zjednoczonych. *Probl.Rehab. Spol.* 1993 nr 3 s. 56-64, bibliogr.

System zabezpieczenia społecznego.

352. GLOMBIK M.: Kodifizierung des Rehabilitationsrechts. *Arb.u.Soz.-Polit.* 1993 nr 11/12 s.14-16.

Kodyfikacja przepisów regulujących zasady rehabilitacji.

Przewiduje się połączenie przepisów o rehabilitacji i o inwalidztwie. Przepisy o zabezpieczeniu chorobowym obejmują rehabilitację zdrowotną i świadczenia uzupełniające. Problemy rehabilitacji są regulowane oddzielnie dla różnych grup społecznych: pracowników fizycznych, umysłowych, samodzielnych rolników, osób nie objętych ubezpieczeniem społecznym. Uzyskanie świadczeń wymaga podjęcia określonych starań przez zainteresowanego i jest uzależnione od opinii o możliwych efektach rehabilitacji. Przedstawiono przepisy regulujące sprawę świadczeń rehabilitacyjnych, warunki ich przyznawania, zasady częściowej odpłatności oraz przepisy o świadczeniach dodatkowych.

353. HENNESSEY J.C., DYKACZ J.M.: Comparison of the recovery termination rates of disabled-worker beneficiaries entitles in 1972 and 1985. *Soc.Secur.Bull.* 1993 nr 2 s.58-69.

Porównanie liczby osób pobierających zasiłki z tytułu inwalidztwa w latach 1972 i 1985.

Analiza dwóch grup rent inwalidzkich z 1972 i 1985 r. Ocena sytuacji rekonwalescentów i szans na podjęcie pracy.

354. HESSE H.A., FILTHUTH H.: Beruf und Verweisbarkeit in der gesetzlichen Rentenversicherung und in der privaten

Berufsunfähigkeitsversicherung. *Mitt.Arb.-Markt Beruf.* 1993 nr 4 s.529-540, bibliogr.

Zawód a federalne fundusze ubezpieczeń rentowych i prywatne fundusze ubezpieczeń inwalidzkich.

Niemiecki system ubezpieczeń społecznych nie tylko chroni przy utracie ogólnej zdolności do pracy, lecz także oferuje dodatkową ochronę przed niezdolnością zawodową. Warunki przyznawania takich rent, wprowadzonych także dla robotników, są trudne do określenia. Wynika to z niedokładnych i niewyraźnych sformułowań ustawodawcy, a sądy nie ustanowiły pewnych procedur interpretacji pojęcia "zawód" (trzeba określić jaką zmianą na rynku pracy może być akceptowana przez pracownika, a która musi być określona, jako nie do zaakceptowania strata zawodu, co prowadzi do odszkodowania z ubezpieczenia od utraty zawodu). Ubezpieczenie od niezdolności do pracy stało się bardziej znaczące w systemie ubezpieczeń prywatnych.

355. HOORICK F. van : Réforme de la législation en matière d' assurance maladie-invalidité. *Rev. Belge Secur. Soc.* 1993 nr 1 s.63-70.

Reforma ustawodawstwa z zakresu ubezpieczeń na wypadek choroby-inwalidztwa.

W 1992 r. zreformowano w Belgii system obowiązkowych ubezpieczeń od skutków choroby i inwalidztwa. Powołano Komitet kierujący działalnością Państwowego Instytutu ds. Ubezpieczeń Społecznych na Wypadek Choroby i Inwalidztwa.

356. WDOWIAK L., OWOC A., WAWRZYCKI S.: Rehabilitacja w niemieckim systemie ubezpieczeń społecznych. *Zdr. Pub.* 1994 nr 1 s.30-34.

Rehabilitacja zawodowa, rehabilitacja przedrentowa i jej powiązanie z systemem orzekania o zdolności do wykonywania zawodu i pracy zarobkowej.

357. WILMOWSKA A., ZAJĄCZKOWSKA A.: Zagadnienie rehabilitacji w systemach ubezpieczeń społecznych w wybranych krajach. *Probl. Rehab. Społ.* 1994 nr 1 s.96-100.

Organizacja rehabilitacji (poprzedzając przyznanie renty inwalidzkiej dla osób przewlekle chorych) przez instytucje ubezpieczeniowe w Republice Federalnej Niemiec, Szwecji i Finlandii.

Zob. też poz.339.

2. Świadczenia chorobowe i macierzyńskie

358. BERRETH CH.A.: Workers compensation laws: significant changes in 1993. *Mon. Labor Rev.* 1994 nr 1 s.53-64.

Prawa o kompensatach pracowniczych: istotne zmiany w 1993 r.

Zmiany wprowadzone w niektórych stanach w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowniczego; możliwość stosowania potrąceń z pracowniczych polis ubezpieczeniowych. Określenie maksymalnej wysokości wypłat z tytułu czasowej lub całkowitej utraty zdrowia.

359. BLOSTIN A.P., GRANAT R.B., WIATROWSKI W.J.: Employee payments for health care services. *Mon. Labor Rev.* 1992 nr 11 s.17-32.

Oplaty pracownicze za usługi medyczne.

Omówienie wyników 10-letnich badań Biura Statystyki Pracy USA nt. świadczeń zdrowotnych dla pracowników. Porównanie wydatków pracowników na opiekę medyczną w zależności od rodzaju świadczenia; podział kosztów ubezpieczenia zdrowotnego między pracownika i pracodawcę.

360. CHOJNACKI M.: Społeczne następstwa konkurencji w ubezpieczeniach zdrowotnych. Wyniki badania porównawczego w RFN i USA. *Ruch Praw.* 1994 z. 1 s.111-116.

Organizacja i finansowanie świadczeń zdrowotnych. Charakterystyka ubezpieczonych wg dostępności do świadczeń zdrowotnych.

361. DETER G.: Unterschiedliche Bemessungsgrenzen für die Kranken- und für die Rentenversicherungspflicht - Gründe für die Differenzierung und ihre Berechtigung aus heutiger Sicht. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1993 nr 8 s.234-239.

Zróżnicowane granice wysokości dochodów w obowiązkowym ubezpieczeniu chorobowym i emerytalnym - powody zróżnicowania i jego ocena z dzisiejszego punktu widzenia.

Podstawą ustalania prawa do korzystania z ustawowych (obowiązkowych) ubezpieczeń społecznych w RFN jest wysokość uzyskiwanych dochodów z pracy; z tym że pracownicy fizyczni podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu niezależnie od wysokości wynagrodzenia. Od 1971 r. stosuje się przy zawieraniu ustawowego ubezpieczenia chorobowego, jako granicę 75% sumy rocznych dochodów, stanowiących podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne. To związanie ubezpieczenia

chorobowego z emerytalnym gwarantuje automatyczny wzrost świadczeń w razie wzrostu poziomu dochodów z pracy.

362. GITTER W.: Übergangsrecht in der gesetzlichen Krankenversicherung. *Neue Z. Soz.-Recht* 1994 nr 2 s.49-57.

Prawo przejściowe w ustawodawstwie ubezpieczeń chorobowych.

Analiza przeprowadzonych w ostatnim czasie reform ubezpieczeniowych w państwach zachodnioeuropejskich. Podkreślono konieczność zachowania ciągłości nowych uregulowań z ustawodawstwem okresu poprzedniego.

363. HAGEN P., HORLBECK F., STURM J.: Sozio-demographie und die Strategie einer Krankenkasse. *Arb. u. Soz.-Polit.* 1993 nr 11/12 s.26-37.

Zmiany społeczno-demograficzne a strategia konkretnej kasy chorych.

Na podstawie danych z lat 1982-1991 analizowano wpływ zmian społeczno-demograficznych na liczebność i postawy grup objętych ubezpieczeniem chorobowym. Dane te mają istotne znaczenie w określaniu poziomu przyszłych wydatków kasy (obowiązkowe świadczenia) oraz w ocenie przyszłego ryzyka ubezpieczeniowego.

364. IVANSITS H.: Die Finanzierung der Krankenanstalten in Österreich. *Arb. u. Wirtsch.* 1994 nr 6 s.8-12.

Finansowanie zakładów leczniczych w Austrii.

Analiza struktury ogólnych wydatków ubezpieczenia chorobowego w latach 1980- 1992, z wyszczególnieniem świadczeń leczniczych; budżet w 1993 r.

365. KLICH J.: Reforma ubezpieczeń zdrowotnych w USA. *Polit. Spol.* 1993 nr 11/12 s.25-26. * Fedorowski J.J.: Finansowanie opieki zdrowotnej w USA. *Zdr. Pub.* 1993 nr 3 s.128-130.

Analiza przyczyn kryzysu amerykańskiego systemu ubezpieczeń zdrowotnych. Prezydencki projekt wprowadzenia powszechnych gwarantowanych ubezpieczeń zdrowotnych.

366. KWIATKOWSKA-PINKOSZ K., KALINOWSKI W.: Jak to robią inni. *Tyg. Solid.* 1994 nr 9 s.19.

Ubezpieczenia zdrowotne w Niemczech, W. Brytanii, Kanadzie i Szwecji.

367. MÜLLER J.: Zaubersformel "Dekker-Plan"? Reform der Krankenversicherung in den Niederlanden. *Arb. u. Soz.-Polit.* 1993 nr 11/12 s.65-70.

Czarodziejski plan Dekkera? Reforma systemu ubezpieczeń chorobowych w Holandii.

W końcu lat 80-ych komisja pod przewodnictwem dr Dekkera opracowała program reformy systemu zabezpieczenia społecznego. Ubezpieczenia chorobowe regulowane są 3 ustawami: powszechną o szczególnych wydatkach związanych z chorobą, o kasach chorych i o zasiłkach chorobowych. Holendrzy, ubezpieczający się na wypadek choroby, płacą składki w zależności od dochodów. Osoby pracujące, osiągające dochód nie przekraczający 157 guld. objęte są systemem obowiązkowych ubezpieczeń chorobowych. Istnieje możliwość uczestniczenia w systemach ubezpieczeń dobrowolnych i prywatnych, dzieci są zazwyczaj automatycznie objęte ubezpieczeniem rodziców. Od 1992 r. stworzono warunki pozwalające na konkurencję kas, wprowadzono nowe rozgraniczenia pomiędzy ubezpieczeniami obowiązkowymi a prywatnymi.

368. OPIEKA medyczna w krajach Wspólnoty Europejskiej. *Sluż. Zdr.* 1993 nr 32 s.6-7,8.

Opieka medyczna traktowana jako element systemu zabezpieczenia społecznego.

369. SCHMITT J.: Wynagrodzenie za pracę w wypadku choroby pracownika w świetle prawa pracy RFN. Tł. A.Mickiewicz. *Pr. Zabezp. Spol.* 1993 nr 10/11 s.60-69.

Zasady wypłacania zasiłków chorobowych.

370. SCOFEA L.A.: The development and growth of employer - provided health insurance. *Mon. Labor Rev.* 1994 nr 3 s.3-10.

Powstanie i rozwój systemów ubezpieczeń zdrowotnych opłacanych przez pracodawcę.

W USA funkcjonują różne programy ubezpieczeń zdrowotnych, także programy opieki zdrowotnej sponsorowanej przez pracodawców. Scharakteryzowano 2 najbardziej rozpowszechnione modele ubezpieczeń chorobowych gwarantowanych przez pracodawców.

371. SEIDMAN B.: Gesundheitsfürsorge in den Vereinigten Staaten. Aufgaben einer grundlegenden Reform. *Soz.Sicherheit* 1993 nr 7 s.199-203.

Opieka zdrowotna w Stanach Zjednoczonych. Zadania zasadniczej reformy.

USA są krajem, który przy najdroższym systemie ochrony zdrowia wśród krajów wysoko rozwiniętych ma jednocześnie znaczny odsetek osób nie posiadających ubezpieczenia chorobowego. Odsetek pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych jest stosunkowo niski, utrudnia to organizację ochrony zdrowia na bazie systemu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Najbardziej powszechny program Medicare obejmuje około 35 mln osób, a ponad 27 mln ubezpieczonych jest w zarządzanym przez rząd federalny i poszczególne stany systemie Medicaid, a około 35-40 mln. osób pozostaje poza jakimkolwiek systemem ubezpieczeniowym na wypadek choroby. Reforma powinna doprowadzić do stworzenia powszechnego systemu ubezpieczenia chorobowego, jej celem jest także obniżenie kosztów leczenia, a zwłaszcza wydatków ludności na ochronę zdrowia. Odrębnym problemem do rozwiązania są ubezpieczenia pielęgnacyjne, umożliwiające finansowanie opieki przewlekle chorym.

372. Die SOZIALE Pflegeversicherung. *Bundesarbeitsblatt* 1994 nr 7 s.5-144, tab.

Społeczne ubezpieczenie pielęgnacyjne.

Stopniowe wprowadzanie w Niemczech ustawy o ubezpieczeniu pielęgnacyjnym: od 1.01.1995 r. obowiązkowe składki, od 1.04.1995 r. udzielane będą świadczenia pielęgnacyjne w domu, od 1.07.1996 r. świadczenia stacjonarne. Podobnie, jak w ubezpieczeniu chorobowym, około 92 % ubezpieczonych podlega ustawowemu obowiązkowi. Ubezpieczenie pielęgnacyjne traktowane jest jako 5 element (obok ubezpieczenia chorobowego, emerytalnego, od bezrobocia i wypadkowego) konstrukcji niemieckiego systemu ubezpieczeń, finansowane jest ze składek opłacanych po połowie przez pracobiorców i pracodawców

373. SZATMÁRI M.: Podstawy węgierskiego systemu ochrony zdrowia opartego na ubezpieczeniach zdrowotnych i instytucji lekarza rodzinnego. *Antidotum* 1993 nr 8/9 s.33-38. * Schlammadinger J.: Podstawy prawne dla reformy systemu ubezpieczeń zdrowotnych na Węgrzech. *Tamże* nr 8/9 s.39-43.

Zob. też poz.261, 289, 355, 385, 400, 401, 404.

3. Świadczenia rodzinne

374. BALCERZAK-PARADOWSKA B.: Instrumenty polityki rodzinnej w państwach Unii Europejskiej. *Polit. Społ.* 1994 nr 3 s.19-21.

Zasiłki rodzinne, urlopy macierzyńskie, rodzinny system podatkowy.

375. A COMPARATIVE study of child support in fifteen countries. *J. European Soc. Policy* 1993 nr 4 s.255-271.

Studium porównawcze form i zakresu pomocy dla dzieci w piętnastu krajach.

Przegląd obejmuje całokształt pomocy w 12 krajach EWG oraz w Australii, Norwegii i USA. Porównywano zasiłki rodzinne, pomoc dla osób samotnie wychowujących dzieci.

376. SCHMIDT M.: Mehr Kinder für die Rente? Höhere Rentenversicherungsbeiträge für Kinderlose taugen nicht zur Verbesserung der Familienpolitik. *Arb. u. Soz.-Polit.* 1993 nr 11/12 s.11-13.

Więcej dzieci uprawnionych do renty. Wyższe składki z tytułu zabezpieczenia rentowego płacone przez osoby bezdzietne nie przyczynią się do poprawy polityki rodzinnej.

W RFN prowadzona jest powszechna dyskusja nt. udoskonalenia systemu rent rodzinnych, wysuwane są koncepcje podwyższenia składek osobom które nie mają dzieci na utrzymaniu. Uzasadnienie ich jest sprzeczne z istotą ubezpieczeń, składki płacone przez osoby mające mało dzieci musiałyby być znacznie podwyższone, obciążenie składką osób zamożnych byłoby relatywnie niższe, pewne grupy (urzędnicy, osoby pracujące na własny rachunek) byłyby wyłączone z obciążeń i z korzyści nowego systemu; ubezpieczenie stałoby się mechanizmem wyrównywania dochodów różnych grup społecznych, osłabiałoby bodźce płacowe, powstałyby problemy z częścią składek opłacanych przez pracodawcę oraz świadczeń dla dzieci studentów. Uważa się, że problem może być rozwiązany poprzez udoskonalenie zasad ubezpieczenia kobiet.

377. TRYFAN B.: Świadczenia rodzinne w Wielkiej Brytanii. *Probl. Rodz.* 1994 nr 5 s.39-42, bibliogr.

Charakterystyka brytyjskiego systemu świadczeń socjalnych (w tym zasiłków rodzinnych) będącego połączeniem zabezpieczenia (przez państwo) i ubezpieczenia społecznego.

4. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

378. BOLLAND M.: La législation "accident du travail" définit une rémunération de base. Est-ce normal? *Rev. Belge Sécur.Soc.* 1993 nr 1 s.71-102.

Ustawodawstwo dotyczące wypadku przy pracy przyjmuje za podstawę obliczeń odszkodowania wynagrodzenie zasadnicze. Czy to jest prawidłowe?

Odszkodowania z tytułu ryzyka zawodowego oparte na przepisach kodeksu cywilnego okazały się niewystarczające. Nowe przepisy prawne wprowadziły istotne zmiany: odstąpienie od wymogu zaistnienia winy, poszkodowany nie jest zobowiązany do ustalenia związku między doznaną krzywdą (chorobą, okaleczeniem), a ryzykiem zawodowym. Wątpliwości budzi powiązanie ryzyka zawodowego ze zryczałtowaną stawką odszkodowania oraz przyjęcie za podstawę obliczeń uposażenia podstawowego. Przedstawiono również konsekwencje odszkodowawczego charakteru przepisów dotyczących wypadków przy pracy; odszkodowanie musi odpowiadać rodzajowi doznanego uszczerbku, nie może zaistnieć niesłuszne wzbogacenie poszkodowanego.

379. HUYS J.: Limitation du cumul et récupérations des prestations indues dans l'assurance contre les risques professionnels. *Rev. Belge Sécur Soc.* 1993 nr 1 s.133-142.

Ograniczenia w kumulowaniu i odzyskiwanie nienależnych świadczeń z ubezpieczeń od ryzyka zawodowego.

Podstawą belgijskiego systemu ubezpieczeń od ryzyka zawodowego w sektorze prywatnym była możliwość łączenia odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej i innych należności. W 1983 r. wprowadzono ograniczenia w kumulowaniu odszkodowań za trwałą niezdolność do pracy, mają one na celu ograniczenie odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej uprawnionemu a pobierającemu emeryturę w maksymalnej wysokości. Belgijska legislacja socjalna zawiera tak wiele tytułów do różnych świadczeń, że trudno jest uniknąć pewnych ichkumulacji.

380. MARTIN J.-P.: La CNA: soixante-quinze d'assurance contre les accidents en Suisse. *Rev. Int. Sécur. Soc.* 1993 nr 1 s.127-135.

Siedemdziesiąt pięć lat ubezpieczeń wypadkowych w Szwajcarii.

Charakterystyka działania instytucji Krajowej Kasy Ubezpieczeń Chorobowych i Powypadkowych. Specyfiką systemu szwajcarskiego jest - w odróżnieniu od innych krajów - rozciągnięcie ubezpieczeń na wszystkie wypadki, nawet zaistniałe podczas prywatnej działalności ubezpieczonego. W sposób wyjątkowy traktowana jest prewencja, przepisy ubezpieczeniowe zobowiązują pracodawców do szczególnych środków bezpieczeństwa (bardzo wysokie standardy bhp).

381. NELSON W.J.: Workers' compensation: coverage, benefits and costs 1990-1991. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 3 s.68-74.

Odszkodowania dla pracowników: zakres, świadczenia oraz koszty w latach 1990-1991.

Przedstawiono programy ubezpieczeniowe gwarantujące odszkodowania dla pracowników w razie utraty wynagrodzenia lub ponoszenia wydatków związanych z wypadkiem przy pracy lub chorobą; zmiany kosztów ponoszonych przez pracodawców.

382. ROIK V.: Social'noe strachovanie ot nesčastnych slučaev na proizvodstve. *Čelovek Tr.* 1993 nr 4 s. 26-31.

Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków przy pracy.

Zagadnienia ubezpieczeń pracowniczych w zakresie ryzyka wypadku przy pracy. Na przykładzie niemieckim omówiono organizację i zasady finansowania tego rodzaju ubezpieczeń, przytoczono również rozwiązania stosowane w innych krajach europejskich, w USA i w Kanadzie.

383. Le SYSTÈME finlandais d'assurance contre les accidents. *Rev. Belge Secur.Soc.* 1993 nr 4 s.989-997.

Fiński system ubezpieczeń od następstw wypadków.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, każdy pracujący otrzymuje odszkodowanie za wypadek przy pracy lub chorobę zawodową. Osobliwością fińskiego systemu ubezpieczeniowego jest to, że przy jego obowiązkowym i powszechnym charakterze znaczna część ubezpieczeń pozostaje w gestii prywatnych kompanii ubezpieczeniowych. Ubezpieczenia od następstw wypadków przy pracy, wynikające ze świadczenia pracy na rzecz innej osoby obejmują: odszkodowanie za opiekę lekarską, za dni niezdolności do pracy, rekompensatę dochodów utraconych przez wypadek, dodatek za doznaną krzywdę, koszty przywrócenia zdolności zawodowej, renty rodzinne, zwrot kosztów pogrzebu.

384. THOMPSON J.: Incidence and type of disability insurance benefits, 1958-1990. *Mon. Labor Rev.* 1993 nr 7 s.51-53.

Zakres i typ rent inwalidzkich 1958-1990.

Problemy prawnej regulacji świadczeń rentowych i odszkodowawczych, jako formy zabezpieczenia pracowników przed skutkami chorób zawodowych i wypadków przy pracy. Przedstawiono dane Biura Statystyki Pracy ukazujące ewolucję systemów ochrony osób niezdolnych do wykonywania pracy w latach 1958-1990. Wyszczególniono rodzaje zasiłków oraz czynniki wpływające na ich charakter i wielkość świadczeń.

5. Świadczenia z tytułu bezrobocia

385. BERICHT über die soziale Lage 1990. Sozialbericht: Tätigkeitsbericht des Bundesministeriums für Arbeit und Soziales / Bundesministerium für Arbeit und Soziales. - Wien, 1991. - 492 s.

Raport o sytuacji społecznej w 1990 r. Sprawozdanie z działalności Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych.

Raporty zawierają m.in. dane: o stanie bezrobocia i zasiłkach dla bezrobotnych, o następstwach nowelizacji ustawy ubezpieczeniowej (objęcie świadczeniami ubezpieczenia chorobowego opieki nad chorym w domu i zabiegów rehabilitacyjnych), o zwiększeniu dotacji państwowych do ubezpieczenia chorobowego (3/4 wydatków pokrywane ze składek ubezpieczeniowych), o emeryturach i rentach (także z systemów zakładowych).

386. CORAK M.: Is unemployment insurance addictive? Evidence from the benefit durations of repeat users. *Ind. Labor Relat.Rev.* 1993 nr 1 s.62-72.

Czy zasiłek dla bezrobotnych uzależnia? Wnioski z utrzymywania zasiłków dla wielokrotnie z nich korzystających.

Zasada przyznawania zasiłków dla bezrobotnych powoduje przedłużanie okresów korzystania z nich. Statystyki i dane administracji kanadyjskiej z lat 1971-1990 wskazują, że bezrobotni ubiegający się o zasiłki, zwykle spędzają kolejno coraz dłuższy czas na bezrobociu.

387. FRIEDRICH T.: Arbeitsmarktpolitik und Arbeitslosenversicherung - ein internationaler Vergleich. *Arb. u. Beruf* 1993 nr 9 s. 255-257.

Polityka rynku pracy i ubezpieczenie na wypadek bezrobocia - międzynarodowe porównanie.

Zmiany ubezpieczeniowych świadczeń kompensacyjnych dla bezrobotnych w USA od lat 70 -ych.

388. HERMANN J.: Frankreichs soziale Probleme. *Zent.-Bl. Soz.-Versich. Soz.-Hilfe u. Versorgung* 1993 nr 7 s.204-206.

Problemy socjalne we Francji.

Przedstawiono francuskie problemy społeczne związane z bezrobociem - ponad 3 mln uprawnionych do zasiłków, w tym 500 tys. którzy niedawno utracili do nich prawo oraz 900 tys. długotrwale bezrobotnych.

389. KLUG M.: Arbeitsmarkt - Beschäftigungspolitik und Arbeitslosenversicherung in Frankreich. *Arb.u. Beruf* 1993 nr10 s.286-289.

Rynek pracy, polityka zatrudnienia i zabezpieczenie społeczne bezrobotnych we Francji.

Działanie regionalnych instytucji ubezpieczeniowych na rzecz bezrobotnych. Porównanie systemu francuskiego i niemieckiego.

390. KOPTAS G.: Cztery rodzaje ubezpieczenia (od bezrobocia). Walka z bezrobociem po japońsku. *Rzeczpospolita* 1994 nr 61: 14 III s. 14.

391. POSTOJANNAJA bor'ba za zanjatost'. *Čelovek Tr.* 1993 nr 9 s.36-38.

Ciągła walka o zatrudnienie.

W okresie od 1990 r. w Niemczech z 2,1 mln zarejestrowanych bezrobotnych zasiłki z tytułu utraty pracy otrzymuje około 35%. Pobierają je tylko ci, którzy wcześniej pracując wnosili składki na specjalny fundusz ubezpieczenia na wypadek bezrobocia. Ponad 1,6 mln pozbawionych jest prawa do tego świadczenia, przy czym co drugi nie przekroczył 25 roku życia. Przedstawiono także dane Międzynarodowej Organizacji Pracy nt sytuacji bezrobotnych w USA, Kanadzie i państwach Europy Zachodniej.

392. RUNNER D.: Changes in unemployment insurance legislation in 1992. *Mon. Labor Rev.* 1993 nr 1 s.56-59.

Zmiany w ustawodawstwie zabezpieczenia socjalnego bezrobotnych w 1992 r.

Recesja gospodarcza i wysoka stopa bezrobocia skłoniły Kongres USA do rozszerzenia zakresu działania programu kompensat dla bezrobotnych wdrożonego w życie w 1991 r. na rok 1992 r. Zmiana do ustawy o kompensatach dla bezrobotnych zwiększyła liczbę tygodni wypłaty dla bezrobotnych z 20 do 33 w stanach o wysokiej stopie bezrobocia, oraz z 13 do 20 w pozostałych.

393. RUNNER D.: Changes in unemployment insurance legislation in 1993. *Mon. Labor Rev.* 1994 nr 1 s.65-71.

Zmiany w ustawodawstwie zabezpieczenia socjalnego bezrobotnych w 1993 r.

Od marca 1993 r. wprowadzono nowe warunki nabywania uprawnień do zasiłków dla bezrobotnych w USA.

394. SPAIN: unemployment insurance reform proposals rejected. Switzerland: unemployment insurance reform. *European Ind. Relat. Rev.* 1992 nr 227 s.10-11.

Hiszpania - odrzucenie projektu reformy ubezpieczeń od utraty pracy.
Szwajcaria - reforma ubezpieczeń od utraty pracy.

Hiszpańskie agendy rządowe zostały zobowiązane do wypłacania świadczeń dla bezrobotnych; decyzja ta jest następstwem odrzucenia przez związki zawodowe propozycji rządowej przekazania im zarządzania systemem ubezpieczeń od utraty pracy. W Szwajcarii opublikowano rządowy projekt reformy systemu ubezpieczeń od utraty pracy; ma być wprowadzony od 1.04. 1993 r.

395. ŻAK-ROSIĄK E.: Ubezpieczenie od bezrobocia. Rozwiązania belgijskie. *Rynek Pr.* 1993 nr 9 s.47-52.

Zob. też poz. 162, 265, 289, 316.

V. ROZWIĄZANIA UZUPEŁNIAJĄCE

1. Renty zakładowe

396. BÖHMER W.E.: Betriebliche Altersversorgung durch Vermögensbeteiligung der Mitarbeiter. *Personal* 1994 nr 3 s.137-141.

Zakładowe ubezpieczenie na starość przez uczestnictwo majątkowe współpracowników.

Analiza przyczyn pogarszania się sytuacji świadczeniobiorców ubezpieczeń społecznych i odchodzenia od dotychczasowego modelu zaopatrzenia na starość, ograniczania świadczeń. Zmiany zasad ubezpieczania w stosunku do nowych pracowników.

397. HASLINGER J.A., SHEERIN D.: Employee input: the key to successful benefits programs. *Compens. a. Benefits Rev.* 1994 nr 3 s.61-70.

Wkład pracowników: klucz do powodzenia zakładowych programów świadczeń socjalnych.

Analiza przyczyn skłaniających pracodawców do zmian w zakładowych systemach zasiłków i świadczeń socjalnych na rzecz pracowników. Tendencje do zwiększania wkładu własnego pracowników, zwiększania ich zainteresowania programami ubezpieczeniowymi.

398. LEVINE Ch.: Employee benefit: growing in diversity and cost. *Occup.Outl. Q.* 1993/1994 nr 4 s.39-42, tab.

Dodatkowe świadczenia dla pracowników: wzrost liczby ich rodzajów i kategorii.

Koszty dodatkowych świadczeń dla pracowników w USA obejmują m.in. wydatki z tytułu zwolnień chorobowych, koszty ubezpieczeń, świadczeń emerytalnych z zakładowych programów ubezpieczeń na wypadek starości i inwalidztwa.

399. LUTZ J.: Die richtige betriebliche Altersversorgung. - Renningen-Malmsheim: Expert Verl., 1993. - 112 s. - Tabele.

Prawidłowe zakładowe zaopatrzenie emerytalne.

Charakterystyka zakładowego zaopatrzenia emerytalnego oraz innych form świadczeń finansowanych przez pracodawcę (zapomogi dla emerytów,

indywidualne lub grupowe ubezpieczenia na życie). Analiza relacji wysokości wypłat z zakładowego zaopatrzenia emerytalnego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Obowiązek pracodawcy finansowania zakładowego systemu emerytalnego, dopuszczane są także mieszane formy finansowania.

2. Ubezpieczenia prywatne, dodatkowe

400. The BARGAINING round 1993. Netherlands. *European Ind. Relat. Rev.* 1993 nr 236 s.20-21.

Runda rokowań zbiorowych w 1993 r. Holandia.

Rokowania zbiorowe w 1993 r. miały na celu uzgodnienie problemów płacowych i świadczeń z tytułu niezdolności do pracy. Wyniki rokowań przeanalizowano na przykładzie 52 umów. Ograniczenia wysokości urzędowych świadczeń z tytułu niezdolności do pracy zwiększyły zainteresowanie dodatkowymi świadczeniami chorobowymi od przedsiębiorstwa w ramach porozumień zbiorowych. Świadczeniami tymi administrują często instytucje ubezpieczeniowe w ramach uzyskiwanych funduszy. Dodatkowe świadczenia są jeszcze nieliczne, ale ich liczba stale rośnie, udział pracowników w tych ubezpieczeniach jest dobrowolny. Renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą obecnie 70% ostatniej płacy; udział pracodawców i pracowników w tworzeniu funduszy uzupełniających jest zróżnicowany i zależy od umowy, składka pracownika wynosi średnio 1,1% płacy i waha się w granicach 0,4 do 3%, składki pracodawców wynoszą średnio 0,8 % funduszu płac (od 0,4 do 1%). W rokowaniach zbiorowych negocjowano też problem wcześniejszych emerytur i pracy w niepełnym wymiarze.

401. BROWN R.A.: Workers' compensation: state enactments in 1992. *Mon.Labor Rev.* 1993 nr 1 s.50-55.

Kompensaty dla pracowników. Zarządzenia stanowe w 1992 r.

Przedstawiono system kompensat i odszkodowań społecznych wypłacanych w poszczególnych stanach. W 1992 r. w czterech stanach odszkodowania były pokrywane z innych źródeł niż odszkodowania z pracowniczego funduszu ubezpieczeń. W Alabamie dozwolone jest ubezpieczenie pracowników umożliwiające im otrzymywanie odszkodowania z tytułu ubezpieczenia na życie, niezdolności do pracy, wypadków przy pracy. W Kalifornii opracowano projekt umowy między przedsiębiorcą (pracodawcą) a służbą zdrowia, która zapewni pracownikom opiekę z tytułu chorób zawodowych i wypadków; w Georgii projekt porozumienia w sprawie ochrony zdrowia w miejscu pracy.

W Maine ustawodawstwo przewiduje powołanie instytucji inspektora ds. ubezpieczeń w celu wdrażania zasad, które umożliwią pracodawcom i pracownikom zawieranie porozumień umożliwiających pracownikom posiadającym polisy ubezpieczeniowe pokrywanie z nich świadczeń chorobowych i wypadkowych. W kilku stanach przewidziano ustanowienie w miejscu zatrudnienia programów ubezpieczeń zdrowotnych.

402. EMPLOYMENT promotion act, pensions privatization and constitutional reform: a busy year of social legislation. Peru. *Int. Labour Rev.* 1993 nr 4 s.435-440.

Ustawa o popieraniu zatrudnienia, prywatyzacji emerytur i reformie konstytucyjnej: pracowity rok ustawodawstwa socjalnego Peru.

M.in. przedstawione zostały trudności peruwiańskiego Instytutu Zabezpieczenia Społecznego, odpowiedzialnego za ubezpieczenia na starość, ubezpieczenie inwalidzkie i świadczenia dla członków rodzin po zgonie głównego żywiciela. Umożliwiono już pracownikom wpłacanie 10% płac na specjalne konta emerytalne, stanowi to początek likwidacji (wzorowanej na procedurze chilijskiej) systemu ubezpieczeń społecznych (państwowych).

403. FUNDUSZE emerytalne na Węgrzech. [Przez] A.H.B. *Rzeczpospolita* 1994 nr 29: 4 II s.10.

Dodatkowe ubezpieczenie emerytalne.

404. GRAHAM A.D.: Coordinating private pension benefits with social security. *Mon. Labor Rev.* 1994 nr 3 s.35-38.

Koordinacja świadczeń z ubezpieczeń prywatnych i z zabezpieczenia społecznego.

Działania zmierzające do zintegrowania pobierania świadczeń z tytułu ubezpieczeń prywatnych emerytalnych lub rentowych i z zabezpieczenia społecznego. Taki zintegrowany system obejmuje już około 2/3 pracowników, ale w różnym stopniu poszczególne grupy.

405. GREEN D.G.: Everyone a private patient: an analysis of the structural flaws in the NHS and how they could be remedied / Institute of Economic Affairs. - London, 1988. - 92 s. - Bibliogr. s.90-92.

Każdy prywatnym pacjentem: analiza wad strukturalnych narodowej służby zdrowia i sposób ich naprawienia.

W toczącej się dyskusji na temat poprawy systemu opieki zdrowotnej w W. Brytanii coraz więcej zwolenników uzyskuje koncepcja ubezpieczeń zdrowotnych, do ich wrowadzenia zachęcają pozytywne doświadczenia RFN, Belgii i USA. Proponuje się, aby przynależność do powszechnego systemu ubezpieczeniowego nie była obowiązkowa, co stworzyłoby możliwość działań konkurencyjnych dla różnych firm ubezpieczeniowych. Inna propozycja dotyczy wprowadzenia voucherów (na leczenie ogólne oraz szpitalne) zróżnicowanych w zależności od wieku, voucher szpitalny kalkulowany byłby na podstawie przewidywanych na dany rok wydatków na szpitalnictwo państwowe, a jego wartość pieniężna nie odbiegałaby od stawek firm ubezpieczeniowych typu non-profit. Zakłada się, że Związek Nabywców Świadczeń Zdrowotnych chroniłby interesy pacjentów, prowadząc selekcję firm przedstawiających niekorzystne oferty ubezpieczeniowe.

406. JOŃCZYK J.: Zabezpieczenie społeczne: opcja węgierska. Poziom powszechny i ten wyższy. *Rzeczpospolita* 1994 nr 119: 24 V *Prawo co Dnia* s.12.

Wprowadzony w 1993 r. dobrowolny fundusz świadczeń ma stanowić drugi, wyższy poziom, dodawany do poziomu podstawowego powszechnych ubezpieczeń społecznych.

407. PERSPECTIVES. *Rev. Int. Trav.* 1994 nr 1 s.123-152.

Perspektywy.

M. in. przedstawiono zasady prywatyzacji ubezpieczeń emerytalnych w Ameryce Łacińskiej. Zaprezentowano model chilijski wprowadzony w 1980 r. oraz naśladujący go model peruwiański (składka na konto ubezpieczenia na starość i na wypadek inwalidztwa 13,5% płacy), a także reformy przeprowadzane w Kolumbii i Argentynie.

408. PRERO A.J.: Shifting the cost of self -pay for SSI workers in supported employment. *Soc. Secur.Bull.* 1993 nr 1 s.44-51.

Podział kosztów ubezpieczeń uzupełniających.

Omówiono istotę, wysokość i strukturę różnego rodzaju ubezpieczeń: . Supplement Security Income (SSI) - ubezpieczenie dla ludzi starych, ociemniałych i niesprawnych, mających niskie dochody; Plan for Achieving Self Support (PASS) służy do finansowania przyszłych wydatków, niezbędnych dla uzyskania nowych źródeł zarobkowania; Impairment Related Work Expences (IRWE) stanowią dodatkowe źródło dochodu dla osób objętych ubezpieczeniami SSI, dofinansowują pewne dodatkowe usługi zdrowotne. Osoby opłacające składki na ww. ubezpieczenia korzystają z ulg podatkowych.

Porównano wpływ poszczególnych ubezpieczeń dodatkowych na sytuację materialną ubezpieczonych.

409. PRIVATE pensions and public policy / Organisation for Economic Cooperation and Development. - Paris: OECD, 1992. - 141 s.

Prywatne emerytury a polityka państwowa.

Problemy dotyczące emerytur publicznych i prywatnych: ograniczanie kosztów wspomaganie starzejącej się populacji, zmniejszanie kosztów emerytur publicznych dla ludzi starych, wzrastająca stopa oszczędności i zmiana struktury dochodów emerytów. Analizowano dystrybucję środków na prywatne emerytury, ich indeksację, zróżnicowanie rent inwalidzkich i odszkodowań. Poruszono problemy traktowania emerytów przez systemy podatkowe, wydatki podatkowe, zabezpieczenia otrzymywania emerytury, regulacje rządowe w sprawie emerytur prywatnych. Przedstawiono podobieństwa i różnice we wzroście i strukturze emerytur prywatnych w państwach OECD. Analiza statystyczna obejmuje: wskaźnik rocznych wydatków podatkowych powiązany z emeryturami prywatnymi w stosunku do wskaźnika dla emerytur publicznych, wielkość emerytur prywatnych i publicznych w dochodzie brutto, gospodarstw domowych emerytów w państwach OECD w latach 1978-1980, zróżnicowanie składników dochodów w zależności od wieku emerytów.

410. RENO V.P.: The role of pensions in retirement income: trends and questions. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 1 s.29-43.

Rola emerytur uzupełniających w dochodach ubezpieczonych: trendy i pytania.

W USA emerytury z tytułu zatrudnienia w instytucjach państwowych, stanowych i lokalnych stanowią znaczną i stale rosnącą część dochodów, z których korzystają osoby po 65 roku życia. Są to emerytury prywatne i publiczne, oceniono ich rolę w dochodach różnych grup: uprawnionych jest 44% robotników, 75% urzędników państwowych, najrzadziej z tej formy zabezpieczenia korzystają osoby pracujące na własny rachunek (21%). Zanalizowano wpływy z tytułu składek od 1940 do 1990 r., rolę poszczególnych pracowników prywatnych w tworzeniu funduszy emerytalnych w latach 1972-1988, dysproporcje pomiędzy wpływami ze składek a poziomem wypłat w różnych okresach. Przedstawiono problemy powstające w przypadku, gdy pracownik przestaje pracować przed nabyciem uprawnień emerytalnych i sposoby ich rozwiązywania.

411. REYNAUD E., TAMBURI G.: Les retraites en France. Le rôle des régimes complémentaires. *Not. Et. Doc.* 1994 nr 5 s.3-108, tab.

Emerytury we Francji. Rola systemów ubezpieczeń uzupełniających.

Przyczyny powstania we Francji systemów specjalnych ubezpieczeń emerytalnych i ubezpieczeń uzupełniających. Charakterystyka poszczególnych systemów oraz ich funkcjonowania we Wspólnocie Europejskiej.

Nadto: Spór wokół francuskich funduszy emerytalnych. *Nowa Europa* 1994 nr 51:14 III s. 10.

412. SIEMS D.: Renten - sicher und reich. *Wirtschaftswoche* 1993 nr 48 s.28-30.

Emerytury - bezpieczne i dostatnie.

W krajach Ameryki Łacińskiej oraz innych krajach Trzeciego Świata poszukuje się nowych rozwiązań w dziedzinie ubezpieczeń emerytalnych, gdyż funkcjonujące tam systemy znalazły się w sytuacji kryzysowej. Rosnące obciążenia składką emerytalną popycha przedsiębiorców do ucieczki do tzw. szarej strefy, w konsekwencji prowadzi to do pogarszania się relacji pomiędzy liczbą opłacających składki a liczbą emerytów. Duże zainteresowanie budzą nowe systemy ubezpieczeń wprowadzane w Singapurze i Chile. W systemie chilijskim pracownik najemny wpłaca 20% zarobków na swe indywidualne konto w jednym z wybranych prywatnych funduszy ubezpieczeń emerytalnych. Pracownikom dano możliwość pozostania przy dotychczasowym systemie państwowych ubezpieczeń lub przejścia do ubezpieczeń prywatnych; bardziej atrakcyjne warunki tych ostatnich, wyższy poziom świadczeń, spowodowały przeniesienie się większości pracowników do systemu prywatnych funduszy. Dotychczasowe wkłady pracowników zostały im wyrównane obligacjami państwowymi realizowanymi po osiągnięciu wieku emerytalnego. Po 40 latach pracy i wnoszeniu opłat, emerytura pracownika osiąga poziom otrzymywanego ostatnio zarobku. Pracownicy mogą zmieniać swą przynależność do funduszu i dość często korzystają z tych możliwości. W tych warunkach zarządy funduszy są zmuszone utrzymywać atrakcyjne zasady ubezpieczenia.

413. STEINMEYER H.D.: Die Alters-, Invaliditäts- und Hinterbliebenensicherung Selbständiger in den Mitgliedstaaten der Europäischen Gemeinschaft. *Neue Z.Soz.-Recht* 1994 nr 3 s.103-109.

Ubezpieczenie na starość, na wypadek inwalidztwa i śmierci dla pracowników samodzielnych w państwach Wspólnoty Europejskiej.

Charakterystyka i ocena systemów ubezpieczeniowych w państwach członkowskich Wspólnoty. Formy ubezpieczeń dobrowolnych oraz form dla wolnych zawodów.

414. TITTENBRUN J.: Nowi kapitaliści: pracownicze fundusze emerytalne a własność kapitału akcyjnego = *poz. 887/93*.

Rec.: Iwanek M., *Ekonomista* 1993 nr 5/6 s.752-755.

415. WIATROWSKI W.J.: Employee benefits for union and nonunion workers. *Mon. Labor Rev.* 1994 nr 2 s.34-37.

Zasiłki dla pracowników zrzeszonych oraz dla niezwiązkców.

Analiza zróżnicowania dostępności zasiłków pracowniczych wg stanowisk, zawodów, branż i przynależności związkowej w zakładach prywatnych. Plany emerytalne są zróżnicowane wg sposobów finansowania wypłacanych świadczeń emerytalnych.

416. WIKTOROW A.: Nie można liczyć na szybki sukces. Dodatkowe systemy emerytalne. *Rzeczpospolita* 1994 nr 225: 27 IX s.8.

Dodatkowe systemy emerytalne w Australii, we Włoszech i na Węgrzech.

417. WOODS J.R.: Pension vesting and preretirement lump sums among full-time private sector employees. *Soc. Secur. Bull.* 1993 nr 3 s.3-21.

Przyznanie emerytury i jednorazowego świadczenia przedemerytalnego dla pracujących w pełnym wymiarze czasu pracowników sektora prywatnego.

System świadczeń emerytalnych sponsorowanych przez prywatnych przedsiębiorców w USA; wpływ obecnych zmian w poziomie składek ubezpieczeniowych na emerytury w pierwszej dekadzie przyszłego wieku.

Zob. też *poz. 286, 323, 327, 329, 354, 367*.

INDEKS ALFABETYCZNY

- A.F.T. 102; A.H.B. 403; A.K.
159; A.Sz.165; A.S. zob.
Świątkowski A.
Acker S. 243, 244
Adamy W. 265
Adler M. 254
Age work and social security 315
Aging of the American work
force 223
Analyse quantitative et planification
de la protection sociale 224
Andorka R. 316
Arbeits- und Sozialraum im
Europäischen Binnenmarkt 245
Atkinson A.B. ed. 315
- Bakuniak G. 193
Balcerzak-Paradowska B. 78, 374
Bancarel M. 266
Baran K.W. 254
Barr N. 268
Bazowe systemy emerytalno-
rentowe w świecie 317
Beadle C.E.269
Behrend C. 348
Bericht über die soziale Lage 385
Berreth Ch.A. 358
Bińczak H. 31
Bińczycka-Majewska T. 1, 171,
246; rec. 80
Blostin A.P. 359
Bluestone I. ed. 223
Böhmer W.E. 396
Bolland M. 378
Bołdok J. 189
Bondar J. 148, 318
Borowczyk E. 263, 317
Borzyn W. 23
Bosch K.van den 227
Brown R.A. 401
- Bunsch-Konopka H. 213
Burgmaier S. 319
Buttler F. Hrsg. 245
- Centillon B. 225
Cernysev S. 307
Chęciński P. 214.
Chłystowska J. zob.
Pawłowska-Chłystowska J.
Chojnacki M. 360
Corak M. 386
Cousins M. 254
Czajka Z. 349
Czepulis-Rutkowska Z. 190, 317
- D.W. 30
Deleeck H. 227
Delekta M. 178
Deskur A. 32
Deter G. 320, 361
Doliński A. 61
Doliński A. 124
Domarecki P. 106
Dufourco N. 228
Duleep H.O. 229
Duriez M. 270
Durska M. zob. Trzaska-Durska M.
Dykacz J.M. 353
- ECH 53, 102, 136, 165, 190
Economic and social aspects of
population ageing 321
Eichenhofer E. 254
Ellis W.H. 271
Enoff L.D. 272
Ernestus H. 322
- Fedorowski J.J. 365
Ferber M.A. 231
Ferge Z. 253; ed.239
Filthuth H. 354

- Finis-Siegler B. 248
Friedrich T. 387
Frydrychowicz A. 130
Fudała T. 2
Future of basic and supplementary
pension schemes 323
GT zob. Tomala G.
Gajdziński P. 26
Gąszczak R. 145, 324
Gersdorf M. 166
Gierszewska B. 351
Gitter W. 362
Glombik M. 352
Głogosz D. 78
Golinowska S. 33, 192, 249, 317;
red. 317
Gollier J.J. 274
Gollot A.P. 250
Golnik L. zob.
Mackiewicz-Golnik L.
Gościński J. 41
Graham A.D. 404
Granat R.B. 359
Green D.G. 405
Grobelna A. 193
Gross B. 23
Grzonkowski S. 218
Guhan S. 232
Hagen P. 363
Hajn Z. 119
Hansenne M. 257
Haslinger J.A. 397
Health and welfare statistics in
Japan 275
Henczel R.A. 258
Hennessey J.C. 353
Henrard J.C. 342
Hermann J. 326, 388
Hesse H.A. 354
Hildebrandt Z. 152, 153
Holzman R. 327
Hoorick F. van 355
Horlbeck F. 363
Hryniewicz J. dysk. 194
Huey B.W. 304
Huys J. 379
Isensee J. 276
Ivansits H. 277, 364
Iwanek M. rec. 414
Iyer S.N. 278
J.K. zob. Kroner J.;(jol) zob.
Koral J.;J.Sier. zob.Sieradziński J.
Jacobs K. 279
Janiszewska M. 79
Janiszewski M. 172
Jankowska I. zob.
Jędrasik-Jankowska I.
Jaskólski Z. 98
Jastrzębski R. 41
Jelińska U. 62
Jędrasik-Jankowska I. 80, 81; rec.6
Jończyk J. 3, 35, 99, 125, 195, 196,
215, 406; omów. 191; rec.11
Jorens Y. 254
Jours Y. zob. Saint-Jours Y.
KB 106; K.K. 95
Kaim K. 280
Kalinowski I. 22, 63, 82
Kalinowski W. 366
Kangas O. 233
Kania A. 154
Karger H.J. 234
Karwowski P. zob.
Pabisiak-Karwowski P.
Kijowski A.198
Kingson E.R. 281
Klich J. 365
Klug M. 389
Kobierska A. 64; omów. 108
Kohli M. ed.313
Kolasiński K. 4
Kolberg J.E.ed. 239
Kołodziejczyk E. 199
Konczewski J. 73, 74
Kondracki P.T. 83
Konopielko P. 22, 65-67, 137, 146,
200

- Konopka H. zob. Bunsch-Konopka H.
Koptas G. 390
Koral J. 43,101,102,106,109,190
Korpi W. 328
Kowalak T. tł. 343
Kroner J.30, 44,71,102,103,106, 130,148,164,173,178,201,202, 210; omów.317; rozm.28,178
Król J. 254
Krueger A.B. 235
Krzyśków B. 45
Księżopolski M. 317; red. 203
Kwiatkowska-Pinkosz K.218, 366; rozm.218
Kwiatkowski P. 26
- Labanda A. 254
Landenberger M. 282
Laroque M. 251
Leonesio M.V. 300
Leopold D. 283
Lequet D. 270
Leutner R. 284,285
Levine Ch. 398
Lewandowska I. 88
Lis E. 126-127
Liu L. 286
Lund F.287
Lutz J. 399
Lynch E.E. 329
- Łach M. 46
Łozińska E. 18, 19, 167, 168, 288
- M.K. 31; omów. 317
Mackiewicz-Golnik L. 84
Magnuszevska-Otulak G. 203
Majewska T. zob.
 Bińczycka-Majewska T.
Malaka A. 47, 236
Malinowska A. 5
Małecki S. 110
Mańkowski M. 147
Marburger H. 289
Markowska H. 85, 96
- Martin J.-P. 330, 380
Martos B.331
Meisner E. zob.
 Więckowska-Meisner E.
Mering K. 36
Mezger E.290
Michalska E. 25, 120
Michna W.174
Mickiewicz A. tł. 369
Mikucki M. 24; oprac. 24
Mileva G.332
Milewicz L. dysk. 194
Miller L. 105
Mojkowski J. 26
Mondygraf S. oprac. 72
Montgomery R.J.V. ed.223
Morskie konwencje
 Międzynarodowej Organizacji
 Pracy 259
Muchin I. 63
Müller J. 367
Muszalski W. 6, 138, 204, 333
- Naniewicz K. 48
Nawacki L. 205
Nekrosius I. 254
Nelson W.J. 381
Nowakowska A. 161, 215
Nyrkowska T. 27
- Okba M. 308
Oniszczyk J. 7, 86, 160
Opolski K. rec. 6
Orczyk J. przedm. 268
Orzeszko E. 175
Otting A. 260
Otulak G. zob.
 Magnuszevska-Otulak G.
Owen J.D. ed. 223
Owoc A. 356
- Pabisiak-Karwowski P. 110
Palme J. 233
Paradowska B. zob.
 Balcerzak-Paradowska B.
Pawlik A. 216

- Pawłowska-Chłystowska J. 20, 21, 49, 68
Pehl G. 291
Pennings F. 253, 254
Pensions pocket book 1993 292
Perlo H. 139, 140, 169; oprac. 133
Perone G.C. 254
Peter E. 301
Pędziński A. 22, 28, 66
Pietrakiewicz M. 77
Pięta H. 75, 128, 131, 134
Pinkosz K. zob.
 Kwiatkowska-Pinkosz K.
Pischke J.S. 235
Piśz B. 29
Pławucka H. 8, 204
Płażek S. 129
Podlasek-Ziegler M. tł 346
Półtorak C. 217
Pracka H. 9
Prasznic U. 37, 38
Prero A.J. 408
Private pensions and public policy 409
Ptaszyk M. 176

Rein M. ed. 315
Reno V. P. 410
Rentenreform 1992 309
Reynaud E. 411
Rocha N. da 254
Rohland H. von 337
Roik V. 294, 382
Romer T. 254
Rosiak E. zob. Żak-Rosiak E.
Ross J.L. 237
Rozwój ubezpieczeń społecznych w Polsce 11
Ruellau R. 338
Runner D. 392, 393
Rutkowska Z. zob.
 Czepulis-Rutkowska Z.
Rutkowski W. 317
Rymsza M. 206, 207
Ryniewicz I. 310
Rzepecki J. 51

(ski) zob. Skipietrow N.
Sadowska J. 12
Saint-Jours Y. 238
Sanicz W. oprac. 262
Schlammadinger J. 373
Schmähl W. ed. 323
Schmidt H. 303
Schmidt M. 376
Schmitt J. 369
Schneider H. 295, 296
Scofea L.A. 370
Seidman B. 371
Sejdel E. 76, 121, 177
Semenowicz A. 207
Sheerin D. 397
Siegler B. zob. Finis-Siegler B.
Siems D. 412
Sienkiewicz T. 208
Sieradziński J. 102
Skalski E. 52
Skipietrow N. 106, 130, 148, 161, 178
Skwiecińska O. 219
Snell N.W. 304
Sobczk W. 69; rec. 11
Social policy in a changing Europe 239
Social security 240
Sojka T. 155
Solska J. 179
Stahlberg A.C. 340
Staroń B. 67, 70, 129, 131, 135
Steinmeyer H.D. 413
Stoesz D. 234
Strzelecka M. 317
Student D. 311
Studia i Materiały z Historii Ubezpieczeń Społecznych 12
Studia z zakresu prawa pracy 129
Sturm J. 363
Sucholiński A. rec. 6
Supińska J. red. 203
Systemes de soins et aides 342
Szatkowski A. 23
Szatmari M. 373
Szczur M. 317
Szemplińska E. 149

- Szubert W. 12, 107, 209
Szubstarska J. 97
Szurgacz H. 204
Szymańska S. 87, 88, 180
- Świątkowska B. 112
Świątkowski A. 13, 14, 253, 254;
ed. 253, 254
Święcka K. zob.
Zimakowska-Święcka K.
- Tamburi G. 411
Tarczyński D. oprac. 50
Taylor P. 312
Thiede R. 343
Thompson J. 384
Time for retirement 313
Tittenbrun J. 414
Tobiasz B. 89
Tomala G. 148; omów. 116
Tomanek A. 14
Tomkiewicz E. 181
Truskiewicz Z. 182
Tryfan B. 241, 344, 377
Trzaska-Durska M. 141
Tučkova E. 345
Tulo A. 210
Turowska Z. 77
Tymorek K. 71, 90, 122
Tymowska K. 220, 221
Ubezpieczenia emerytalne 346
Ubezpieczenie społeczne 170
Upp M.M. 237
Urbaniak M. 30
Uścińska G. 132, 261, 317
- Voirin M. 242
- (woj) zob. Wojtulewicz I;
W.S. zob. Sanicz W.; W.Ś.
oprac. 302
Wagner B. 91, B. 254
Walker A. 312
Walwei U. Hrsg. 245
Wawrzycki S. 356
- Wdowiak L. 356
Weaver D. 305
Werner H. Hrsg. 245
Węgrzyn M. 39
Wiatrowski W.J. 359, 415
Wielemborek B. 32, 54
Wierzbicki B. 255, 256
Wierzbińska H. 254
Wierzbiński M. 41
Wierzbowski B. 183
Więckowska-Meisner E. 18-20
Wiktorow A. 36, 211, 317, 416;
dysk. 194
Wilmowska A. 357
Winiecki J. 40
Wojtaszczyk E. 142
Wojtulewicz I. 41, 102, 106, 148,
217, 219
Woods J.R. 417
Wybrane aspekty bezrobocia
w Polsce 162
- Yeabook of Polish Labor Law and
Social Policy 253, 254
- Z.K. 247
Zagawa W. 106, 112
Zagrożenia i szanse polityki
społecznej 203
Zajączkowska A. 357
Zasady postępowania w sprawach
wypłat zasiłków 72
Ziegler M. zob. Podlasek-
Ziegler M.
Zieliński T. 16
Zimakowska-Święcka K. 17
Zralek J. 298, 347
Zybała A. 212
- Żak-Rosiak E. 395
Żemojda M. 254
Żukowski M. 38, 56, 162, 317;
dysk. 194; tł. 26

INDEKS KRAJÓW / REGIONÓW /

- Afryka Południowa 287
Argentyna 321, 407
Australia 315, 317, 364, 375, 416
Austria 277, 284, 285, 326, 385
Belgia 224-226, 252, 254, 267, 269,
306, 317, 349, 355, 378, 379,
395, 405
Bułgaria 332
Chile 407, 412
Chiny 337
Czechy 236, 325, 332
Estonia 347
Europa Centralna i Wschodnia 242,
253, 278, 278, 298, 327
Federacja Rosyjska 242, 286, 294,
307, 345, 347
Finlandia 357, 383
Francja 224, 225, 228, 238, 253,
266, 270, 313, 314, 317, 338,
349, 388, 389, 411
Grecja 349
Hiszpania 254, 349, 394
Holandia 222, 253, 254, 270, 313,
315, 317, 349, 350, 367, 400
Irlandia 254
Japonia 275, 317, 329, 330, 349,
390
Kanada 224, 315, 366, 382, 386
Kolumbia 407
Litwa 254, 347
Luksemburg 225, 270
Łotwa 347
Norwegia 225, 317, 375
OECD 272, 308, 310, 409
Peru 402, 407
Polska 1-222, 236, 249, 253, 254
Portugalia 254, 236, 349
RFN 224, 225, 236, 253, 254, 265,
270, 276, 279, 280, 282, 283,
288-291, 293, 295, 296, 301, 303,
309, 311, 313, 315, 317, 319,
320, 323, 324, 329, 343, 347-349,
352, 354, 356, 357, 360, 361,
363, 366, 369, 372, 375, 382,
389, 391, 396, 399, 405
Singapur 412
Szwajcaria 224, 317, 380, 394
Szwecja 224, 225, 233, 313, 315,
317, 340, 347, 349, 357, 366
USA 223, 229, 234, 236, 237, 264,
269, 271, 281, 297, 300, 301,
304, 313, 315, 317, 329, 341,
351, 353, 358-360, 364, 370, 371,
375, 381, 382, 384, 387, 392,
393, 397, 398, 401, 404, 405,
408, 410, 415, 417
Węgry 253, 313, 316, 331, 332,
373, 403, 406, 416
Wielka Brytania 224, 225, 253, 254,
292, 312, 313, 315, 317, 318,
335, 349, 366, 377, 405
Włochy 254, 317, 349, 416
Wspólnoty Europejskie 162, 227,
230, 241, 243-247, 249-251, 270,
299, 302, 323, 334, 342, 368,
374, 375, 413

WYKAZ HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH

Międzynarodowa Organizacja Pracy	44
Międzynarodowe Stowarzyszenie Zabezpieczenia Społecznego	45
Renty inwalidzkie	67
Składki	7
Świadczenia rehabilitacyjne	19, 67
Waloryzacja świadczeń	14
Wcześniejsze emerytury	14, 57
Wzory i projekty ubezpieczeń zdrowotnych	30
Zasiłek przedemerytalny	24

38441

Główna Biblioteka
Pracy i Zabezpieczenia
Społecznego

0039590

LIERIS
ARCHIVE
NUMBER

P0000548904